

Библиотека „Позорја“
позорје треће

**Александар Новаковић
ПОСЛЕ УТОПИЈЕ**

Уредник
Миша Милосављевић

Александар Новаковић

ПОСЛЕ УТОПИЈЕ

Културни центар „Рибница“
Краљево, 2009.

СВЕТ НОВЕ РЕАЛНОСТИ

Ако је психологија, као позитивни извор креативне енергије, одредила драмско стваралаштво дела XIX и прве половине XX века, а подоста утицала и на стваралаштво друге половине XX века, мада у једној мањој мери или, бар, на непосреднији начин, тада је психологизација, њена наметљива и неинспиративна сестра, такође оставила огроман негативан утицај на велики број драмских текстова, који су због немогућности да досегну психолошке дубине људске егзистенције застапали на нивоу пуке и надасве баналне психолошке илустрације приче и ликова. У данашње пост-пост-пост...-модерно доба, када се, с једне стране, позориште враћа озбиљном реализму и говорном театру, а с друге, тежи да по сваку цену оде корак даље у пост-пост-пост... изразу, драмски текстови Александра Новаковића стоје као један сасвим други, нови-стари пут којим се да иђи.

Ако је античку трагедију, као главно „погонско мотивационо гориво“ ликова, одредила вольја богова, а елизабетанску драму - у човеку запретена страст за неким или нечим која се као лавина обрушава и носи све пред собом, те савремену драму психологија, текстови Александра Новаковића враћају мотивационе изворе драме на место на скали које је између антике и елизабетанског театра. Негде између вольје „богова“ и елизабетанске страсти (а ближе њој), налази се елементарни резервоар енергије и мотивације који ликове и радње у комадима Александра Новаковића гура напред. Психологије је jako мало, док психологизације уопште и нема.

Оно што нуди овакав драмски и драматуршки приступ бављења неком од позоришних тема, јесте ослобођеност од превеликог или било каквог објашњавања зашто се нешто дешава или зашто је неко такав и такав. Ово није симплификација и осиромашивање дубине приче. Напротив. Неке ствари се не дају објаснити, а ако се то и може урадити, само објашњење постаје банално, тривијално и неузбудљиво позоришту, а самим тим и гледаоцима. За многе појаве и феномене, било из домена примењене физике, економије, социологије или неке друге области људског истраживања и живљења, не постоје готови одговори па чак ни рецепти како до одговора доћи. Ствари и догађаји су, једноставно (или не тако једноставно) – такви. И људи у таквим задатостима, унутрашњим и спољашњим, морају да функционишу.

Управо то је есенцијално ткање драмског опуса Александра Новаковића. Он ствара једну нову реалност испуњену страстима које гурају јунаке, представнике нас, који гледамо представу или читамо комад, у делање, у акцију у којој нема места милосрђу нити било каквој емоцији тог типа. Емпатија Новаковићевих ликова између себе, а и ка самима себи се самоукида. Базичне страсти постају мотор(и) делања. Жеља за моћи, страст за насиљним и контролишућим сексом, лишенним љубави који служи само за лично пражњење, одсуство саосећања према патњи другог, врхунски и аутентични egoизам - основни су енергетски комплекси који стварају драму у Новаковићевим текстовима. Можда све то звучи прљаво, ниско и срамотно - али, изгледа да је то свет у коме живимо. И који живи у нама. Свет се убрзао и постао виртуелан, све је једна игра, та игра се зове живот, улог смо ми сами, а после поруке GAME OVER немате право на исправљање грешака.

Како назвати писца Александра Новаковића? Творцем паралелних универзума, нове реалности или реалистом који открива да се нова реалност увек дешава и да ми заправо у њој живимо? Свакако се може означити и једном и другом дефиницијом. Новаковићева иреална НОВА РЕАЛНОСТ давно је закуцала на врата наших живота. Питање је само колико смо спремни да ту чињеницу сами себима призnamо.

Предраг Шубрац

**НОВИ
ИЛИЈУМ**

ЛИЦА:

АНТОН, шеф виртуелног царства
МИЛАН, службеник виртуелног царства
ЈОВАНА, Миланова љубавница,
службеница виртуелног царства
КАТАРИНА, незапослена, Миланова жена
ПЕТАР, службеник америчког виртуелног
царства (једног од)
Као и
МУШКАРАЦ С АКТОВКОМ
ПРИКАЗА
ПРОСТИТУТКА, двадесетогодишњи travestit
ВЕЗА, сива еминенција у тридесетим

Место: Београд, Њујорк, Нови Илијум
Време: скора будућност

1.

Антонова канцеларија.

Антон је у пословном оделу, вишак, висок, наочи ћ. Средњих је година.

Крећуће су му лагане, скоро йанђерске. Ово је његова шеришорија и он њом суверено влада. Све окућљене немилице гарива широким синђеличким осмехом.

АНТОН: Добро вече, ја сам Антон. Добродошли на нашу малу презентацију. Надам се да сте се опустили и удобно завалили у својим столицама, јер, верујте ми, тако се шокантне вести најлакше примају. Ако су вам тело и ум затегнути, они могу пући под притиском тешке вести као палидрвце под прстом доконог пушача, али ако сте релаксирани, као што сте, надам се, сада, ваша мека тела и мирни мозгови амортизовани удар. Јесте ли спремни? Не? Ма, хајде, опустите се. Удахните дубоко, избројите до три, па издахните. Тако! Верујте ми, ово ја за ваше добро. Ви сте публика и потребни сте ми живи. Бар за извесно време. Хајде, удах, један, два, три, издах. Идемо још једном. Један, два, три, удах па издах. Неки од вас су само издахнули. Ви, јесте ли живи? Јесте? Јесте ли сигурни да сте живи? Проверите пулс за сваки случај. Никад се не зна. А сад, пошто смо се психички колико-толико припремили, да пређемо на презентацију. Чули сте за компјутерске игрице? Убијање на више нивоа, касапљење, черчење, груписање армија, бацање атомских бомби. Не, госпођо (или господине), не говорим о ТВ вестима, говорим о игрицама. Значи, чули сте? Сва та крв и насиље, то је за малу децу. У ствари, најчешће и јесте, али ко сам ја да дајем моралне судове? Профит и морал не иду заједно, а забава и морал још мање. Оно што хоћу да вам кажем јесте да су све те

ратне игрице за инфантилце и представљају реликт прошлости. Одрастао човек може уживати у правој, много компликованијој игри која подразумева секс, перверзију, сребролубље, љубомору, опсесију, девијацију, превару, болест, убиство, а све у кругу породице. Шта год хоћете! Нема цивилизације - нема табуа! Ви сте сами креатори свог моралног Универзума смешитеног у виртуелну стварност! Угледни грађани Новог Илијума, позивам вас да уложите у нову компјутерску игру која ће вас спасити од вашег сопственог приватног живота - ИНТИМО 2009!

2.

Јованин стан. Штимунђ: Јосле вођења љубави.

Јована намешта наборе на одећи. Има тело девојке од деветнаест и лице тридесетогодишње краљице. Грациозна, као да је малочас дошла са пријема у амбасади. Милан, мркакаст, у средњим тридесетим, осредњег изгледа и осредње висине, у боксерицама, прегура њој стану.

ЈОВАНА: Шта тражиш, Милане?

МИЛАН: Моју торбицу.

ЈОВАНА: Ти се ње толико плашиш?

МИЛАН: Јована, рекао сам ти сто пута: ја се Катарине не плашим!

ЈОВАНА: Погледај ме па ми то реци.

МИЛАН: Предивна си.

ЈОВАНА: Реци: не плашим се.

МИЛАН: Не плашим се. Катарине. Не плашим се Катарине. Где ми је торбица?

ЈОВАНА: Кукавице.

МИЛАН: Где ми је торбица!?

ЈОВАНА: У купатилу ти је. Увек је оставиш тамо чим дођеш, плашљивко.

МИЛАН: Рекао сам ти сто пута да се не плашим Катарине.

ЈОВАНА: А зашто онда носиш са собом козметику коју користиш код куће? Заједно одјуриш у купатило чим свршиш?

МИЛАН: Уредан сам и то је све.

Милан крене у купатило.

ЈОВАНА: Желиш да ме спречиш са себе, да ме твоја жена случајно не намирише. Али, нека, није то страшно. Страшно је то што штрпнеш мало њеног парфема на себе, онако, за сваки случај, да обележиш да си

њена територија. После ми се, кад одеш, чини да купатило мирише на тебе и њу и помислим да сте ту, на мојим плочицама, у мојој кади водили љубав.

МИЛАН: Јована, сад стварно претерујеш.

ЈОВАНА: Спаваш с њом?

МИЛАН: Наравно.

ЈОВАНА: Наравно?!

МИЛАН: Шта се чудиш? Била си и пре са ожењенима.

ЈОВАНА: Знао си то од првог дана кад сам дошла у фирму. Није ти сметало.

МИЛАН: Код тебе ми ништа не смета.

Грли је и љуби. Сав је у шоме. Јована је негде другде.

ЈОВАНА: Када, Милане?

МИЛАН: Не знам.

ЈОВАНА: То ми говориш већ годину дана.

МИЛАН: Ако се сад разведемо, узеће ми и Ирину и стан.

ЈОВАНА: То ће урадити у сваком случају. Стан је њен као и ћерчица.

МИЛАН: Шта хоћеш да кажеш?

ЈОВАНА: Само је мајка сигурна. Тако кажу стари Латини.

МИЛАН: Сад бих могао да те убијем.

ЈОВАНА: Па хајде. Убиј ме.

Јована ставља Миланове шаке на свој врат.

ЈОВАНА: Верујеш Катарини? Мислиш да само ти знаш да вараš? Хајде, шта мислиш, где је сад? Можда је нашла неког младог пастува од двадесет година па му сад држи часове сексуалног образовања? Можда је тај дечкић пре три године направио малу Ирину?

МИЛАН: Јована, немој да ме искушаваш.

ЈОВАНА: Плаши те искушење? Па ти ме онда отпусти и нећеш више долазити у искушење.

Пауза. Милан јусле да му руке немоћно јадну јорег јеле.

МИЛАН: Знаш да не могу да те пустим.

ЈОВАНА: Мораћеш пре или касније уколико не урадиш нешто.

МИЛАН: Бракоразводне парнице трају сто година.

ЈОВАНА: Нема везе. Само је започни.

МИЛАН: Није то тако лако.

ЈОВАНА: Шта је ту тешко? Не мислиш вальда да си први човек који ће се развести?

МИЛАН: Не, али ту постоји једно али.

ЈОВАНА: Нема ту „али“. Живећеш са мном, виђаћеш ѡерку, Антон ће ти дати унапређење.

МИЛАН: Неће ако се разведем и почнем да живим с колегиницом с посла. Знаш како је Антон опседнут породичним вредностима.

ЈОВАНА: Шеф нема жену, децу, љубавницу, чак ни љубавника. Лако је њему да буде моралан.

МИЛАН: Чудан човек. Шта ће му морал кад има мoh?

ЈОВАНА: Зaborави на Антона. Способан си, наћи ћеш други посао.

МИЛАН: Није само то. Ирина је нешто болешљива и ако сад одем...

ЈОВАНА: Премала је да би твој одлазак утицао на њу.

МИЛАН: Деца осећају те ствари.

ЈОВАНА: А ја не осећам?!

Јована се зајрцине као да ће зајлајкаши.

МИЛАН: Јована, ја те волим, најискреније. Никога никад нисам волео као тебе, веруј ми! Живот почиње кад водим љубав с тобом. Ти ме спасаваш, схваташ ли? Само кад сам поред тебе ја не мислим о томе како водим промашен живот, а твоја лепота...

ЈОВАНА: Моја лепота је разлог због којег никад нећеш живети са мном. Просечне тридесетпетогодишње

крмаче као твоја Катарина ту су да рађају децу и изигравају узорне мајке, а лепота је за курве.

МИЛАН: Немој Јована, знаш да не мислим тако.

ЈОВАНА: А како мислиш?

МИЛАН: Мислим да за тебе овај стан није довољан, да ти треба више простора, више услова, више путовања, више одеће, више свега!

ЈОВАНА: Милане, да ли то најављујеш да ћеш ме оставити?

МИЛАН: Не, само кажем да волиш лепе и скупе ствари, а ја ти их не могу приуштити.

ЈОВАНА: Лепе и скупе ствари волим, али то нема никакве везе с тим што смо у вези, јер да је до твог положаја и новца, одавно бих те оставила. Уосталом, ако мислиш да нећеш моћи да ме заштитиш, могу да ти олакшам.

МИЛАН: То да ниси ни помислила. Нећу те пустити.
Милан је зграби у наручје и чврсто схвагне.

ЈОВАНА: Не стежи ме толико! Боли!

МИЛАН: Нека. Не пуштам те. Не дам да ми лепота побегне.

ЈОВАНА: Зар ниси кренуо у купатило?

МИЛАН: Имам важнија посла од тога.

ЈОВАНА: Нећеш имати времена да се окупаш.

МИЛАН: Баш ме брига!

Милан је гурне на ћод.

ЈОВАНА: Па ко нам се то поново узбудио?

МИЛАН: Шта мислиш?

Јована га привлачи на себе. Милан леже преко ње.

ЈОВАНА: Хоћеш да ме казниш?

МИЛАН: Не. Хоћу да те сатрем. Тебе и оно што се крије иза тебе.

ЈОВАНА: А шта би ти да сатреш? Ово? Ово?

МИЛАН: Да. И још нешто.

ЈОВАНА: Шта?

МИЛАН: Жене. Све жене. Женски принцип. Не оти-
мај се! Мирна!

Милан је узима.

Мрак

3.

Дечија усавањка, off.

Свештено.

Миланов стан, два саша доцније.

Катарина, висока, снажна, леђа жена од својих 35 година, јали цигарету и нервозно јуши. Зајеца. Брише сузу.

Долази Милан, сав ужурбан.

КАТАРИНА: Где си досад?!

МИЛАН: На послу, где другде?

КАТАРИНА: Звала сам те на мобилни. Недоступан си.

МИЛАН: Био сам на састанку. Знаш да увек искључим мобилни кад сам на састанку.

КАТАРИНА: Увек?! Чак и онда кад ти је дете болесно?!

МИЛАН: Шта је било?!

КАТАРИНА: Ирина је опет имала напад.

Милан крене. Катарина му пресече јуши

КАТАРИНА: Куда си кренуо?

МИЛАН: Да видим Ирину.

КАТАРИНА: Нема потребе.

МИЛАН: Како нема потребе?! Ја сам јој отац!

КАТАРИНА: А ја сам јој мајка и престани да драмиш.

МИЛАН: Ирина!

КАТАРИНА: Умукни! Немој да је будиш. Сад је у реду. Био је доктор. Рекао је да је био мањи напад, али да би било најбоље за њу да је не возим одмах у болницу. Нека се наспава вечерас, па је сутра водим на преглед.

МИЛАН: Тада је будала. Идемо одмах у болницу.

КАТАРИНА: Ако ми само такнеш дете послаћемо тебе у болницу.

Пауза.

МИЛАН: Шта то треба да значи?

КАТАРИНА: То треба да значи да оно што каже наш породични лекар не доводим у питање.

МИЛАН: Мислиш - породични лекар твог великог клана Атрејића! То је једино што вам је остало од стваре моћи - дрљави чича који дели погрешне дијагнозе. КАТАРИНА: Ваљали смо ти док смо били моћни, сећаш се?

Пауза

МИЛАН: Нећу је будити. Само дај да је видим.

КАТАРИНА: Не можеш. Не такав.

МИЛАН: Не разумем.

КАТАРИНА: Разумеш ли ако ти кажем да не желим да се соба моје ћерке осећа на твоје курве?

МИЛАН: Катарина, престани да параноишеш.

Катарина му удари шамар.

КАТАРИНА: Слушај, немој да ме лажеш. Мислиш да нисам приметила како се враћаш кући чистији него што си одлазио? И још трунчица мог парфема, да се удари гланц! Немој ми само рећи да имаш туш у канцеларији. А данас, баш данас ти је све то досадило.

МИЛАН: Катарина.

КАТАРИНА: Смрдиш на пичку.

МИЛАН: Слушај, Катарина, за све постоји логично објашњење.

КАТАРИНА: За све постоји пригодна лаж, је л' то мислиш? Знам те, Милане. Још кад смо почели да се забављамо осетила сам то у теби. Лудачку глад, подмукло незадовољство, завист, мржњу према свима који су имали више среће. Тада сам још и могла да те разумем. Много талента и рада, мало успеха. И мало секса. Жене не можеш преварити у кревету. Био си трапав и саможивљујући љубавник, али си барем био само мој две године забављања и две године брака. А онда

сам затруднела и ти си постао свачији. Почеко си да експериментишеш.

МИЛАН: Причаш о мени као да сам нека курва.

КАТАРИНА: Ниси ти курва, Милане. Ти си несрећан, неиживљен мушкарац којег прожђиру његове сопствене фрустрације и болесне амбиције.

МИЛАН: Мушкарац, то је кључна реч. Мушкарац. Ти мрзиш мушки род.

КАТАРИНА: Ја вас не мрзим Милане. Ја вас сажаљевам јер робујете оној ствари.

МИЛАН: Јеси ли завршила?

КАТАРИНА: Јесам.

МИЛАН: Катарина, погледај истини у очи. Ти потицеш из лозе дегенерика. Отац ти је убио мајку, а онда и себе, сестра завршила у лудари, браћа се побила међусобно око посла с другом. Имање вам је одавно завршило на добошу. Да није мене не би било никога да вам освежи крв. А ти, необразована, лења краво која немаш ни један дан радног стажа, зависиш од мене и искључиво од мене и зато ми се склони с пута јер хоћу да видим своје дете.

КАТАРИНА: Убићу те ако је такнеш таквим рукама!

Милан се иронично наслеђује. Подигне високо руке.

МИЛАН: Океј, океј! Ево, идем прво да се окупам. Важи?

Милан одлази. Катарина зајлаче.

Мрак.

4.

Антонова канцеларија следећег јутра. Лагана музика, off.

Антон је завален у својој свемогућој столици. Оуташтен је и йомало дремљив.

Долази Милан.

МИЛАН: Добар дан шефе. Како сте?

АНТОН: О, драги мој Милане! Одлично, одлично! Ја сам увек одлично. Откуд ви?

МИЛАН: Звали сте ме.

АНТОН: Јесам ли? А, да. Јесам. Милане, шта ти мислиш, да ли велике паре повлаче велике обавезе?

МИЛАН: Да, наравно. Обавезе и одговорност.

АНТОН: И велики рад, тачно?

МИЛАН: Апсолутно.

АНТОН: И самопреторно залагање.

Антон се наслеђује.

АНТОН: То је лаж, Милане, лаж која је измишљена за нерадне и сиромашне. Ако те вуцибатине замисле рецимо, мене, као неког ко се убија од посла двадесет и пет сати дневно и има чир на желуцу – то је утешно. Јер, ако бити богат значи да сте под сталним притиском и да немате слободног времена, онда дојавола и са тим богатством! А сад, реците ми, која је практична страна те лажи?

МИЛАН: Не бих знао рећи.

АНТОН: Број амбициозних је у сталном опадању, а људи попут мене богате се све више и више на рачун сиромашних. Друштво је мирно, а таласања и социјални немири крајње предвидљиви. Сви су срећни, али само неки и срећни и задовољни.

МИЛАН: Схватам.

АНТОН: А зашто вам све ово причам? Зато што су бо-
гати људи највitalнији, најздравији, најбоље се хра-
не и поје, имају највише слободног времена, најбоље
се проводе и, самим тим, најмање раде. Ја сам вам
најбољи доказ да је живот неправедан. Седим овде,
тачније лежим, и једна сам од највећих ленчуга у зе-
мљи. Дођите на тренутак.

МИЛАН: Ево.

АНТОН: Лезите.

МИЛАН: Поред вас?

АНТОН: Наравно да не.

*Антон устаје и показује му да седне у столицу. Два-
штито кратко удари глановима. Столица се развуче у
кревет.*

Милан ојрезно седа, а заштим леже и ојуски се.

АНТОН: Завалите се, само се завалите, тако. Удобно
је, зар не?

МИЛАН: Да, али некако...

АНТОН: Чудно? То је зато што нисте навикли на пра-
ву комоцију. Дубинска масажа.

Милан се трза. Дештињасито се наслеје.

МИЛАН: Шта је то? Као да ме грабе неки мали, дебе-
ли прсти.

АНТОН: То је дубинска масажа која је уграђена у ову
столицу. Канал 34. Видите?

МИЛАН: Не могу да верујем.

АНТОН: Верујте, јер вам ова столица управо емитује
директно у мозак призоре multiracial gangbang-а на јед-
ном карипском острву које би да за сада остане ано-
нимно. Паркинг!

МИЛАН: Видим паркинг испред наше зграде. Управо
су прошла полицијска кола са упаљеном сиреном.
Ово је невероватно!

*Антон га узме за руку и свој омађијаног почићне са
кревета.*

АНТОН: Схватате?

МИЛАН: Схватам. Морам да купим ову столицу.

АНТОН: Духовито. Не, Милане, мислим да СВЕ ово може бити ваше. У најскоројој будућности.

МИЛАН: Мислите?

АНТОН: Мислим да ћу ускоро бити унапређен и отићи ћу у централу фирме да седим са главоњама.

МИЛАН: О, честитам!

АНТОН: Хвала, али да не тапшемо пре краја представе. Да наставимо: подразумева се да ће моје место бити упражњено, а ви сте прави човек за њега.

МИЛАН: Ја? Како то мислите?

АНТОН: Сви вас воле у овој фирмам, Милане. Ја вас волим. Чак вас и моја столица воли.

МИЛАН: Стварно?

АНТОН: Стварно, драги Милане. Али, пре но што добијете своје место, морате завршити још један посао.

МИЛАН: Кога требам да убијем?

АНТОН: Надам се да се не шалите. Шалите, шта је мени! Ништа драматично. Пословна вечера са нашим, ако Бог да, будућим пословним партнером. Наговорите га да склопи повољан уговор с нама. И - будите опрезни. Млади Петар Пријић је већ прогутао фирмку „Golden apple“. Сав потребан материјал вам је већ остављен на столу. Проучите га до сутра у осам. И још нешто: поведите са собом вашу шарманту по-моћнициу Јовану.

МИЛАН: Зашто?

АНТОН: Зашто? Зато што лепшу жену нисам видео ни ја, а камоли Пријић. Ви сте ми, Милане, нешто растресени.

МИЛАН: Моја ћерка није добро. Јутрос је жена одвела у болницу на неке анализе.

АНТОН: Страшно! Како је мала Ирина?

МИЛАН: Добро је. Битно је да је мирно преспавала ноћ.
АНТОН: Надам се да ће све бити у реду. Дивну жену имате. Катарина је снажна, поуздана, права мајка. Штета би било испустити је.

МИЛАН: И ја мислим.

АНТОН: Да, да. Ништа, то је све Милане. Зовите ме ускоро и дајте ми добре вести. И о послу са младим Петром и о малој Ирини.

Милан климне ёлавом и оде. Антон се завали у спољицу и задовољно прошегне.

Мрак.

5.

Ресторан, сутрадан, 20:15

За столом су, свечано обучени, Милан и Јована.

Држе се уштољено, нейиродно.

Милан се игра фасциклом.

Милан ђођледа на сај.

МИЛАН: Наш лепотан касни петнаест минута.

ЈОВАНА: Сигурно је нешто непредвиђено.

МИЛАН: Непредвиђено? Искључио је мобилни телефон из чисте обести, да нам покаже како ми треба да чекамо њега, како је он неки фактор, а ми просјаци којима он удељује време и новац. Знам и ја за тај трик. Стигао је пре нас и сад седи за неким од суседних столова заклоњен иза менија. Посматра нас и ужива док се нервирамо.

ЈОВАНА: Мислиш, док се ти нервираш?

МИЛАН: А тебе ништа не може да изнервира? Шта ти мислиш ко си? Краљица Енглеске можда?

ЈОВАНА: Не издири се на мене. Нисам ти ја крива што је Петар лепши, млађи и успешнији.

МИЛАН: Лепота је за жене, младост за децу, а успех се стиче радом, не генетиком.

ЈОВАНА: Постао си прави расадник мудrosti.

МИЛАН: Ја се бар не подајем првом лепотанчути којег спазим.

ЈОВАНА: О чему ти причаш? Па ја га и не познајем!

МИЛАН: А да га упознаш било би другачије? Само да ти кажем: читao сам његов профил. Петар је лево сметало у својој фирмi, размажени емигрантски наследник, у послу вероломан, са женама развратник, овејани плејбој најгоре врсте. Али, то му није доста - у последње време га зову да жирира по разноразним так-

---

мичењима за мисице. И свеједно је јер, шта год одлучио, опалиће и мис и прву и другу пратиљу!

ЈОВАНА: Барем на њима не празни своју мизогинију.
МИЛАН: Дакле, о томе се ради?

ЈОВАНА: Да, о томе се ради. Скоро си ме силовао.

МИЛАН: „Скоро“ је овде кључна реч. Знам да ти се допало.

ЈОВАНА: Шта ми се допало? То што си псовао све же-
не света док си био у мени? То што си се иживљавао
на мом телу?!

МИЛАН: То је била страст.

ЈОВАНА: То је било лудило и ти треба да се лечиш.

МИЛАН: Покушај само да ме оставиш и ја ћу...

ЈОВАНА: Шта ћеш ти?

МИЛАН: Вериј ми, не желиш да знаш.

Пауза.

Наилази, тихо, Пешар, висок, атлетски трајен, природно грациозан, средње двадесете. Стане. Примеши најефтију између Јоване и Милана. Наслави најпре, сигурним кораком.

Милан склони њоглег с Јоване и сијази Пешара. Уснаје. Пешар прилази Јовани, узима је за руку и нехјано је пољуби у шаку, каваљерски. Пружи Милану шаку тако да изгледа да жели да је Милан пољуби.

Милан узима Пешрову шаку одозго десном и похлађа је левом шаком, а затим јако смишка. На Пешровом лицу је кратак дрч.

Милан му широким похретом показује да седне. Милан крене да придржи Јовани столицу, али је Пешар бржи. Сегају.

Пешар угуши дуг њоглег Јовани. Милану то не промакне.

МИЛАН: Господине Пријићу, видите ли нешто занимљиво на лицу моје асистенткиње?

ПЕТАР: Занимљиво? Не. Очаравајуће? Да!

МИЛАН: Подсетио бих вас да смо овде због посла, а не због уживања у лепоти госпођице.

ПЕТАР: Како се зовете?

ЈОВАНА: Јована.

ПЕТАР: А видите, ја мислим да смо овде баш због госпођице. Али, добро, да задовољимо ту формалну страну. Дајте ми уговор.

Милан му пружа фасцикли.

ПЕТАР: Ивице фасцикли су искрзане. Сигурно сте се дugo играли са уговором. Нервоза. Да видимо, члан 1, члан 2, члан 3, бла, бла, бла.... Па ово је потпуно исто што сте ми послали мејлом!

МИЛАН: Не, није. Видећете да тачке 14 и 16...

ПЕТАР: А, да! Да видимо. Океј, океј, океј. Дајте ми оловку. Готово. Честитам вашем шефу, господину Антону. Од овог тренутка је власник ауторских права на нашу најновију компјутерску игрицу „Армагедон 2012“. Надам се да ће новац бити уплаћен у току сутрашњег дана.

МИЛАН: Наравно.

ПЕТАР: Па, хајде да једемо кад смо већ завршили формални део састанка. Чуо сам да су остриге овде одличне.

МИЛАН: И ја сам то чуо.

ПЕТАР: Обраћао сам се госпођици Јовани.

Пауза

ЈОВАНА: Да, и ја сам чула за то.

ПЕТАР: Волите остриге? Само, да знate, оне су прави афродизијак.

Јована се наслеје.

И Милан се смеје, али искарикирано.

Милан пресйтана са смехом.

МИЛАН: Ово је тако отрцано!

ПЕТАР: Молим?

ЈОВАНА: Милане!

МИЛАН: Чули сте ме.

ПЕТАР: Ви сте се изгледа малчице заборавили. Уговор јесте потписан, али ја могу да се пожалим господину Антону на ваше непрофесионално понашање.

МИЛАН: Ма, знате шта ви можете!

ПЕТАР: А ако томе додамо и ваше опсесивно и љубоморно понашање према госпођици; јасно је да се вашем шефу то уопште неће допasti. Мада, с друге стране, дође ми да поништим цео уговор. Знам да је лично и није добро за бизнис, али могао бих и то да урадим. Или да, барем, инсистирам да ми следећи пут пошаљу неког новог преговарача. Биће лоше по вас како год окренете. То јест, ако ми се не извините.

ЈОВАНА: Извини му се, Милане.

Пауза

Милан усћаје бесно и ћрећећи се нагиње ћрема Пећиру.

МИЛАН: Извињавам се. Једноставно ми је излетело.

ПЕТАР: Прихваћено.

Милан седа на своје месћо.

Пауза

МИЛАН: Јесте ли добро летели авионом?

ПЕТАР: Какво клишеизирano питање. Шта ви мислите?

ЈОВАНА: Слајем се.

ПЕТАР: Имате ли ви неко мање клишеизирano питање за мене?

МИЛАН: Да поручимо?

ПЕТАР: Госпођица ме још није ништа питала. Сачекајте мало. Пићете касније.

МИЛАН: Ја не пијем.

ЈОВАНА: Не од оног дочека Нове године у фирмi.

Пећар се смеје.

ЈОВАНА: Чула сам да сте женскарош. Да ли то значи да волите да деградирате жене?

ПЕТАР: Не, баш супротно. Себе деградирам, а жена-ма пружам задовољство.

Јована се смеје

Мелодија мобилног телевизора. Милан вади мобилни телефон.

ПЕТАР: Мислио сам да сте искључили мобилни телефон. Какав простаклук!

МИЛАН: Простаклук, аха, да! Хало? Како? Где?

ПЕТАР: Ударен мокром чарапом.

МИЛАН: Ево, крећем одмах! Извините, нешто је хитно искрсло!

ПЕТАР: Хитније од састанка?

ЈОВАНА: Милане, нећеш вальда сад да идеши?

МИЛАН: Морам.

ПЕТАР: Чуо сам неки дубок, никотински, скоро па женски глас. Ваша жена?

МИЛАН: Да.

Милан уснаје и крене од стола.

ПЕТАР: А до виђења, Милане?

МИЛАН: До виђења!

Рукују се усилено.

Милан пружи руку Јовани али она скрене поглед у страну као да је не види. Милан ошукне и крене

ПЕТАР: А уговор, Милане?

МИЛАН: А, уговор!

Милан узима уговор, крашко климне главом и одјури.

ПЕТАР: Да наручимо већ једном те остриге?

ЈОВАН: Опет ви о том афродизијаку. Мислите да ће вам се посрећити?

ПЕТАР: А зашто мислите да неће?

Мрак

6.

Болница.

Катарина и Милан сстоје у загрљају, као окамењени.

Катарина га одгурне.

КАТАРИНА: Немој ме грлiti. Не сада.

МИЛАН: Мислио сам да ти треба. Због мале.

КАТАРИНА: Мени треба здравље мог детета, а не твој смрдљиви загрљај. Опет си био с њом? Нека стална проститутка или више не плаћаш? Ко је она? Надам се да си пазио, скоте!

МИЛАН: Био сам на пословној вечери.

КАТАРИНА: Да није нека с посла? Кажу да је твоја помоћница Јована необично лепа.

МИЛАН: Катарина, овде смо због детета.

КАТАРИНА: Ко год да је, надам се да ниси заљубио у њу, јер ако јеси, јао и њој и теби, јер ћеш ти уништи обое.

МИЛАН: Катарина, Ирина!

КАТАРИНА: Ти мрзиш жене. Све жене! Упропастио си и мене и своју ћерку, а сад и ту девојку, ко год да је. Мали бедни експериментатору.

МИЛАН: Шта је са Ирином, кучко?!

Пауза.

КАТАРИНА: Неће преживети ако се под хитно не плати операција.

Пауза.

МИЛАН: Колико и колико под хитно?

КАТАРИНА: Педесет хиљада евра. За две недеље.

МИЛАН: Хоћу да је видим!

КАТАРИНА: Не може. Доктор је забранио.

МИЛАН: Морам да је видим.

КАТАРИНА: Није пустио мене, а тебе хоће?

МИЛАН: У реду.

Милан климне ѻлавом и олази.

КАТАРИНА: Бежиш назад код ње!

МИЛАН: Немаш ти појма.

КАТАРИНА: Знам шта ти је на памети.

МИЛАН: А шта ти хоћеш? Да останем овде с тобом?

КАТАРИНА: Баш ме брига да ли си са мном, али би био ред да будеш уз своје дете!

МИЛАН: Ја Ирини овде не могу да помогнем.

КАТАРИНА: А код своје дрольје можеш?

МИЛАН: Доста! Хоћеш да помогнеш Ирини? Сакупи паре!

КАТАРИНА: Ја немам ништа осим стана, а тај стан је немогуће продати за две недеље.

МИЛАН: Онда пусти мене да нађем новац.

Милан се окрене.

КАТАРИНА: Сигурно те много пали што се опет ти питаш за све.

МИЛАН: Ирина треба да преживи и то ми је једино битно.

КАТАРИНА: Да, битно је, ако ти имаш заслуге за то.

МИЛАН: Ти ме стварно мрзиш.

КАТАРИНА: Не, само је твоје шефовање за мржњу.

Осало је за ађење.

Пауза.

МИЛАН: Чим оперишу Ирину, поднећу захтев за развод брака.

КАТАРИНА: Милане!

Милан олази. Мрак.

7.

Улаз исјерег Јованине зграђе.

На сјећеништу сјоје, у кайушима, Јована и Петар.

Петар је, оклевајући, пољуби.

Јована што оберучке прихваћи.

ПЕТАР: Сад би класика била да ме позовеш унутра и да водимо љубав целу ноћ, а онда ја ухватим авион за Њујорк и више се никад не видимо.

ЈОВАНА: Да, ваљда.

ПЕТАР: Да, али ја не желим да будем предвидљив.

Јована га зграби и сјусти руку под његов кайуш.

ЈОВАНА: Хоћеш испред зграде?

ПЕТАР: Не. Молим те, упристоји руку.

Јована се наслеје.

ЈОВАНА: Океј, упристојила сам је.

ПЕТАР: Не желим да ово буде само за једну ноћ, а знам да и ти ниси таква.

ЈОВАНА: Мислиш, лака?

ПЕТАР: Мислим да желиш више, на то сам мислио.

ЈОВАНА: Па, шта предлажеш?

ПЕТАР: Водићемо љубав целу ноћ. У ствари, цео дан.

ЈОВАНА: Цео дан уместо целу ноћ? Врло оригинално!

ПЕТАР: Али не овде. У Америци. Пођи са мном.

ЈОВАНА: Зашто бих пошла с тобом?

ПЕТАР: Зашто? А одакле да почнем? Зато што сам привлачан, млад, духовит, успешан, имућан, моћан, а има и још нешто

ЈОВАНА: Има ли ту ишта осим хвалисања?

ПЕТАР: Начин на који си ме гледала све време. Прво сам мислио да си хтела да направиш Милана љубоморним, а онда сам схватио да ме желиш.

ЈОВАНА: Можда у кревету.

ПЕТАР: Код жене кревет и емоције иду заједно. Знам да инстинктивно осећаш да сам тај. Јована, хајде да успемо.

ЈОВАНА: Мислиш покушамо?

ПЕТАР: Мислим успемо.

ЈОВАНА: Ти си баш сигуран у себе.

ПЕТАР: Премишљање је за губитнике као што је Милан.

ЈОВАНА: Милан није губитник. Он је више несрећник. Разумем га, али не могу да га волим. Не на онакав начин.

ПЕТАР: Није битно, шта год да је било између вас. Стварно није битно.

ЈОВАНА: Повредио ме. Много.

ПЕТАР: Зaborави сад на њега.

Петар је зграби и почне slowdancing са Јованом.

ЈОВАНА: Шта то радиш? Нема музике уз коју би играли.

ПЕТАР: Ми ћемо правити своју музику, baby.

ЈОВАНА: Да није то мало патетично?

ПЕТАР: Јесте, али је и тачно.

ЈОВАНА: Због чега си тако самоуверен? Немој само рећи да је то због твоје лепоте или памети?

ПЕТАР: Ма, какви. То нема везе с изгледом или памећу.

ЈОВАНА: Него с чим?

ПЕТАР: Обдарен сам као расплодни паствув.

ЈОВАНА: О, то је добро знати.

Плешу и љубе се штo свe скуia изгледа бољe нeгo секс.

Мрак.

8.

Антонова канцеларија сутра ујутру, 9:00.

Антон сјава сном праведника.

*Долази Милан са фасциклом у руци. Покушава да га
пробуди, маше му исјерег очију, а онда остави фасци-
клу у Антоновом наручју. Излази.*

Антон се тргне из сна.

АНТОН: Добри мој, Милане! Па, откуд ви?!

МИЛАН: Ја, донео сам вам уговор.

АНТОН: Шта, потписао је?

*Антон прелистава фасцикли и задовољно цокне је-
зиком.*

АНТОН: Што ми одмах не јависте?

МИЛАН: Нисам хтео да вас узнемиравам.

АНТОН: Какво црно узнемирање?! Ви знате да сам
се ја оженио овом фирмом.

МИЛАН: Мислио сам, изненађење.

АНТОН: Да знате да сте ме изненадили и то више не-
го пријатно. Ово заслужује да се прослави.

МИЛАН: Да, али ја морам да погледам још неке па-
пире.

АНТОН: Ма, дајте Милане, само мало.

*Антон извлачи две дугачке цевчице из столовице и
пружа једну цевчицу Милану.*

АНТОН: Послужите се.

МИЛАН: Шта је то?

АНТОН: Ирски виски - тридесет година стар. Имам
две литре у овој столици. Замислите то! Само сркни-
те и удрите бригу на весеље!

Антон удари својом цевчицом Миланову.

АНТОН: „Слонче ва“ како кажу у Ирској.

МИЛАН: Слонче.

Срчу и колућају очима.

АНТОН: Па, што сте се тако смркли, драги Милане?

МИЛАН: Нешто приватно.

АНТОН: Тиче ли се можда госпођице Јоване?

МИЛАН: Не. Зашто би се тицало?

АНТОН: Само питам.

МИЛАН: Извините, сад сам звучao прегрубо.

АНТОН: Не, у реду је. Ја сам крив. Сам сам начео не-
згодну тему.

МИЛАН: Верујте, није то у питању.

АНТОН: Па, о чему је реч, Милане? Ви знате да су ме-
ни моји запослени прва брига.

МИЛАН: Моја ћерка, Ирина, она је веома болесна.
Ако је не оперишу за две недеље она ће, ја то не могу
ни да превалим преко језика.

АНТОН: Схватам. Колико?

Пауза.

АНТОН: Колико кошта операција?

МИЛАН: Педесет хиљада.

Антон извлачи новчанице из столице.

МИЛАН: Шта је то?

АНТОН: Новац за сваки случај. Увек држим неки
ситниш да ми се нађе. Узмите.

МИЛАН: Не, ја то не могу да примим.

АНТОН: Да имам дете ја бих узео.

МИЛАН: Хвала вам.

Милан узима новчанице. Крене да зајрли Антона.

Антон се одмакне.

АНТОН: Овај се разговор никад није догодио. Схвата-
те? Никад се није догодио.

МИЛАН: Разумем.

АНТОН: И крените. Само крените, без грљења, тап-
шања, пољубаца и других излива нежности. И не за-
хваљујте ми. То звучи тако понизно.

МИЛАН: У реду. Хвала вам. У реду.

АНТОН: Милане!

МИЛАН: Извините.

АНТОН: Тако. Пре него што одете Милане... Желим да вас питам још нешто.

МИЛАН: Само реците.

АНТОН: Добио сам необичну поруку на телефонској секретарици. Јавила ми се твоја помоћница Јована.

МИЛАН: Вама? Зашто?

АНТОН: Враг ће га знати. Тек, рекла је да даје отказ и да не вреди да је тражимо. Зашто би је тражили? Она јесте квалитетан кадар, али толико? Можда је побркала ауторитете. Отказ се обично даје директном надређеном, то јест - вама.

Пауза.

МИЛАН: Да, сигурно.

АНТОН: Веома необично.

МИЛАН: И ја тако мислим.

АНТОН: Можда је нека шала. Ево, могао бих да се опкладим да је сад у својој канцеларији.

МИЛАН: Није. Погледао сам.

АНТОН: Овако нешто се још није дододило. Прилично мистериозно. У сваком случају, крените да тражите помоћника што пре.

МИЛАН: Хоћу. Под хитно. Могу ли да одем?

АНТОН: Ово је слободна земља.

Мрак.

9.

Њујорк, истиоћ дана.

Ексклузивни апартман.

Јована и Пешар илешу.

ПЕТАР: New York, New York....

ЈОВАНА: Управо смо загризли Велики Јабуку.

ПЕТАР: Дође ми да загризем твоју велику, идеално велику.

Јована се смеје. Пауза.

ПЕТАР: Зашто си се замислила? Све је као што сам ти обећао, зар не?

ЈОВАНА: Да, све је предивно баш као што си и рекао, али...

ПЕТАР: Немој да размишљаш о њему.

ЈОВАНА: Откуд знаш да размишљам о Милану?

ПЕТАР: Знам да те брине његов лудачки поглед.

ЈОВАНА: Приметио си?

ПЕТАР: Како да не приметим?

ЈОВАНА: Он је само опседнути несрећник.

ПЕТАР: Тачно. И никад нас неће наћи. Поготово ако одемо у мој нови дом.

ЈОВАНА: Мммм! Ниси ми причао да имаш нову кућу.

ПЕТАР: Не кућу. Стан.

ЈОВАНА: Мислиш апартман? Овде? Или на Менхетн? Или неко романтично место на Западној обали?

ПЕТАР: Не, заправо је недалеко одавде. У Новом Илијуму.

ЈОВАНА: Како?

ПЕТАР: То је град од педесетак хиљада становника. Средиште наших послова.

ЈОВАНА: А, тако.

ПЕТАР: Јако је лепо. Видећеш.

ЈОВАНА: Да. Не сумњам.

ПЕТАР: Али, доста смо сад причали.

Пољуби је и таочне да је милује.

ЈОВАНА: Милан!

ПЕТАР: Шта је опет с њим?

ЈОВАНА: Има кључеве мог стана.

ПЕТАР: Па, шта те брига! Продај стан!

ЈОВАНА: Моје ствари су тамо.

ПЕТАР: Купићу ти нове ствари.

ЈОВАНА: Ти не разумеш. Нису то само ствари.

ПЕТАР: Ствари које имају сентименталну вредност.

Има ли је и Милан?

ЈОВАНА: Не, апсолутно не. Он је заборављен.

ПЕТАР: Видим.

ЈОВАНА: Не видиш. Кад смо се упознали, ја сам се испрва сажалила на њега. Онда сам осетила нешто... Није то била љубав, али знао је да буде бољи и нежнији од свих које сам упознала, а онда је одједном полу-део, почeo да се понапа као звер, као да је нешто пукло у њему.

ПЕТАР: Јована, он је крив јер је остао где је и био - између тебе и супруге.

ЈОВАНА: Да је био паметнији, сад се ти и ја не би упознали.

ПЕТАР: Не, не би. Хвала Богу на Милановом лудилу!

Јована и Петар се љубе и таагају на њог. Скидају се.

Воде љубав. Мрак.

10.

Јованин стан.

Ствари су разбацане на све стране као ћосле претреса: чарале, кошуље, хаљине, сукње, ћодвезиџе, секси доњи веш, пудријере, мириси, кармини.

Окружен разбацаним стварима, задихан, стоји Милан. Тешко дише. Окреће се око себе.

МИЛАН: Једва си чекала да побегнеш с њим, курво! Ниси ни понела своју курвањску опрему! Више ти не треба. Смутила си богатог балавца и обезбедила се за цео живот. Курво. Спермушо смрдљива! Због тебе причам сам са собом!

Милан седа на ћод и узима Јованину хаљину. Удише је. Баца је.

МИЛАН: Жене смрде. И мушкарци смрде. Људска раса је одвратна, али ипак, жене смрде горе од мушкараца. Зато што им не пристаје. Замисли само: лепа, савршени бокови, груди, чиста наизглед, а смрди. Ништа горе од тога! Мени жене смрде и кад се купају. И није то зато што имају „период“. Пизде им увек смрде. А ја робујем том смраду. Смраду!!!

Милан узима Јованину хаљину. Увија је, прави од ње омчу. Ставља је око вратра.

Повлачи крај омче. Гуши се. Стеже све јаче, а онда му рука ћојусти.

Милан кашље. Превија се на ћоду, трза. Бори се за ваздух.

Удише ваздух. Глас му је сад хријљав, пригашен, скоро демонски.

МИЛАН: Шта си још хтела? А?! Да будем нежнији, да будем више као ти?

Милан узима шминку и ставља је на уста, а затим ћарфем којим се немилице штарица

МИЛАН: Да се подвргнем захвату? Да постанем же-
на? То хоћеш? Да постанем твоја лезбача љубавница
коју ћеш преварити са првим куратим типом који на-
лети?!

*Узима хаљину и покушава да се уђура у њу. Стане. За-
урла. Скида полуобучену хаљину и разјарено је цећа.
Мрак.*

11.

Дечија усаванка, off.

Свејло.

Миланов стан.

Милан стоји испред Каћарином и брише лице марамицом.

Каћарина га гледа у неверици.

КАТАРИНА: Сад се исељаваш?

МИЛАН: Да, сад. То је твој стан. Задржи га. Према теби немам никакве обавезе.

КАТАРИНА: А према Ирини?

МИЛАН: Тражим новац. Још има времена.

КАТАРИНА: Не верујем ти. Шта ти је то с лицем?

МИЛАН: Ништа.

КАТАРИНА: То те она намалала?

МИЛАН: Катарина, дошао сам по своје ствари.

КАТАРИНА: Узми их и губи се. Баш ме брига.

МИЛАН: И хоћу.

Милан крене.

Каћарина му се унесе у очи.

КАТАРИНА: Имаш ли новац?

МИЛАН: Како бих имао?

КАТАРИНА: Имаш ли?!?

МИЛАН: Јеси ли ти продала стан?

Пауза.

МИЛАН: Ја сам продао своја кола.

КАТАРИНА: Ако ме лажеш...

Милан оглази.

Мрак.

12.

Пећар стан (не апартман), Нови Илијум, држава Њујорк, 18:00, неколико дана доцније.

Јована је, оштечених подочњака, на каучу, пређ телевизором, у изношеној тренерци јећ бројева већој.

Звоњава звона на улазним вратима.

Јована не усћаје.

Звеџкање кључева, off.

Улази Пећар, сав налицкан, у њословном оделу.

ПЕТАР: Могла си да ми откључаш?

ЈОВАНА: Нисам те чула. Гледала сам нешто на ТВ-у.

ПЕТАР: Много гледаш телевизију.

ЈОВАНА: Како је било на послу?

ПЕТАР: Сејм олд, сејм олд.

Пећар сега до ње и љуби је у врат. Узима даљински упраљач и мења програм

ЈОВАНА: И, како је у тој твојој фирмии?

ПЕТАР: Па, добро је. Већ сам ти рекао.

ЈОВАНА: Могу ли да те посетим на послу?

ПЕТАР: Не можеш. То сам ти већ рекао и јуче и пре-јуче и најјуче.

ЈОВАНА: Променио си се.

ПЕТАР: Ја?

ЈОВАНА: Пре само неки дан би ме одбио на много финији начин, а сад само кажеш: не може и готово.

Пећар гаси телевизор.

ПЕТАР: Што ти је толико запело са мојим послом?

ЈОВАНА: Сама сам по цео дан. Не радим ништа. То није здраво.

ПЕТАР: Узми огласе и потражи посао ако ти је толико стало. Уосталом, имам довољно паре да нас обоје издржавам.

ЈОВАНА: А, да, то ме подсетило.

Јована вади ковераш из дуксерице.

ЈОВАНА: Ово ти је стигло јутрос. Хипотека за стан.

ПЕТАР: Чекај, ко теби даје право да претураш по мојој преписци?

ЈОВАНА: Петре, реци ми искрено - јеси ли у неким проблемима?

ПЕТАР: Ја? Ма ништа. Пролазно. Хипотека је у Америци као „добар дан“.

ЈОВАНА: Пре бих рекла као „лаку ноћ“.

ПЕТАР: Не брини се, извући ћу нас из овога. Волим те.

Љуби је нежно и милује. Јована се привија уз њега.

ЈОВАНА: Волим те.

Пауза.

ЈОВАНА: Надам се да си мислио оно што си рекао.

ПЕТАР: Да, извући ћу нас.

ЈОВАНА: Не то.

ПЕТАР: Наравно да сам мислио. Ко би рекао. Кад сам те упознао деловала си ми тако хладно, удаљено.

ЈОВАНА: То је због лепоте. Мушкарци се често плаше лепих жена и онда кажу себи: „Не смем да јој приђем. Она је крива због тога јер је хладна.“

ПЕТАР: Не бих рекао да сам нешто оклевао.

ЈОВАНА: То је зато што си навикао да прилазиш непознатим женама.

ПЕТАР: Не баш. Добро, имам неке истине у томе, али то не значи да те не волим.

Љубе се.

Мрак.

13.

Парк у Београду, дан доцније.

Милан се нервозно шета ћоре-доле.

Наилази Веза, висок, снажан, Миланових година. Обучен је као да је један пошао на љубинđ.

Прилази с леђа Милану и подгурне га.

МИЛАН: Веза?

ВЕЗА: Да. Ја сам Веза. Смирите се. Тако нервозни само привлачите пажњу.

МИЛАН: Чекајте, да вам објасним...

Милан крене да се окрене, али га Веза шчепа за раме.

ВЕЗА: Ја вам не бих саветовао да се осврћете.

МИЛАН: Али ја....

ВЕЗА: Спустите леву руку у унутрашњи цеп јакне, пажљиво извуците паре и спустите руку са парама поред леве бутине.

Милан уради та ко. Веза њој гледа наоколо, хијеро узима паре и трчи их њој транерку.

МИЛАН: Јесте ли ту?

ВЕЗА: А где другде? Шта је, уплашили сте се да вам нећу дати информацију?

МИЛАН: Не, али, знате.

ВЕЗА: Знам. Данас нико никоме не верује. А сад слушајте пажљиво. Први део поруке је тражена информација, а други предлог за пословну сарадњу.

МИЛАН: Слушам.

ВЕЗА: Побегли су у Нови Илијум, држава Њујорк, Тирезијан роуд 5. Запамтили сте?

МИЛАН: Да. Нови Илијум, држава Њујорк, Тирезијан роуд 5. А други део?

ВЕЗА: Драго ми је што не околишите. Да ћете ми још двадесет хиљада за ћутање.

МИЛАН: Како?!

ВЕЗА: Не брините, остаће вамовољно да одете за Америку, урадите оно што вам вальа чинити и вратите се назад у земљу.

МИЛАН: Ја не смем. Моја ћерка треба да се хитно оперише!

Веза га зграби за рамена и гурне у страну, на пле. Заврће му руку и зура лице у прашину.

ВЕЗА: Мислим да нисте схватили да немате избора. Уколико не урадите оно што од вас очекујемо, цела земља ће сазнати за ваше љубавнице, за ваше перверзије, за сваку гадост коју си икад учинио или ћеш учинити! Чујеш ли ме, кртепену?!

МИЛАН: Чујем! Моја ћерка.

ВЕЗА: Која ћерка? Оно болешљиво жгебе које си изродио са мафијашким подмлатком? Ако ти је толико стало до деце, прави их с неким другим! Имаш времена. Тачније, имаћеш, уколико ти не заврнемо јајца пре тога!

МИЛАН: Молим вас, немојте!

ВЕЗА: Шта немојте?! Да заврћемо или да узимамо паре? Шта немој?!

МИЛАН: Само немојте!

ВЕЗА: Кога да поштедимо? Ко је невин?

Веза га још јаче притиска. Милан урла од болова.

ВЕЗА: Ко да се извуче? Ко?! Могу све да их побијем! Све или тебе, бирај!

МИЛАН: Побијте их све, моју жену, моју Ирину, Јовану, шефа, све, само немојте мене! Немојте!

ВЕЗА: Дај паре! Дај ми двадесет! Ту су, сигурно су ту! Такви носе лову са собом!

Милан извлачи из кайуша паре и пружа му их преко рамена. Веза хитро устаје и ставља паре у ћеј.

ВЕЗА: Добро сте избрали.

Веза отрчи лежерно, тобож цогерски. Милан јеца у прашини. Мрак.

14.

*Биоскот у штранжном центру у преграђу Илијума, су-
прадан. Пештар седи престрашен.*

*Иза њега, благо нађнућа преко седишта, забрађена
ћрилика у црном, ПРИКАЗА, глас јој је робошизован,
искривљен.*

*Из звучника крици и ексилодије неког А+ холивуд-
ског блокбастера.*

ПРИКАЗА: Он долази.

ПЕТАР: Како је сазнао?

ПРИКАЗА: Није битно. Важно је да долази и да је у
ратном расположењу.

ПЕТАР: Због Јоване?

ПРИКАЗА: И због ње и због тога што је на потрагу
потрошио паре резервисане за операцију своје ћерке.

ПЕТАР: Не могу да верујем.

ПРИКАЗА: Детету нема спаса уколико се не дододи
чудо.

ПЕТАР: Жртвовати своје дете?! Он је луд!

*Приказа сијушта велику кесу кокица на седиште до
Пештровог.*

ПРИКАЗА: Унутра је револвер. „Чист“ је.

ПЕТАР: Револвер? Имаш ли неки „глок“, „узи“?

ПРИКАЗА: Та дилерска срања се увек заглављују.
Требало би да будеш захвалан.

ПЕТАР: Ако би ми дао лову за досадашњи посао био
бих ти заиста захвалан.

ПРИКАЗА: Сачекај. Прави мушкарац остаје и бори
се за своју кућу и за своју жену.

ПЕТАР: А шта сам ја по теби?

ПРИКАЗА: Знаш шта си. Мушка курва.

*Приказа уситаје и одлази. Пештар бојажљиво сијушта
руку у кесу и извлачи пишиштол. Крајко ћа заелега, а
заштим враћа назад у кесицу. Мрак.*

15.

Мрак.

Дечија усаванка која прелази у ћоћребни марш, off.

Миланов стан, сутрадан ујутру.

Катарина, у црнини, седи на столици и јеца.

Долази Антон у црнини.

Она га не примећује.

Антон јој приђе и положи руку на раме.

АНТОН: Катарина, моје саучешће.

Катарина клима главом.

АНТОН: Да ли је Милан ту?

Катарина бесно устане са столице.

КАТАРИНА: Њега ми не спомињите?! Чујете ли?!

Њега ми не спомињите!!! Да знам где је, убила бих га овим рукама!

АНТОН: Извините, али ја не разумем.

КАТАРИНА: Шта ту има да се разуме? Побегао је негде са својом дрљом док му је ћерка била на самрти! Ни малим прстом није мрднуо да је спаси!

АНТОН: Извините још једном. Ја нисам знао.

Катарина устане и покуша да га удари.

Антон се вешто измакне.

КАТАРИНА: Шта нисте знали?!

Катарина зграби столицу и баци је према Антону.

КАТАРИНА: Шта ми се ту вајкate и лијете крокодилске сузе?! Седите на милионима и са висине гледате како се други пате!

АНТОН: Ја разумем ваш бол, али не разумем ово што сте малочас рекли.

КАТАРИНА: Шта сам рекла малочас?! Рекла сам да сте и ви убили моју Ирину! Криви сте колико и Милан!

Пауза.

АНТОН: Ја имам због чега да се кајем, али не и због небриге.

КАТАРИНА: Сад се још и правдате?! Губите се из моеје куће!

Кашарина крене на Антонија али је он вештио ухваћи за руке. Кашарина ђокушава да ћа шутне између ногу. Антонијон избегне ударац и прибије се уз њу.

АНТОН: Госпођо, ви грешите. Ја сам дао Милану новац за операцију.

КАТАРИНА: Не верујем вам!

АНТОН: Дао сам му паре још пре недељу дана.

Пауза.

КАТАРИНА: Колико?

АНТОН: Педесет хиљада.

Кашарина склизне на ђог и ђочне да се пресе од бола.

КАТАРИНА: Убићу га! Исећи ћу га на комаде! Убићу га!

Кашарина врисне од бола.

Мрак.

16.

Њујорк, Централ Парк, ноћ. Испод дана.

Сценом хода, леђима окренут јублици, Мушкарац у дугом, ћлавом, избледелом кацију.

У руци му је акшовка.

Ка Мушкацу иде Милан. Обучен је њословно, уредан, миран.

Милан преузима акшовку од њега.

Мушкарац оглази.

Милан стоји на средини сцене, као модел усјешног њословног човека. Милан појправља кравашу. Звијжднуће мелодију дечије усјаванке.

МИЛАН: Немам посао, немам ћерку, немам жену. Нема назад. То је јасно, зар не? И то да сам све урадио због тебе, и то је логично? Понекад си говорила да тачно знаш шта ћу урадити. Женска интуиција или видовитост, ко ће га знати. А да ли си знала да сам спреман на све ово? Не? Веруј ми, нисам ни ја. Али, ето, ту сам, у Централ Парку са тајном у коферу.

Милан сишића кофер на земљу. Намештила косу.

МИЛАН: Сад сам хладан, миран и чист. Изашао сам из себе. Покреће ме нека невидљива рука и ја јој то допуштам, јер знам куда ме води и шта треба да учним. За све што следи можеш кривити само себе. Јован, ти си пришла мени, а не ја теби. Изабрала си ме, иако си знала шта тај избор значи. Знала си какав сам. Хтео сам да твоју лепоту сачувам од других. Сад само желим да је уништим.

Милан се благо накашље.

МИЛАН: Исећи ћу ти лице! Спалићу ти тело киселином! Уживаћу у твојим мукама!

Милан се смири.

МИЛАН: До скорог виђења!

Пошаље лажни пољубац. Мрак.

17.

Миланово звиждукање дечије усавањке, off.

Пали се светло.

Петаров стан, Нови Илијум, испе ноћи. Ставаћа соба је у полуумраку.

У кревету су Петар и Јована. Ставају.

Јована се преврће у сну, а затим се буди уз врисак

ПЕТАР: Смири се Јована! Шта ти је?!

ЈОВАНА: Милан је ту! Ту је! У Америци!

ПЕТАР: Свашта!

ЈОВАНА: Ту је, дођи ће.

ПЕТАР: Где у Америци?

ЈОВАНА: У Њујорку, у Централ Парку.

ПЕТАР: Је л' погира или купује хотдог? Можда ради таи чи?

ЈОВАНА: Не завитлавај се! Носи црни кофер и долази да нас побије.

ПЕТАР: Смири се, Јована, смири се! То си само сањала.

ЈОВАНА: Рекао је да ме неће пустити. Сигурно нас већ одавно тражи.

ПЕТАР: Неће нас пронаћи. Гарантујем ти.

Грли је и љуби. Јована се отрдне.

ЈОВАНА: Шта ти значи то „неће нас пронаћи“? Да ли ти случајно знаш нешто што ја не знам?

ПЕТАР: Не, не знам. Одакле ти то? Ја само кажем да нас Милан, чак и да нас тражи, неће наћи, а ако нас и нађе...

Петар завуче руку под кревет и извуче ишиштолј. Јована подврсне.

ЈОВАНА: Шта ће ти то?

ПЕТАР: Ово је Америка. Никад се не зна.

ЈОВАНА: Ти знаш нешто.

ПЕТАР: Не знам ништа. Ово је због провалника. Већ су ми двапут обијали стан.

ЈОВАНА: Да ти украду шта? Тај пиштол је највреднија ствар коју имаш у кући.

ПЕТАР: Не, ти си.

Петар је зашићнички загрли. Јована га одгурне.

ЈОВАНА: Ја нисам ствар!

ПЕТАР: Извини.

ЈОВАНА: Склони тај пиштол. Одмах! Не желим да буде ни близу мог кревета!

ПЕТАР: Али Јована, ако нас неко изненади на спавању, нећу имати времена

ЈОВАНА: Одмах!

Петар устаје и олази из собе. Прешурање, off.

ЈОВАНА: Не могу да разумем како је неко као ти постао ово што си ти сад, за тако кратко време.

Долази Петар.

ПЕТАР: Како?

ЈОВАНА: Кад сам те упознала био си принц, а види се сад! Испрападани сиротан из америчке забити! Ко си ти у ствари?

ПЕТАР: Па знаш ваљда ко сам.

ЈОВАНА: Не, не знам. Јутрос сам одлучила да мало прошетам по граду.

ПЕТАР: Да, и?

ЈОВАНА: И видела сам те у парку како седиш и читаши новине.

ПЕТАР: Имао сам паузу.

ЈОВАНА: У девет и тридесет? После сам звала твоју фирму. Рекли су да тамо не ради никакав Петар Пријић.

Пауза.

ЈОВАНА: Чекала сам цео дан, Петре, да ме погледаш у лице и кажеш било шта, али ти си ћутао и правио се да је све у реду. Колико дуго то кријеш од мене?

Пауза.

ПЕТАР: Два дана након што смо дошли добио сам отказ. Али не брини, већ сам отишао на неке разговоре за посао.

ЈОВАНА: Зашто си ме лагао?

ПЕТАР: Зато што имам понос, а знаш због кога сам добио отказ? Због твог Милана! Поништио је уговор!

ЈОВАНА: Он није мој!

Пауза.

ЈОВАНА: Извини, нисам знала.

Петар се враћа у Јосифељу.

ПЕТАР: Нема везе.

ЈОВАНА: Надам се да ме не волиш мање због овога.

ПЕТАР: Волим те сваког дана све више и то ништа не може да измени.

Јована се насмеје.

ЈОВАНА: Опет си патетичан!

ПЕТАР: И искрен. Пред таквом лепотом човек мора да буде искрен. Ја те заиста волим!

Јована се привије уз њега.

ЈОВАНА: Загрли ме. Желим да тако заспем.

Петар је گрли. Све џло љоситејено ځасне. Мрак.

18.

Антонова канцеларија.

Антон седи на својој столици, замисљен. Столица је развучена у кревећ. Пуши цигару.

Катарина му прилази с лежа.

КАТАРИНА: Нашли сте га?

АНТОН: Да, нашао сам га.

КАТАРИНА: Где је?

Антон јој покаже да седне поред њега.

КАТАРИНА: Нећу да седим. Речите ми.

Пауза.

КАТАРИНА: Извините.

Катарина седа поред њега.

АНТОН: Катарина, ви сте дивна жена, али ја не смем да дозволим. Милана зnam годинама.

КАТАРИНА: Речите ми где се налази!

АНТОН: Убићете га.

КАТАРИНА: Он је убио моје дете!

Пауза.

АНТОН: Рећи ћу, али под једним условом.

КАТАРИНА: Нема услова! Говори!

АНТОН: Пођите са мном и показаћу вам где је.

КАТАРИНА: Зашто? Да би га спасио? Да је твоје дете у питању, не би оком трепнуо!

Антон је ухваћи за руку.

АНТОН: Да је моје дете, ја бих је заштитио. И њу и вас.

Пауза.

КАТАРИНА: Где је?!

АНТОН: Пустите ме да се бринем о вама. Молим вас. Знате да сам вам се одувек дивио. Да је живот наместио другачије, ко зна? Знате?

КАТАРИНА: Знам.

Пауза.

Катарина се хисћерично насмеје. Усћаје.

КАТАРИНА: То је твој услов?! Убићу га кад га нађем и онда неће бити ништа од твоје „бриге“.

АНТОН: Чекајте! Катарина!

КАТАРИНА: Отићи ћу у затвор. Сама ћу се пријавити и савест ће ми бити мирна.

АНТОН: Немој! Немојте!

КАТАРИНА: Наћи ћу га. Уз твоју помоћ или без ње!

Катарина крене.

АНТОН: Урадите тако.

КАТАРИНА: Шта да урадим?

АНТОН: Урадите оно што желите, али ме пустите да вам помогнем. Не заслужујете да одете у затвор.

КАТАРИНА: А шта ви добијате из тога?

АНТОН: Вас.

Мрак.

19.

Јефтина хоштелска соба, Њујорк, ноћ.

У соби, на столици, седи Милан. Обрлио је црну ажтровку. У левој шаци му је флаша вискија. Покрећи су му ћрозничави. Клаши се најред-назад и йошеже из флаше.

Пред њим стоји Простишушка, на високим штиклама, игра уз неку лагану лашино мелодију поред раздрнданог ЦД алејера.

МИЛАН: Доста, доста!

ПРОСТИТУТКА: Океј, странац, океј! Ово је твоја журка, само немој да вичеш.

Простишушка се садиње и ђаси ЦД.

МИЛАН: Да, ово је моја журка.

Простишушка му прилази заводљиво.

ПРОСТИТУТКА (*пева*):

„This is my party and I'll cry if I want to
Cry if I want to
You would cry too
if it happened to you!“

Простишушка му се умиљава.

МИЛАН: Шта ти је сад то?

ПРОСТИТУТКА: Татице, смем ли да ти седнем у крило?

Милан одгурне Простишушку.

МИЛАН: Шта си рекла?! Лудачо!

ПРОСТИТУТКА: Мислила сам да си за игрицу.

МИЛАН: Игрицу? Ја теби личим на педофила?!

ПРОСТИТУТКА: Извини, извини, само, много си напет и не знам како да ти приђем.

МИЛАН: Онда немој.

ПРОСТИТУТКА: Дај ми ту торбицу и ту флашицу, па ћу те лепо опустити.

МИЛАН: Одбиј!

ПРОСТИТУТКА: Океј, океј. Па шта хоћеш од мене?
Нећеш да те дирам. Хоћеш стриптиз?

Пауза.

МИЛАН: Нећу.

ПРОСТИТУТКА: Зашто не?

МИЛАН: Ти си мушкарац.

ПРОСТИТУТКА: И то си тек сад открио, срце?

МИЛАН: Хоћу да будеш Јована.

ПРОСТИТУТКА: Ко? Ја је не познајем.

МИЛАН: Јована је најлепша жена на свету. Хоћу да се претвориш у њу. Капираш? Хоћу да сваки милиметар твог тела постане женственост и лепота? Схваташ?!

ПРОСТИТУТКА: Извини, срце, али овде ћеш морати мало да ме наводиш.

МИЛАН: Исправи се, тако. Стегни бутине. Не толико као да си на тренажеру. Мало лакше. Стави руку на кук, лежерно, као да си краљица. Тако. Благ осмех, у углу усне. Фино. Очи да су ти озбиљне, али не и укочене, онако као...

ПРОСТИТУТКА: Хоћеш да ти изведем Мишел Пфајфер? Или Шерон Стоун? Тај тип?

МИЛАН: Не, Јовану. Хајдемо, још једном, тај израз. Да, добро је. Готово идентично. Хајде сад, ходај, замисли да си на модној ревији. Хајде!

Простишутка хода с једног kraja собе на други.

МИЛАН: Хајде сад, реци ми: желим то, Милане.

ПРОСТИТУТКА: Желим то, Милане.

МИЛАН: То ћеш и добити.

Мрак.

20.

Кућа јило у Пећевом стану. Нови Илијум, суђраган.

Јована је у кади, сва у сајуница, тирља се сунђером, а Пећар се брије.

Добро су распоређени.

Пећар ћевуши дечију усаванку.

ЈОВАНА: Немој да звиждућеш.

ПЕТАР: А што?

ЈОВАНА: Моја бака је веровала да звиждукањем призиваш несрћу.

ПЕТАР: Ма, то је сигурно говорила зато што није знала да звижди.

Пећар се окрене заграби мало сајуница ћа ћрсне Јовану.

ЈОВАНА: Немој да се прскаш!

ПЕТАР: Океј, нећу, нећу!

Јована ћа ћрсне.

ЈОВАНА: Али ја хоћу!

ПЕТАР: Дивно ми је с тобом, знаш?

ЈОВАНА: Стварно тако мислиш?

ПЕТАР: Да. Мада, волео бих да све није испало баш овако.

ЈОВАНА: Како то мислиш?

ПЕТАР: Мислим, било би боље да је у причи више паре.

ЈОВАНА: Рекла сам ти да не бринеш о томе.

ПЕТАР: И да је све некако, мање организовано.

ЈОВАНА: На шта мислиш?

ПЕТАР: Мислим, да је спонтаније. Али, то опет не би променило ништа. Ја те волим упркос томе.

ЈОВАНА: Упркос чему? Како спонтаније?

Улази Милан у кайућу, са црном активком у руци.

МИЛАН: Купаш се? Смем ли да ти се придружим?

Јована врисне

ПЕТАР: Да је ниси такнуо!

Пештар крене на Милана. Милан се усвојено окрене према њему и смигне ручку кофера. Одјекне ћуцањ. Пештар ћадне на ћод.

Јована вришићи.

Милан окрене актаковку према њој.

Јована ушихне.

МИЛАН: Кад сам дошао овде очекивао сам да ће ме неко пресести, зауставити. Нисам веровао ни да ћу проћи пасошку контролу са лажним документима, а ето ме овде. Био сам за све невидљив, потпуно невидљив. Коначно и нека корист од тога што си потпуно неприметан. Просек просека, свуда се уклапаш. А ја уображавао: ухватиће ме, јер ми на лицу пише шта ћу урадити. Нема сврхе да се маскирам, ухватиће ме где због прекорачења брзине у алкохолисаном стању, провалиће да имам овај шпијунски кофер, послаће ме у неки затвор крцат девијантним типовима. Постаћу нечија кучка те исте ноћи. То сам мислио. Америка, земља параноје, вечно на опрезу! Кад оно: контрола мизерна, рентакарова кола нисам вратио, оружје носим наоколо без икаквих проблема. И ништа. Пијем, дрогирам се, чак сам запалио цигарету на јавном месту. И ништа. Покупио сам и убио мушку курву. И ништа. И ево, сад, убио сам другу мушку курву и опет ништа. Замишљао сам како се борим с Петром, рвемо се, макљамо и ја га, уз велики напор, средим. Разочарао ме. Није ми чак ни пружио отпор. „Да је ниси такнуо!“ Могао је да ме удари, пљуне, али ништа. И сад лежи на плочицама. Најлепши мушкарац којег сам видео. Извући ћу се и за то. Које срање.

Пауза.

МИЛАН: Свет је неправедан, а ја сам живи доказ. Убићу и тебе. И за то ћу се извући. Смакнуо сам једног Латиноса и двоје Срба. Кога заболе за то? А онда ћу, кад завршим с тобом, нестати негде, можда на Средњем западу. Ајдахо, Ајова, Небраска, Вајоминг! Америка је идеална за нестајање. На овај или онај начин.

ЈОВАНА: Доста! Убиј ме и заврши с тим.

МИЛАН: Жртвовао сам ћерку да бих дошао до тебе, а сад ми кажеш да те одмах убијем?!

Пауза.

ЈОВАНА: Убиј ме, шта чекаш?!

МИЛАН: Чекај, чекај, љубави! Не иде то баш тако. За тебе сам спремио нешто друго.

Милан из кайуша вади шешку торбицу и баци је на њог. Звецкање.

МИЛАН: Знаш ли шта је унутра? Ножеви, ножићи, скалпели, игле различитих облика и величина. Не знам тачно чему служе, али ти ћеш ми помоћи да то откријем.

Завлачи руку у њеј. Извлачи бочицу. Сиушића је на њог.

МИЛАН: А видиш ли ово? Сумпорна киселина. Кажу да прогори месо до кости за пет секунди.

Вади из њеја другу бочицу. Сиушића је на њог.

МИЛАН: Али, прво жива сода. Да ти спржим то твоје лепо лице.

ЈОВАНА: Зашто? Зато што сам те преварила?

МИЛАН: Да, због тога. Била си једина жена коју сам волео и издала си ме.

ЈОВАНА: Ниси ти волео мене него осећај да поседујеш најлепшу од оних које мрзиш! Да, ти мрзиш жене! Дала сам ти накратко лажни осећај надмоћи, али га више немаш и сад можеш да убијаш колико год хо-

---

ћеш, али се тај осећај неће вратити, јер мене немаш, нити ћеш ме икад имати. И можеш имати шта год по-желиш, али ћеш се и даље осећати бедно као и сада.

Јована устаје из каде.

ЈОВАНА: Хајде, пуцај у мене, избоди ме, полиј ме том твојом киселином. Нећу се померити одавде.

Пауза. Милан је, зађивљен, гледа.

ЈОВАНА: Могао си да ме заборавиш, али ниси хтео. Лакше ти је било да постанеш убица. Несрећниче, изгубио си све и шта ћеш сад? Убиј мене и нестани. Ми-слиш да можеш тек тако да нестанеш? Онда то уради, али док будеш жив, ти ћеш знати шта си урадио, јер од себе то не можеш да сакријеш!

Пауза. Милан се окрене и изјури из кућашила.

ЈОВАНА: Убицо, убицо!

Јована се ослања леђима на зид кућашила и склизне у каду. Плаче.

Улази Антон. Миран је. Прилази јој ћолако.

Јована се прегне кад га узлега.

ЈОВАНА: Шта ћеш ти овде?

АНТОН: Свратио сам да видим да ли све иде по плану.

ЈОВАНА: По плану? Ти си ме увалио у све ово кад си ме бацио у Миланов кревет.

АНТОН: Не видим да је било неких одступања.

ЈОВАНА: Не видиш? Петар је мртав!

Антон седа на ивицу каде. Помилује Јованин образ.

АНТОН: Жао ми је.

ЈОВАНА: Не, није.

АНТОН: Увек ми је жао мојих колега.

ЈОВАНА: Мислиш?

АНТОН: Да. И Петар је био на мом платном списку.

ЈОВАНА: Не схватам. Зашто?

АНТОН: Требало је да одигра своју улогу и то је ура-дио. Био је шраф у великом плану и испао је тачно кад треба.

ЈОВАНА: Петар је за тебе шраф?

АНТОН: Шраф и мушка курва по вокацији.

ЈОВАНА: Не разумем, у чему је поента. Шта си хтео с тим да постигнеш?

Антон се нађне према њој и то гледа је у очи. Стави јој руке на рамена.

АНТОН: Сад разумем Миланово лудило. Не могу да га оправдам, али га бар разумем.

ЈОВАНА: Пусти ме!

Антон је зграби и точне да је дави у кади све док се Јована тошћуно не умири. Антон дубоко уздахне.

АНТОН: Штета.

Успаје и лењо се отресе. Прилази Петру и туца му у тошиљак.

АНТОН: Лепо кажу – никад се немој женити лепотицом.

Антон огласи. Мрак.

21.

*Јевтина хоштелска соба у Њујорку, истоћи дана.
На ћоду клечи Милан. Преко остолице је пребачена
његова јакна.*

Дрхавим рукама узима кофер и приноси га челу.

МИЛАН: Превише лако, превише лако.

Долази Катарина. Милан се окрене према њој.

МИЛАН: Катарина!

КАТАРИНА: Ово ти је за моје дете!

Катарина јуца у њега.

Милан јада на ћод.

МИЛАН: Казни ме, Катарина. Мучи ме! Знам да ни-
сам заслужио да лако одем са овог света.

КАТАРИНА: О чему то булазниш?

МИЛАН: Имаш ли бодеж или киселину? Ја сам своје
заборавио.

КАТАРИНА: Не покушавај да купиш време.

МИЛАН: Не купујем време! Жртвовао сам све због
ње, али онда сам схватио да је то бесмислено. Заслу-
жујем казну.

КАТАРИНА: Глумљење покажања те неће спасити.

МИЛАН: Убио сам троје и заслужујем да завршим
као пас.

КАТАРИНА: Четворо: Нашу Ирину и још троје.

МИЛАН: Двоје.

КАТАРИНА: Троје. Не сећаш се своје швалерке? За-
давио си је у купатилу.

МИЛАН: Задавио? Јована! Не, ти не схваташ, ја то
никада урадио.

КАТАРИНА: Доста си се извлачио.

Катарина ојали два јула.

Милан клоне и издахне.

Улази Антон.

АНТОН: Готово?

Кашарина климне ѡлавом.

Антон ѿрилази и оића ѿулс Милану.

АНТОН: То је то.

Прилази Кашарини и узима јој ѿштоть из руке.

АНТОН: Идемо. Полиција може да стигне сваког тре-
нутка.

КАТАРИНА: Рекао је нешто чудно.

Антон се иђа с ѿштотјем.

АНТОН: Заиста? А шта то?

КАТАРИНА: Рекао је да није убио Јовану.

АНТОН: Стварно? А ко је то онда урадио?

КАТАРИНА: Како ко? Па он!

Пауза.

АНТОН: Мислиш?

КАТАРИНА: Негирао је сопствене злочине.

АНТОН: Биће да је то. Јеси ли спремна на свој део по-
годбе?

КАТАРИНА: Јесам. Хајдемо.

*Крену. Кашарина се окрене да ѿгледа Милана, али је
Антон одвуче.*

Мрак.

22.

Дечија усавањка са црквеним звонима и убаченим геловима „Свадбеног марша“, off.

Свештено.

Антонова канцеларија.

Штимунđ из прве сцене.

АНТОН: Надам се да вам се допала наша мала презентација. Она је резултат дугогодишњег марљивог рада и планирања. Напомињем да је све што сте видели урађено 110% аутентично само за ваше очи. Поред ове, стрејт игрице у којој сте, јасно, Антон, то јест онај који планира и спроводи све што је потребно. Ви можете бити и неко од секундарних ликова, дакле, Јована, Петар, Катарина или Милан. Додуше, ви не можете креирати причу, али уз мало среће, можете преживети и, бар индиректно, утицати на то ко ће од других ликова умрети или бар, бити доживотно обогаљен. А сад вас, уз топао поздрав, препуштам вашим мислима. Ако сте заинтересовани за пословну сарадњу јавите ми се сутрадан у исто време па ћemo одржати видео конференцију као данас. Напомињем да би, с обзиром да се добар део ове игрице базиране на актуелним трагичним догађајима одвија у вашем граду, било веома профитабилно за вашу заједницу да подржи овај пројекат. Волео бих да уживате како у игрици тако и у њеним финансијским плодовима барем онолико колико сам ја уживао док сам је стварао. Лаку ноћ и свако добро!

Мрак.

СИВА СОБА
или
НОВА РЕАЛНОСТ

ЛИЦА:

ДИТЕР ХАГЕН, научник, 30, 35, 49, 54, 76, 86 година
ОСКАР БЕЛЗЕН, 27, 33, 51, 73, 83 године
ГЕРТА ХАГЕН, Хагенова супруга, 25, 30, 71 година
МИЛОШ ЈАКУБЕК, члан чешког покрета отпора, 25,
55 година
ВИНИФРЕД ГАБРИЈЕЛ, пуковник, па генерал ар-
мије САД, 35, 59, 65 година
КОЛИНС, војник армије САД, 20-ак година
ЛОГОРАШ, 20-ак година
ПРОТЕУС МАРДЕР, штићеник Оскара Белзена, 20-
ак година

Напомена: Колинса, Логораша и Мардера може игра-
ти један глумац

Време и место:
1945-2001.
Немачка и САД.

Сцена прва
30. април 1945.

Соба сивих зидова. Врати са непробојним стаклом налазе се на средини зида који гледа према публици. На средини сцене стоји човек у логорашком оделу. Стоји у ишчекивању. Шкљоцање заштварача, off. Шиштање, off. Из процена на телефону покуља ружичасти гас. Човек поштрчи према вратима и почне да удара по њима. Покушава да разбије стакло. Гас испуњава просторију. Човек пада на колена. Крене руком према кваки. Падне лицем на под. Тресе се неколико штремушака. Издахне. Гас пада на тло, на десетак сантиметара изнад тла. Из стакла се појављује особа под заштитном кашигом. Шкљоцање браве, off. У просторију улазе две појаве у заштитним оделима. Једна од њих држи мали дешекшор у руци - то је Белзен. Други је Хаген. Белзен гледа у дешекшор и климне главом. Човек се тргне. Хаген се одмахне у страну, бојажљиво. Човек се умири. Белзен оглаже бројач, нађне се према човеку, и иће му врат. Окрене се према Хагену и климне главом. Вади штаперицу и притигне је. Враћа штаперицу у цеј. Хаген скида кашигу готово церемонијално, болако док Белзен брзо, рутински ставља дешекшор у цеј и скида кашигу. Чучне поред убијеноћ, вади бележницу из унущрашићеџ цеја јакне и зајисује хишро. Хаген шеатрално баци скафандар у страну. Мршти се.

ХАГЕН: Како мисле да радим уз овакву буку?

БЕЛЗЕН: То је фронт, господине Хаген. Примакао нам се на свега двадесет километара.

ХАГЕН: Страшно, драги мој Белзен, заиста страшно.

БЕЛЗЕН: И ја тако мислим, господине Хаген.

ХАГЕН: Ти Американци заиста нису нормални! Шта ако нека залутала граната погоди лабораторију?

Белзен ѹрекине са йисањем.

БЕЛЗЕН: Шта ако погоди нас?

Хаген њуши ваздух. Белзен хишро враћа бележницу у унущашњи цеј комбинезона.

ХАГЕН: Осећате ли ово?

Мирише и Белзен.

БЕЛЗЕН: Мирише као горки бадем. Цијанид?

ХАГЕН: Одлично, драги мој Белзен, одлично! У гас сам, а да ви нисте знали, додао три милиграма цијанида. Назовимо то малим изненађењем. Ипак, резултат је, не знам ни сам како, изостао. Какав малер! Но белова награда ми је још једном измакла.

БЕЛЗЕН: Господине Хаген, могу ли да вам дам извештај?

ХАГЕН: Савршени бојни гас је мој сан, то знate и сами. А погледајте шта сам добио – полураствориву непоуздану материју. Лебди изнад тла, видите ли ви ово? Недопустиви хаос!

БЕЛЗЕН: Знам господине Хаген. Могу ли да прочитам извештај?

ХАГЕН: Гас! Холандски научник Јан Баптист Фан Хелмонт га је крстio по хаосу, стању пре стварања света! И, знate да је у праву: гас је, драги мој Белзен, ништа више до хрпа ситних честица које хаотично тумарају, без икакве сврхе. Некултивисана појава, рекло би се. Тако је и са људима. Погледајте само Словене, балтичка племена, Французе, Келте или, рецимо, левантинске народе. Све сам хаос – или лењост или не-контролисано кретање честица које врлудају, сударају се и не стварају ништа посебно. Протраћена енергија и половни генетски материјал. Али, ако правилно усмелим честице, цивилизујемо их и учинимо стабилним

за само неколико секунди - претвориће се у убојито оружје. Кад нам оружје виште не буде требало, оно ће се самоуништити. Распашће се за пар секунди, само од себе. Мој гас ће тако окончати варварске ратове као што је овај, једном за свагда. Чему бука, касапљење, разарање богатог наслеђа европске културе? Пустимо гас који уништава непријатељску материју, а затим и самог себе, и добићемо чист, здрав животни простор. Неће у тим градовима бити словенске штроке или медитеранске галаме, само тевтонски мир и чистоћа. Чак се и ларма везана за јавни превоз може средити.

БЕЛЗЕН: Извините, мој извештај...

ХАГЕН: Саветовао сам још 1933. године оне примитивце у Фолксвагену да праве бешумна кола. Мислићете да су ме послушали? Ех, мој Белзене, нико виште не слуша нас научнике, а ми смо кичма прогреса, запамтите то - кичма прогреса! Па ево, до јуче смо у Великом рату испаљивали топовске гранате пуњене иперитом и фозгеном измешане са шрапнелима уз ужасну, застрашујућу буку и молили Бога да после тога ветар не дуне у нашем правцу. А где смо данас? Ево нас, драги мој, на корак од коначног решења, али тај корак треба направити. Да. Уместо да тежимо великој визији, ми се бавимо тривијалностима као што је оно средство за чишћење, циклон Б!

БЕЛЗЕН: Господине Хаген, напоменуо бих...

ХАГЕН: Да, да, извештај, рекли сте већ! Читајте, драги мој Белзене, читајте!

Пауза. Хаген њосеже руком у цећ. Вади цигару и пали је. Оштарухује са великим ужишком. Белзен ћа гледа са неверицом.

ХАГЕН: Шта ме гледате тако? Знам, Герта ми говори да је то лоше за моје здравље. Као да је гас с којим радим сваког дана алпско млеко.

БЕЛЗЕН: Али, мени је Герта, госпођа Хаген рекла...

ХАГЕН: Герта је права немачка жена: снажна, брижна, поуздана и вредна и, изнад свега, зна где јој је место. То што преко вас покушава да ме одвикне од пушења, само је доказ женске плиткоумности.

БЕЛЗЕН: Ипак, ваше здравље је на првом месту. Не заборавите, ви сте највећи немачки научник!

ХАГЕН: Хвала.

Хаген оштупује дим са великим задовољством.

БЕЛЗЕН: Ви и даље по старом.

ХАГЕН: Ако експеримент није успео, то не значи да не треба да се с времена на време предамо ситним животним задовољствима.

БЕЛЗЕН: Како то мислите?

ХАГЕН: Читајте, драги мој, читајте!

БЕЛЗЕН: Субјекат А-4597, висок 1,80, тежак 70 килограма, подвргнут дејству једног кубног метра гаса 30. априла 1945. године у 10 часова, 15 минута и 45 секунди. Симптоми: стандардни.

ХАГЕН: Чиреви на лицу?

БЕЛЗЕН: Да.

ХАГЕН: Одвратно! Зашто смрт не може бити хуманија? Наставите.

БЕЛЗЕН: Време смрти: 10 часова, 16 минута, 20 секунди. Плус минус 5 секунди.

ХАГЕН: Плус-минус 35 секунди, хоћете рећи?! Онај претходни није издржао ни 20. Заврните му рукав.

Белзен чучне поред шела и заврне му рукав.

ХАГЕН: И?

БЕЛЗЕН: Ратни заробљеник. Рус.

ХАГЕН: То све објашњава.

БЕЛЗЕН: Мислите? Мислим, како то мислите?

ХАГЕН: Словени су жилавији, то је све. Ја лично верујем да су они изгубљена карика између људи и жи-

---

вотиња. Док су нашим војницима због пристојности у уринирању пуцале бешике у забитим шумарцима на сувором мразу Источног фронта, Руси су празнили црева у гађе и пишали у ватру. Ти источњачки медведи су нас победили више својом нецивилизованошћу, а мање храброшћу и оружјем! Сетите се само оне групе Чеха од пре неки дан.

БЕЛЗЕН: Какви Чеси?

ХАГЕН: Какви Чеси? Како се не сећате? Био је исти случај. Не, аријевци нису такви, ни најмање. Сетите се само оног политичара, кад смо почели са експериментима после аншлуса Аустрије.

БЕЛЗЕН: Молим?

ХАГЕН: Онај социјалдемократа, плавокос, изразито висок, сећате се? Пао је од количине три пута мање од ове за само десетак секунди, а био је Немац колико ви и ја.

БЕЛЗЕН: Не сећам се.

ХАГЕН: Како се не сећате? Он нам је био први.

БЕЛЗЕН: Не, заиста се не сећам.

ХАГЕН: Хајте, Белзен, вежбајте ту амнезију за неког другог. Нисмо још у америчком заробљеништву. Да закључим: мислим да би за Словена била потребна двострука количина од ове да га дотуче за десетак секунди. Два кубна метра! И то у затвореном простору! Колико траћење драгоценог гаса на марву! Запишите то негде.

БЕЛЗЕН: Мислите да ово треба записсивати?

ХАГЕН: А зашто не? Мислите да нам неће затребати једног дана? Де, де! Није вальда да верујете да ће Руси и Американци довека бити савезници? Спрема се нова битка за очување западног света и нико нам, баш нико неће пребацивати за мртвог комунисту као што је овај.

БЕЛЗЕН: Не бих рекао.

Хаѓен ћа чврсто зграби за рамена.

ХАГЕН: Лепи мој, ви и ја не можемо пропасти, запамтите!

БЕЛЗЕН: Ви не знате шта говорите. Ја сам већ прошао! Фабрике боје и лакова мог оца су листом нестале под британским бомбама.

ХАГЕН: Не брините. Мања незгода.

Пауза.

БЕЛЗЕН: Драги господине Хаген, иако знам да ме ви нисте запазили и ангажовали за свог помоћника да бих и данас остао само потрчко професора Розенберга у Баден-Виртембергу, морам вам рећи...

ХАГЕН: Не би остали Розенбергов потрчко. Розенберг је отправљен у Дахау.

БЕЛЗЕН: Отворили сте ми нове светове на тако много начина, али...

ХАГЕН: Хвала вам, али не морате ми ласкати.

БЕЛЗЕН: Господине Хаген, дивим вам се, понекад и више него неумерено.

ХАГЕН: Свестан сам тога.

БЕЛЗЕН: И да је природа другачије уредила...

ХАГЕН: Познато ми је то.

БЕЛЗЕН: Да ме понизите, увредите, издате, убијете чак, све бих вам све опростио, али, верујте ми, ви се понекад понашате тако безосећајно.

ХАГЕН: Шта сам то рекао, драги мој?

БЕЛЗЕН: Мој отац је помагао ваш рад од почетка, а ви једном реченицом прелазите преко његове пропасти. Његове и моје! Мој отац вам је дао сва средства за досадашњи рад, лабораторије, везе на најјачим местима, све до чега је могао доћи, дао је вама. Дао вам је чак и сина! Мене!

ХАГЕН: Немојте тако, драги мој. Знам вашег оца. Верујте, он је сигурно негде скрио доста новца, а да то ни вама није рекао.

БЕЛЗЕН: Новац? Где?

ХАГЕН: У Швајцарској, претпостављам. А и почео је да гради једну фабрику у Шведској пред сам почетак рата....

БЕЛЗЕН: Ако је и тако, то није довољно...

ХАГЕН: Довољно је. Подићи ће се Немачка из пепела. Брже него што ви мислите.

БЕЛЗЕН: Мислите?

ХАГЕН: Кажем вам, драги мој, ми не можемо пропасти! Околности се могу променити, али суштина остаје иста - ко служи прогресу, а прогрес је сама наука, тај не може пропасти у било ком државном уређењу! Фашизам, националсоцијализам, демократија, монархија, свима смо потребни! Упамтите то!

БЕЛЗЕН: А комунистима?

ХАГЕН: Поготово њима. Могу да вам одмах наведем десетак совјетских научника који би дали десну руку само да би се левом руковали са мном!

БЕЛЗЕН: Само с вами?

ХАГЕН: Не брините, наћи ће се неко место и за мог асистента.

БЕЛЗЕН: Хвала вам.

Белзен ћа затерли.

ХАГЕН: Ништа, мали мој, ништа то није. Знате да вас подржавам, рекао то или не.

БЕЛЗЕН: Да, знам.

Пуцњава утихне, off.

ХАГЕН: Престала је бука. Све је тако тихо.

БЕЛЗЕН: Да. Баш чудно.

ХАГЕН: Можда је потписана капитулација.

БЕЛЗЕН: Или примирје.

ХАГЕН: На исто му дође.

Пауза. Хаген ћа благо одгурне.

ХАГЕН: Не, ово значи само једно.

БЕЛЗЕН: Шта?

ХАГЕН: Чућете.

Пауза. Брујање бомбардера, off. Појачава се са сваком следећом репликом.

ХАГЕН: Чујете?

БЕЛЗЕН: Шта?

ХАГЕН: Ви знате да ја не могу да поднесем буку. То је зато што имам суперсензитивни слух. И даље не чујете?

БЕЛЗЕН: Не.

ХАГЕН: Бомбардери. Приближавају се.

БЕЛЗЕН: Нестаћемо. Само прах и пепео. Као Дреден!

ХАГЕН: Ми смо неуништиви. Рекао сам вам.

БЕЛЗЕН: Загрлите ме.

ХАГЕН: Радије не бих.

БЕЛЗЕН: Плашите се да нас не пронађу загрљене у рушевинама? Бићемо мртви и биће нам свеједно.

ХАГЕН: Свако од нас живи за отаџбину, али умире само за себе.

БЕЛЗЕН: Пољубите ме.

ХАГЕН: Ви се сигурно шалите.

БЕЛЗЕН: У име старих дана. Само овлаш.

ХАГЕН: Не.

БЕЛЗЕН: Зашто?

ХАГЕН: Гадим се сам себи због тога, као и ви, уосталом.

БЕЛЗЕН: Откуд знате да се ја гадим? Пољубите ме, ово је крај.

ХАГЕН: Момче, боље би вам било да се негде склоните.

БЕЛЗЕН: Не пре него што ме пољубите.

ХАГЕН: Ви просто изазивате смрт.

Звијдање бомбе. Детонација. Падају на њог.

Мрак.

**Сцена друга
10. септембар 1945.**

Канцеларија америчког пуковника Габријела - радни симо, испред њега столовица, а иза њега фошље у којој седи Габријел. Орман са акцима и вискијем је иза фошље. Улазна врати су са десне стране. Поред стола је грамофон са илочама. Са грамофона туче „Boogie woogie bugle boy“ Andrews sisters. За столом седи Габријел и прегледа нека докуменита. Званично, добро је распоређен.

ANDREWS SISTERS:

He was a famous trumpet man from out Chicago way.

He had a boogie style that no one else could play.

He was the top man at his craft,

But then his number came up and he was gone with the draft.

He's in the army now. he's blowin' reveille.

He's the boogie woogie bugle boy of Company B.

Отварају се врати - улази Герта Хаџен, у скромној, али чистој и уредној сивој овећи. Габријел сијусиши фасцикли на симо, уморно.

ГАБРИЈЕЛ: Опет ви, вражија жено.

Габријел гаси грамофон.

ГЕРТА: Да, опет ја, пуковничке Габријел.

ГАБРИЈЕЛ: Којим злом?

ГЕРТА: Заказали сте ми за данас.

ГАБРИЈЕЛ: Јесам ли? Добро, заказао сам вам као стотину пута до сада и могу рећи да, као и стотину пута до сада, узалуд долазите.

ГЕРТА: Свеједно, реците ми.

ГАБРИЈЕЛ: Али, нећу вам ништа ново рећи.

ГЕРТА: Ја сам ту.

ГАБРИЈЕЛ: Добро, ваш муж остаје у притвору. Задовољни?

ГЕРТА: Нећу ни ја рећи ништа ново. Осим...

Герта њрилази столову извлачи из кабућа, а зашим ставља мали завежљај на сто.

ГАБРИЈЕЛ: Шта је сад ово?

ГЕРТА: Које?

Габријел се извештачено наслеђује.

ГАБРИЈЕЛ: Је л' ви то мене поткупљујете? Официра који се заклео на верност Сједињеним Америчким Државама поткупљује жена овејаног нацисте?

ГЕРТА: Схватите то као поклон. И мој муж није нациста, већ научник.

ГАБРИЈЕЛ: Ваш муж има срећу што је бомба побила све у бази осим њега и Белзена и зашто је сад још у животу. Ипак, он је нациста.

ГЕРТА: Научник!

ГАБРИЈЕЛ: Да се нађемо на средини - ваш муж је нацистички научник. А шта ћемо с митом?

ГЕРТА: То је поклон.

ГАБРИЈЕЛ: Поклањате ми јеврејско злато?

ГЕРТА: Молим?

ГАБРИЈЕЛ: Мислите да не знам шта су ваши радили?

Пауза.

ГЕРТА: То је накит моје баке.

ГАБРИЈЕЛ: То ћемо још видети.

Габријел узима завежљај и њрија га у ладицу рутињским њокрејтом.

ГЕРТА: Шта сте то урадили?

ГАБРИЈЕЛ: Узео сам га на проверу. Вештаци ће утврдити да ли је јеврејско или немачко.

ГЕРТА: Немачко.

ГАБРИЈЕЛ: Мислите, ваше баке?

ГЕРТА: Да.

ГАБРИЈЕЛ: Добро. Ако је тако, добићете га назад, ако не...

ГЕРТА: Онда ће га узети Јевреји?

ГАБРИЈЕЛ: Након онога што сте им урадили - чисто сумњам.

ГЕРТА: Мора да сте одавде кад нас тако мрзите.

ГАБРИЈЕЛ: Пореклом? Не. Ја сам чист Американац, онолико колико је то могуће, ако не носите перје у коси и фарбу на лицу.

ГЕРТА: Ви сте Јеврејин, осећам то!

ГАБРИЈЕЛ: Ја сам Англосаксонац и протестант, а моји су дошли са „Мејфлауером“. Језик за зубе, госпођо!

ГЕРТА: Нисте ме разуверили. Добро говорите немачки за Американца.

ГАБРИЈЕЛ: Моја фирма је пословала са АЕГ Фарбеном десет година. Било је нормално да човек који ради у представништву у Берлину научи немачки. Али, доста о мени. Сад мало о вама. Одговор је - не!

ГЕРТА: Држите га у затвору већ пет месеци без икаквих доказа.

ГАБРИЈЕЛ: Није то затвор, госпођо, већ притвор у којем се ваш муж затекао на основу нове реалности.

ГЕРТА: Нове реалности?

ГАБРИЈЕЛ: Злочини против човечности.

ГЕРТА: Ако је тако, што га не осудите?

ГАБРИЈЕЛ: Нова реалност налаже сакупљање доказног материјала, а за то треба много времена.

ГЕРТА: Којег, очигледно, никад немате довољно.

ГАБРИЈЕЛ: Океј, видим да сте за закључцима добри, а имате ли неко конкретно питање?

ГЕРТА: Имам. Која је права нова реалност?

ГАБРИЈЕЛ: Рекао сам вам приликом стотину ваших посета. Ваш муж не жели да сарађује с нама. Наговорите га и тако ћете му помоћи. Ми њему слободу, а он нама своје услуге.

ГЕРТА: У замену за шта?

ГАБРИЈЕЛ: Ваш муж ће имати ту част да служи Сједињеним Америчким Државама.

ГЕРТА: Само то? И то човеку његовог ранга?

ГАБРИЈЕЛ: Само то.

ГЕРТА: Он није слуга!

ГАБРИЈЕЛ: Ако није слуга, онда ће бити робијаш.

ГЕРТА: Вернера фон Брауна, чије су ракете разориле Лондон, пуштате на слободу, а мог мужа, чији експерименти нису нанели никакве губитке савезницима, држите у притвору, како кажете, пет месеци!

ГАБРИЈЕЛ: Брауну Брауново - Хагену Хагеново. Шта ви више хоћете?!

ГЕРТА: Шта ви више хоћете? Злато вас очигледно не занима. Пет месеци сам га сакупљала. Шта хоћете више? Мене?!

ГАБРИЈЕЛ: Госпођо!

ГЕРТА: Хоћете? Треба само да кажете.

ГАБРИЈЕЛ: Погрешно сте ме схватили. Госпођо!

Герта скида кайућ и ошкоћава кошуљу.

ГАБРИЈЕЛ: Немојте.

ГЕРТА: Не желите?

ГАБРИЈЕЛ: Оно што желим и - оно што ми каже моја Влада, две су потпуно различите ствари.

ГЕРТА: Откад то? По ономе што сам чула о вама не бих рекла да је тако.

ГАБРИЈЕЛ: То је нова реалност госпођо, нова реалност!

ГЕРТА: Дакле, мито и подвођење више нису ваш рејзор?

ГАБРИЈЕЛ: Да на питање одговорим питањем: Ви баш волите свог мужа кад радите све ово?

ГЕРТА: То се вас не тиче. И не знам чemu такво питање.

ГАБРИЈЕЛ: Питам, јер за разлику од ваших претходница, ви сте много лако откопчали блузу. Готово да је у томе било неке страсти.

ГЕРТА: Нема тога што не бих учинила за њега. Мој муж је највећи немачки научник.

ГАБРИЈЕЛ: Али као љубавник сигурно спада у последње.

ГЕРТА: Ви сте последњи бедник.

ГАБРИЈЕЛ: Аха. Довиђења! Видимо се у новој реалности, ако икад стигнете тамо!

Габријел узима досије и настави да чита.

ГЕРТА: Реалност?! Реалност је да сам до малочас седела у чекаоници поред неког наказног бића које је, по свему судећи, још и Чех. И још ме, кад је чуо како се зовем, пљунуо! То су ваши савезници, то сте ви!

ГАБРИЈЕЛ: Окупирали сте их пре шест-седам година и сравнили им много тога. Шта је једна, условно речено, увреда у односу на то?

ГЕРТА: О, Боже! Како су нас овакви неотесани идиоти победили?

ГАБРИЈЕЛ: То питајте вашег покојног идиота Хитлера!

Герта крене према вратима. Врати се отварају. Улази Белзен, елегантно обучен.

ГАБРИЈЕЛ: О, лепи, како је?

Белзен се хитро мимоиђе са Гертом и рукује са Габријелом.

БЕЛЗЕН: Ето, сналазимо се. Треба доста поправити. Фабрике су у заиста очајном стању.

ГАБРИЈЕЛ: Како господин отац?

БЕЛЗЕН: Неуништив је са својих шездесет и пет. Слика и прилика пруске жилавости!

ГАБРИЈЕЛ: Гура, а? Видим да сте ви још далеко од наследства.

БЕЛЗЕН: Хахахаха! Кад ви тако кажете.

ГЕРТА: Господине Белзен, ви ме не препознајте?

БЕЛЗЕН: О, госпођо Хаген.

Окрене се, штобож расејано. Поклони се и љуби руку, церемонијално, војнички. Окреће се према Габријелу.

ГЕРТА: Није вас било пет месеци.

БЕЛЗЕН: Заузет сам госпођо. (Габријелу) Хтео сам да кажем... Други пут.

ГАБРИЈЕЛ: Схватам. Незгодно вам је пред женом вашег ментора. Чућемо се.

БЕЛЗЕН: Врло је битно, знате.

ГАБРИЈЕЛ: Верујем, Оскаре, верујем.

БЕЛЗЕН: За обе наше земље.

ГАБРИЈЕЛ: Ако је Америка укључена у то, ја сам за.

БЕЛЗЕН: Сасвим сигурно.

ГАБРИЈЕЛ: Само, Оскаре, без грешака. Схваташ?

Превише грешака правиш у последње време.

БЕЛЗЕН: Неће бити грешака.

ГАБРИЈЕЛ: Боље по тебе.

Белзен крене према вратима.

ГЕРТА: Куда тако брзо? Зар сте већ заборавили на све што је мој муж урадио за вас?

Белзен се крајко окрене и наклони.

БЕЛЗЕН: Госпођо..

Белзен излази.

ГЕРТА: Ни њега нисте затворили, а био је Дитеров асистент.

ГАБРИЈЕЛ: Је ли? Да цитирам омиљени немачки алиби: извршавао сам наређења.

ГЕРТА: Да је Дитер богат, да живот није посветио науци...

ГАБРИЈЕЛ: Онда не би био у затвору. Такви људи као ваш муж пре или касније доспеју иза решетака.

ГЕРТА: Какви то људи?

ГАБРИЈЕЛ: То најбоље питајте свог мужа.

ГЕРТА: Ви сте грабљива свиња, Винифреде!

ГАБРИЈЕЛ: А ви сте узорна немачка госпођа Герта Хаген. Мис Дитер Хаген.

ГЕРТА: Како?

ГАБРИЈЕЛ: Већу увреду од те не могу смислiti. Размислите о ономе што сам рекао - убедите мужа да сарађује или ћу ја морати да га убеђујем. Ако вам то каже првак колеџа у боксу, онда знате шта то значи.

ГЕРТА: Наравно - да сте инфериорни слабић.

Герта излази. Габријел уздахне, лујне прстима ио фасцикли.

ГАБРИЈЕЛ: Колинс! Колинс!

Улази војник Колинс и салутира.

ГАБРИЈЕЛ: Је л' отишла Хагенова?

КОЛИНС: Да.

ГАБРИЈЕЛ: Уведи јој мужа и реци Јакубеку да се припреми. Капираш?

КОЛИНС: Уведем Швабу, а Польака...

ГАБРИЈЕЛ: Чеха.

КОЛИНС: А Чеха после.

ГАБРИЈЕЛ: Баш тако. Хајде!

Габријел се завали у фоштели и зајали цигарету. Погодићне ноге на сјо. Колинс уводи Хагена, скучљеноћ у један згрчени мишић, у искрзаном цивилном оделу. Посади ћа на столицу. Колинс салутира и излази.

ГАБРИЈЕЛ: О, хер Хаген! Дуго се не видесмо!

ХАГЕН: Пуковниче Габријел. Задовољство је само моје.

ГАБРИЈЕЛ: Господине Хаген, знам шта ви мислите о мени. Ја сам Јенки и стога простак, каубој, гангстер, потомак робијаша и курви који су направили државу европског отпада.

ХАГЕН: Ни ја не бих то боље рекао.

ГАБРИЈЕЛ: Океј, да скратимо причу. Ми Американци волимо, иако смо по вама кучкини синови, да будемо директни, нарочито пословни људи са Менхетна као што сам ја. Господине Хаген - имате последњу шансу да почнете да сарађујете с нама. Наглашавам - последњу! Уколико не - имам овде...

Узима самоуверено фасцикли.

ГАБРИЈЕЛ: ..ваш досије и то ће бити довољно да вас пошаљем на вешање. Ви знате да се већ праве вешала за вас и да су сви, а нарочито баћушке Руси, просто ентузијастични да вам ставе омчу на шију!

ХАГЕН: Ово је све због проклетих комуниста? Па они су ваши природни непријатељи, пуковниче!

ГАБРИЈЕЛ: А ви сте природни савезници? Драги мој, ако ћемо за ваше изручење добити макар каменчић Берлина више - ето вас у Сибиру, Лубјанци, где год! Послаћемо вас Јука Џоу у пакету са црвеном машницом и искреним честиткама на руском. Хоћете цигарету?

Пружа му њаклицу. Хаџен оклева, а затим жељно узима. Габријел му њали. Хаџен удише с нескривеним уживањем.

ГАБРИЈЕЛ: Ви и ја смо светски људи, видели смо и осетили свашта. Није ред да човек, навикнут на свакојака уживања, пати!

Габријел усхаје, оглази до ормана.

ГАБРИЈЕЛ: Виски?

ХАГЕН: Који?

ГАБРИЈЕЛ: Балвени, четрдесет година стар. Поклон од старог Монтија.

ХАГЕН: Мислите, фелдмаршала Монтгомерија?

ГАБРИЈЕЛ: Смета вам што је испрашио вашег Ромела?

ХАГЕН: Не, нимало. То је добар виски.

Габријел сија виски и даје чашу Хаџену. Куцкају се. Исијају.

ГАБРИЈЕЛ: Уживајте Хаген, можда вам је то последњи.
ХАГЕН: Причајте шта год хоћете. Ви немате случај против мене.

ГАБРИЈЕЛ: Мислите, немам живе сведоке?

Пауза.

ХАГЕН: То нисам рекао.

ГАБРИЈЕЛ: Али ја закључујем. Ниси крив док се не до-
каже кривица, је л' тако? Тако каже наш, јенки закон.

ХАГЕН: Подсећам вас да смо мој асистент Оскар Бел-
зен и ја једини преживели бомбардовање лаборатори-
је која није чак била ни легитимни војни циљ. Да на
овом свету има неке правде, ви би седели на овој сто-
лици, а не ја.

ГАБРИЈЕЛ: У том случају: хвала Богу на неправди.
А кад смо код неправде, ваша жена је била овде мало-
час.

ХАГЕН: Стварно? Где је сад??

ГАБРИЈЕЛ: Опустите се. Отишла је. Нутила је мно-
го ствари за ваш спас. Злато, доста злата и себе, доста
себе...

Пауза.

ХАГЕН: Опраштам јој. Ради све што може да ме спасе.

ГАБРИЈЕЛ: Стварно? То је баш шарманто! И неи-
стинито. Колинс!

*Колинс улази са Милошем Јакубеком, средње висине,
рошавим, њовијеним човеком круїне, снажне грађе.
Колинс салутира и излази. Хаген се окрене, прегађа-
не. Устаје бојажљиво са столице. Јакубек криши ша-
ке штудећи се да се обузда.*

ГАБРИЈЕЛ: Ништа лепше од сусрета старих позна-
ника, а?

ХАГЕН: Ја овог човека не познајем.

ГАБРИЈЕЛ: Па, што сте онда устали као опарени? Го-
сподине...

Габријел гледа у фасцикли.

ГАБРИЈЕЛ: ...Јакубек. Милош Јакубек. Познајете ли овог човека?

ЈАКУБЕК: То је Дитер Хаген, злотвор који ми је унишио живот. Мени и коме све не.

ХАГЕН: Не, то је немогуће!

ГАБРИЈЕЛ: Пустите човека да прича. Није вам ово Трећи Рајх. Изволите господине Јакубек, причајте. Како сте се упознали са оптуженим?

Јакубек близне у ћлач.

ГАБРИЈЕЛ: Де, де, де. Причајте, Јакубек, причајте.

ЈАКУБЕК: Овај овде, Дитер Хаген, дошао је у мој логор.

ГАБРИЈЕЛ: А то је?

ЈАКУБЕК: Освјенћим.

ГАБРИЈЕЛ: Молим?

ЈАКУБЕК: Они су га назвали Аушвиц.

ГАБРИЈЕЛ: Кад је то било?

ЈАКУБЕК: Петог новембра 1942. године.

ГАБРИЈЕЛ: Како је изгледао?

ЈАКУБЕК: Исто као сад, само мало пунији.

ГАБРИЈЕЛ: То вам верујем.

ЈАКУБЕК: Носио је униформу. Био је сав помпезан у униформи СС штурмбанфирера.

ХАГЕН: То није тачно.

ГАБРИЈЕЛ: Пустите га! Шта је тражио?

ЈАКУБЕК: Тражио је покусне куниће за своје лудачке експерименте. Нашао их је у Холовци, Бродарском, Бергеру и мени.

АГАБРИЈЕЛ: Ко су били они?

ЈАКУБЕК: Чланови покрета отпора. Најчаснији људи које сам икад упознао.

ГАБРИЈЕЛ: Да ли су били комунисти?

ЈАКУБЕК: Подржавали смо Едуарда Бенеша, господине, демократског лидера Чехословачке. Нико од нас није био комуниста.

ГАБРИЈЕЛ: И, шта је хтео?

ЈАКУБЕК: Ови су довољно јаки и Словени, рекао је управнику логора. И он нас је предао. Управник логора. Нама је после толике патње било свеједно.

ГАБРИЈЕЛ: И, шта је онда било?

ЈАКУБЕК: Одвезли су нас у његов логор. Хагенов логор.

ХАГЕН: Ја нисам био лагерфирер, нисам!

ГАБРИЈЕЛ: Мир, Хаген, мир! И, шта је било онда?

ЈАКУБЕК: Одвезли су нас у камиону без прозора.

ГАБРИЈЕЛ: Где?

ЈАКУБЕК: У замак Адлермарк у Баварској.

ГАБРИЈЕЛ: Шта је било онда?

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Шта је било онда?

ЈАКУБЕК: Сива соба.

ГАБРИЈЕЛ: Објасните.

ЈАКУБЕК: Тамо су испробавали неки гас на логорашима. Чули смо причу о томе чим смо ушли у ћелију. Јевреји, Пољаци, Југословени, Холанђани, Норвежани, чак и неки Американци, авијатичари који су покушали да побегну из заробљеништва. Ваши људи!

ГАБРИЈЕЛ: Да, моји људи. Чујете ли, Хаген? Моји људи! Мој синовац авијатичар био је у вашем заробљеништву. Можда си га ти убио, скоте! И, шта је било онда?

ЈАКУБЕК: Стрпали су нас у сиву собу, три са два. Пустили су гас, ружичаст, хватао је за грло, нос, очи, цело тело ме пекло. Лица су нам прекрили чиреви. Почекли смо да ударамо по вратима, али нико није отварао. Холовка и Бергер су пали, а одмах за њима и Бродарски. Пре него што ће пасти, Бродарски ме ухватио за раме, а ја сам га одгурнуо. Мог брата Бродарског, мог друга. Две године смо провели у Освјен-

---

ћиму, а ја сам га одгурнуо! Христе! Погледао сам у страну док је падао преклињући за милост. А онда ни ја нисам издржао. Повраћао сам и пао преко њих. Да га нисам одгурнуо, да га само нисам одгурнуо!

Јакубек плаче.

ГАБРИЈЕЛ: А после?

ЈАКУБЕК: Пробудио сам се на гомили тела. Бродарски је био поред мене. Никог није било у близини и ја сам побегао. Боже, још се питам да ли сам жив.

ГАБРИЈЕЛ: Јесте, господине Јакубек. Хвала вам.

Јакубек кратко климне главом и крене врема вратила. Јакубек се осврне и пљуне Хагена.

ЈАКУБЕК: Пљунуо сам ти жену и тебе ћу. Проклет био и дабогда завршио у сивој соби!

ХАГЕН: Ја нисам крив! Заштите ме од овог лудака!

ЈАКУБЕК: Надам се да ћеш мислити на мене кад будеш умирао.

Јакубек излази. Хаген вади марамицу и брише се.

ХАГЕН: Ова наказа је пљунула моју жену? Овде, у америчкој команди?

ГАБРИЈЕЛ: Смирите се, Хаген. Нисте се вальда уплашили?

ХАГЕН: Заправо, не.

ГАБРИЈЕЛ: Требало би. Данас је једно овакво сведочење довољно за вешала.

ХАГЕН: Могу ли добити још једну цигарету?

Габријел му је даје и придаљује. Хаген мирно седа.

ХАГЕН: Убијте ме, свеједно ми је.

ГАБРИЈЕЛ: Тако сви кажу док не дође судњи час.

ХАГЕН: Тако кажу они који имају шта да понуде.

ГАБРИЈЕЛ: А то је?

ХАГЕН: Убојит, саморазградив бојни гас који може у неком будућем рату да баци Совјете на колена.

ГАБРИЈЕЛ: То је само варка.

ХАГЕН: Желите да се опкладите? Па хайдете, ви Јенкији то волите.

Габријел се зацени од смеха.

ГАБРИЈЕЛ: Ви очигледно не читате новине? Имамо атомску бомбу која је недавно сравнила Хирошиму и Нагасаки. Шта ће нам ваш гасић?

ХАГЕН: Баш зато. Ваша бомба прави буку, оставља рушевине, радијацију. То је само петарда у источњачком дворишту.

ГАБРИЈЕЛ: И даље нисам убеђен.

ХАГЕН: Господине Винифреде...

ГАБРИЈЕЛ: За тебе сам Габријел, пуковник армије САД, говно швапско!

ХАГЕН: Нема разлога за оштре речи. Ви и ја знамо да је, после прве атомске експлозије, нуклеарни рат немогућ. Ви имате то оружје, можда га имају и Руси и, шта с тим? Тотално уништење, то је све што ћете добити!

ГАБРИЈЕЛ: Шта нудиш? Скрати причу!

ХАГЕН: Ја могу да уништим људе и сачувам богатство. Убијте ме и нећете добити ништа. Дајте мени и мојој жени услове које тражим и добићете комунисте.

ГАБРИЈЕЛ: Шта више тражите? Ми смо вам понудили живот, што је више него широкогруда понуда.

ХАГЕН: Само живот? А Вернер фон Браун? Значајнији сам од тог шепртље опсадног ракетама и ви то знате. Хоћу имунитет, нови идентитет, дом у неком крају који подсећа на Баварску, рецимо Средњи запад, редовну плату, две стотине хиљада долара на рачуну и....

ГАБРИЈЕЛ: Чекајте мало. Нисте у позицији да захтевате.

Хаген баци цигарету у страну.

ХАГЕН: Управо јесам, јер знате ко сам! Највећи живи немачки научник!

ГАБРИЈЕЛ: После Ајнштајна или пре њега?

ХАГЕН: Нудим вам рад, таленат, живот, одричем се Нобелове награде, а ви мени о том Јеврејину! О, Боге, терате ме да вичем!

ГАБРИЈЕЛ: Само моменат.

Габријел јустиши љочу. Последено љојачава јачину.

Хаген се хвата за уши.

ANDREWS SISTERS:

They made him blow a bugle for his Uncle Sam.

It really brought him down because he could not jam.

The captain seemed to understand,

Because the next day the cap' went out and drafted the band.

And now the company jumps when he plays reveille.

He's the boogie woogie bugle boy of Company B.

Габријел невешћо одигра љар шакшова у свинг манипу и седне у столовицу.

ХАГЕН: Доста!

Габријел заустави љочу.

ХАГЕН: Ово је неки нови начин испирања мозга на амерички начин? Човек вашег ранга пре би пустио цез.

ГАБРИЈЕЛ: Пустите сад музички укус! Ово је оно што је добило рат, господине Хаген! Сестре Ендрјуз!

Наши момци су ишли у рат слушајући ову песму, а знали су да ће неки од њих погинути, запамтите! И,

где је ту утеша? Њихов рај није имао анђеле. Они су сањали да ће, ако попију метак, у рају делити постелју са Софијом, Максин и Пети Ендрјуз. Или, ако пре

живе, свеједно. Ваши су јуришници у наци-паклу могли евентуално да добију редаљку са Хитлером, Герингом и Гебелсом! И комунисти ће пропасти као ви,

видећете! А зашто? Они полазе од идеала, од неког бескласног друштва у којем ће сви бити скромни, сироти и срећни, а људи нису такви. Људи су похлепни,

а ми им то допуштамо. Штавише, ми грамзивост по-

спешујемо и у томе је наша снага! Е, кад је таква ствар, реците ми онда, где сте ви у тој причи?

ХАГЕН: Пре него што победите с вашом економијом и пропагандом мораћете да извођујете пар битака, зар не? Две стотине хиљада и ни цента мање!

ГАБРИЈЕЛ: Да није превише?

ХАГЕН: Не! Због вашег тајног пројекта пропуштам Нобелову награду!

ГАБРИЈЕЛ: Саветујем мало скромности - могли сте да пропустите живот.

ХАГЕН: Мени је живот Нобелова награда! И знате да сам у праву што се тиче победа у будућим сукобима.

ГАБРИЈЕЛ: Можда нам требају победе, али на споредним ратиштима. Сто педесет хиљада.

ХАГЕН: А Кинези? Ако првени тамо победе, то је далеко од малог ратишта. Сто шездесет хиљада.

ГАБРИЈЕЛ: Зaborавили сте да ми купујемо државе и режиме. Сто четрдесет пет.

ХАГЕН: Сто четрдесет и да ми Белзен буде асистент.

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Сто двадесет пет и готово.

ХАГЕН: Плус Белзен?

ГАБРИЈЕЛ: Плус Белзен. И онако није много користан.

ХАГЕН: Управо сте направили посао столећа.

Мрак.

Сцена трећа 1950.

Идилична панорама Средњег зајада. Сто у дворишту. На столу је есајг за ручак за троје. За столом седи Хаген. Уморан је, идије кафу која се туши. Враћа шољу на сто. Посматра кафу која испарава. Дуне у дим, махне руком као да га хвата. Омирише глан. Ошије кафу, а заштим йонови шај постујак још једном. И још једном. И још једном. Долази Герта, са прећачом око струка.

ГЕРТА: Штрудла ће ми изгледа изгорети.

ХАГЕН: М?

ГЕРТА: Моја штрудла ће изгорети.

ХАГЕН: Осетићеш по мирису. Седи.

ГЕРТА: Не могу да седим. Ово америчко брашно је непредвидљиво, а шпорети на струју прејаки - никад не знам кад ће храна бити готова.

ХАГЕН: Нервира ме кад си тако ужурбана. Глас ти постане скоро па пискав. Седни.

Хаген йонавља свој ришувал са кафом. Герта седне.

ГЕРТА: Тад Американац поново касни.

ХАГЕН: М-да.

ГЕРТА: Јенкији су тако прости.

ХАГЕН: Да. Углавном.

Хаген йонавља свој ришувал са кафом.

ГЕРТА: Да ли је све у реду, драги?

ХАГЕН: Гас. Сваки гас мирише – твоја штрудла, моја кафа, кад изгоре, кад испаре – све је то гас. Гас и угаљ, заправо.

Пауза.

ГЕРТА: Досадно ми је овде.

ХАГЕН: А шта би са госпођом Макферсон? Вас две сте се баш често посећивале.

ГЕРТА: Tempi passati. Госпођа Макферсон више неће долазити, а била ми је једина пријатељица. Прочитала је неки чланак о научницима који су радили за Хитлера, а сад су на платном списку САД.

ХАГЕН: Лицемерна кучка!

Пауза.

ГЕРТА: Усамљена сам, досадно ми је!

Пауза.

ХАГЕН: Човек ме је опет победио.

ГЕРТА: Не разумем те.

ХАГЕН: Неки човек, човек као симбол.

ГЕРТА: Ти си изнад свих људи.

ХАГЕН: Нисам и нема Нобелове награде за мене.

ГЕРТА: Биће, драги, биће!

ХАГЕН: „Обичан експериментатор“, „Приправник за Менгелеа“. Тако ме зове Габријел.

ГЕРТА: Скинућеш ти Габријела с врата и добити Нобелову награду. Како си професора Розенберга, тако ћеш и њега!

ХАГЕН: Шта си рекла?

ГЕРТА: Ништа!

ХАГЕН: Не желим да се име тог Јеврејина помиње у овој кући, разумеш? Никад, али никад га не спомињи! Разумеш?

ГЕРТА: Разумем.

Пауза.

ХАГЕН: Нећу скинути Габријела. Не са оваквим резултатима експеримената. Фактор човек.

ГЕРТА: Како?

ХАГЕН: Гас можеш намирисати кад крене на тебе - човека не. Човек је убојитији од гаса. Али, сад ни човек није битан - са свим тим компјутерима, радарима, ракетама, млазним моторима и инфантилним космичким сновима Вернера фон Брауна. Ватра, штрока, букса. Овај свет је оперисан од суптилности.

ГЕРТА: Дај себи тренутак одмора драги. Без обзира што си највећи, мораши наћи тренутак одмора. Мораш!

ХАГЕН: Како да се одморим?

ГЕРТА: Пусти ме да ти покажем.

Герта му седне у крило. Милује га. Пауза.

ХАГЕН: А није ни чудо што Брауну тако добро иде. Американце је лако фасцинирати. Детињасти су као и он.

ГЕРТА: Пусти сад њих.

ХАГЕН: На срећу нису ни сви Јенкији такви.

ГЕРТА: Мени су они сви исти.

ХАГЕН: Скоро и да јесу. Нема овде много људи као што је млади Патерсон из лабораторије. А требало би да буде.

ГЕРТА: Молим?

ХАГЕН: Млади Патерсон, у лабораторији. Причао сам ти о њему.

ГЕРТА: Не, ниси. Наслутила сам нешто, али...

ХАГЕН: Патерсон је велики посвећеник. Проводи у лабораторији и осамнаест, двадесет часова. Ипак, стигнемо да причамо и о уметности, науци, политици. Изненадило би те колико су неки амерички научници слични с немачким. Чак и по питању идеологије. Ево, Патерсон је мишљења да су бели Американци ишли у слујди рат против своје аријевске германске сабраће.

ГЕРТА: Млади Патерсон. Не спомињи га толико, молим те.

ХАГЕН: На шта мислиш?

ГЕРТА: Ни на шта не мислим, само кажем да будеш опрезан. Тек смо се навикли на овај дом.

ХАГЕН: Навикли? Шта му фали, па да морамо да се навикавамо?

ГЕРТА: Рекли су да личи на Баварску, али, не, далеко је од тога. Дивље, забачено, нецивилизовано. Тако се види да су овде живели Индијанци.

ХАГЕН: Шта хоћеш да кажеш?

ГЕРТА: У страној смо земљи и таоци смо. Треба да будеш опрезан.

ХАГЕН: Опрезан? У вези са чим?

ГЕРТА: У вези са избором сарадника.

ХАГЕН: Да отпустим Белзена? Кога бих онда завитлавао?

ГЕРТА: Мислила сам на приватне сараднике.

Герта усхаје и йољуби га у чело.

ХАГЕН: Хенк је другачији, веруј ми.

ГЕРТА: Неће ли Белзен бити љубоморан?

ХАГЕН: Нека буде љубоморан. Уосталом, то се давно завршило.

ГЕРТА: Зашто ти је онда асистент?

ХАГЕН: Јер је бољег тешко наћи. А и лакше ми је кад га држим на оку.

ГЕРТА: Иживљаваш се на њему као да је обични слуга.

ХАГЕН: Само се светим за оно од пре пет година. Ништа више.

ГЕРТА: Како желите, докторе Мајнер.

ХАГЕН: Никако да се навикнем на то име.

ГЕРТА: Навикни се, као што сам се ја помирила с тим да је моје лажно девојачко Коен.

Хаген зграби њену руку и йољуби је.

ХАГЕН: Хвала ти што се тако бринеш за мене.

ГЕРТА: Само помажем највећем немачком научнику, то је све. Идем да проверим штрудлу.

Хаген ѹонањља ришул са кафом.

ХАГЕН: Гас ми поново бежи.

Долази Белзен. Свечано је обучен.

БЕЛЗЕН: Господине Хаген.

Хаген се ћрѓне, а заштим заузме лежерну ѹозу.

ХАГЕН: Господине Белзен. Који поводом?

БЕЛЗЕН: Добрим, веома добрим.

ХАГЕН: Боље пожурите, немам времена.

БЕЛЗЕН: То видим.

Белзен седа за стол.

БЕЛЗЕН: Ручак за троје. О, па стварно није требало!

ХАГЕН: И нисам.

БЕЛЗЕН: Штета. Нема везе, ионако не планирам да останем дugo. Видите, ја имам само један циљ, а то је да будем слободан. Пратите ме?

ХАГЕН: Не.

БЕЛЗЕН: Слободан од вас.

ХАГЕН: То је већ прецизније.

БЕЛЗЕН: Сањате ли ви некад, господине Хаген?

ХАГЕН: Како то мислите?

БЕЛЗЕН: Неког одређеног.

ХАГЕН: Сањао сам вас, ако на то мислите, али не више. Не, откад сте ме издали.

БЕЛЗЕН: А ви? Моју последњу жељу нисте испунили.

ХАГЕН: Преживели сте бомбардовање.

БЕЛЗЕН: Преживео, али повређен.

Долази Герта.

ГЕРТА: Драги, изненадићеш се, али штрудла је баш успела.

БЕЛЗЕН: Госпођо.

Герта је у шоку.

БЕЛЗЕН: Нисте ме очекивали? Ништа за то. Ја бих цејлонски чај.

ХАГЕН: Шали се само, драга. Не треба му ништа, зар не?

БЕЛЗЕН: Апсолутно не. Апсолутно се не шалим. Ме-ни стварно треба шољица цејлонског чаја.

ХАГЕН: Само шала, драга. Господин неће дugo.

ГЕРТА: Искрено се надам.

Герта олази.

ХАГЕН: Шта желите? Реците већ једном и идите.

Белзен узима колачић са њослужавника и прогушића га.

Затим узима њослужавник, принесе га сујрошној страни стола. Завали се у столицу и дрицка колачиће.

БЕЛЗЕН: Што сте нестрпљиви, ко да сте неки Аустријанац? Стићи ћемо до тога. Мене не сањате, то смо рекли. А сиву собу, сањате ли њу? Сва та лица, искривљена, крвава, као да их је куга покосила, нису ли страшна?

ХАГЕН: Не сећам се.

БЕЛЗЕН: А оно село од прошле године у Латинској Америци? Ни тога се не сећате?

ХАГЕН: Шта с тим?

БЕЛЗЕН: Ко би рекао да су деца од пет година комунисти. Погађа ли вас то?

ХАГЕН: Морал и етика минирају креативност.

БЕЛЗЕН: Погађа ли вас то?

ХАГЕН: Мртви бар не говоре глупости.

БЕЛЗЕН: Лепо сте то рекли. Нема ларме - врата су по вашем наређењу била sound proof, да се изразим језиком наших окупатора.

ХАГЕН: Окупатора, иначе ваших најбољих пословних партнера. Пардон, вашег оца. Жилав господин.

БЕЛЗЕН: Шта то значи?

ХАГЕН: Хоћете да вам отрујем оца да би добили слободу. То хоћете?

Пауза.

БЕЛЗЕН: Згодна сугестија, али не. О вами се ради. Ви ми морате дати слободу.

ХАГЕН: Или?

БЕЛЗЕН: Ви не можете сами да закључите? Колико сте добро упознали Америку за ових пет година? Не само континент, већ начин живота.

ХАГЕН: На шта конкретно мислите?

БЕЛЗЕН: На америчку љубав према ранчевима као што је Ксанаду који се налази на пола сата вожње одавде.

ХАГЕН: Није ми јасно.

БЕЛЗЕН: А институција приватног детектива, ни то вам није јасно?

ХАГЕН: Ни најмање.

БЕЛЗЕН: А Хенк Патерсон, ни то име вам није поznato?

Пауза.

ХАГЕН: И то је све што имате?

БЕЛЗЕН: То и чињеницу да вам експерименти не напредују. Кад се све то сабере...

Хаден здраби шољицу и гађа Белзена.

ХАГЕН: Хенка изоставите из свега или...

БЕЛЗЕН: Или шта?

ХАГЕН: Или ћу све признати и повући вас са собом.

БЕЛЗЕН: То је блеф. Уосталом, мали Хенк ће бити изложен шиканирању, признали ви или не. Штета! Крај бриљантне каријере која је много обећавала или још једна прича о протрађеној младости.

ХАГЕН: Или слом сна о великом наследству. Ви изаберите.

БЕЛЗЕН: Нисте толико близки с њим.

ХАГЕН: Проверите.

БЕЛЗЕН: Нисте ви за затвор.

ХАГЕН: Већ сам био тамо. Сад је ред на вас.

Пауза. Белзен крене у правцу из којег је дошао. Пролази поред Хадена. Замахне на њега.

ХАГЕН: Не!

БЕЛЗЕН: У праву сте. Још не.

Белзен оглази. Хаден уморно седа на столицу. Извлачи цигару из унущашићег цепа сака и пали је. Долази Герда.

ГЕРТА: Ти опет пушиш.

ХАГЕН: Моји пороци су мушкарци и дуван. Као да је то нека новост.

ГЕРТА: Шоља је тамо, а столњак је исфлекан. Шта се то дододило?!

ХАГЕН: Опет бука, опет проклета бука!

ГЕРТА: Драги, рекла сам ти за њега. Упропастиће нас!

ХАГЕН: Почисти тај сто! Сместа!

ГЕРТА: Али драги...

ХАГЕН: Губи се! Сместа!!!! Глупава жентурачо!

Герта одјури. Долази Габријел.

ГАБРИЈЕЛ: Каква је то бука? Има ли неких проблема у брачном рају?

ХАГЕН: Не, нипошто, пуковниче Габријел.

ГАБРИЈЕЛ: Генерале Габријел. Као да сте заборавили да сам унапређен пре три године.

ХАГЕН: О, извините, стално заборављам.

ГАБРИЈЕЛ: А ја вас стално подсећам.

ХАГЕН: Изволите, седните.

ГАБРИЈЕЛ: Не бих. Сам одређујем кад ћу сести или устати. А ви, мало сређујете атмосферу, онако оштро, мушки? Као прави мушкарац, а?

ХАГЕН: Мислим да то није ваша брига.

ГАБРИЈЕЛ: А ја, ето, мислим да јесте, као и све остало. Кад је у питању мени близак Комитет за антиамеричку делатност - све је подложно провери, па и приватни живот. Рецимо, ваш љубљени Хенк. Гадна навика, а? Сто пута гора од пушења.

Габријел му узима цидару и йућка је.

ГАБРИЈЕЛ: А да ли сте знали да је његов брат црвен? Да ли сте то знали? И да ли сте се можда запитали да ли мали ради за Русе? Не?

ХАГЕН: Ја никад не бих....

ГАБРИЈЕЛ: Никад не би шта? Слушај ме, мали бедни лаборанту. Можда си са својим гасовима успео да средиш пар комуњарских села у некој латинској вукојебини, али то је све што си урадио. Твоја ружичаста магла је далеко од онога што си ми обећао у Немачкој. А сад још и ово...

ХАГЕН: Замолио бих вас да напустите мој дом.

ГАБРИЈЕЛ: Ово је власништво Владе САД. Ти си власништво Владе САД! Разумеш?

ХАГЕН: Губите се!

Габријел ћа искусним ударацем удари у стомак. Заузме боксерску позу.

ГАБРИЈЕЛ: Ко је сад јак, а, наци? Устани. Имам свеж аперкат, само за тебе!

Долази Герта.

ГЕРТА: Шта се то догађа?

ГАБРИЈЕЛ: О, госпођо. Баш учим вашег мужа новој реалности. Што ме гледате тако? Да знate за Патерсону и ви би ударили.

ГЕРТА: Не бих. Знам за њега.

ГАБРИЈЕЛ: А за сиву собу? Знате ли то?

Пауза.

ГЕРТА: Мени муж све прича.

ГАБРИЈЕЛ: Све?

ГЕРТА: Да, све.

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: С ким ја радим? Ви сте монструми, обоје!
Хаген усћаје.

ХАГЕН: Ми смо само цивилизовани људи, генерале. Ми смо исто онолико цивилизовани колико и Французи у Мароку, Италијани у Абсињији, Британци у десетинама колонија, или ви у некој латиноамеричкој мисији. Ми смо нова и стара реалност, ми смо наука, ми смо прогрес!!!

Габријел ћа удари у стомак.

ГАБРИЈЕЛ: Захвали Богу што смо у Кореји заратили са жутаћима па нам треба твоја помоћ, иначе бих те избушио као сито. И вас госпођо. А малог Патерсона да си оставио! Твоје педерисање се овде неповратно завршава!

Габријел окреће леђа и одлази.

ХАГЕН: Увек ћемо вам бити потребни! Запамтите!
Увек! До краја света!

Мрак.

**Четврта сцена
21. новембар 1963.**

Пројланак, шајна локација негде на Средњем Зајаду. Са јушком и цигарешом у устима стоји Габријел у ратничкој ѡози. Поред њега је Хаџен.

ГАБРИЈЕЛ: Вуци!

*Повлачење механизма, off. Габријел јуца. Хаџен за-
касни у покривању ушију.*

ГАБРИЈЕЛ: Пробајте да пуцате. Биће вам забавно.

ХАГЕН: Нека, хвала.

ГАБРИЈЕЛ: Вама се баш не допада овај спорт, а Ха-
гену?

ХАГЕН: Заправо, ја то не сматрам за спорт.

ГАБРИЈЕЛ: Да нисте напрасно постали пацифиста?

ХАГЕН: Не, нисам.

ГАБРИЈЕЛ: Шваба пацифиста? Звучи као наслов неког научнофантастичног филма. Вуци!

Габријел јуца. Хаџен се спресе.

ГАБРИЈЕЛ: А, сад сам се сетио! То је превелика бука
за ваше хиперсenzитивне уши. Је л' тако?

ХАГЕН: Па, да.

ГАБРИЈЕЛ: Да, ми Американци смо бучни и насили-
ни. Је л' тако?

ХАГЕН: Нисам то рекао.

ГАБРИЈЕЛ: Али сте то мислили. Нема везе, будите
искрени.

ХАГЕН: Да сте гласни - гласни сте.

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Поштено. Ево, да и ја отворим срце:
Швабе сам увек мрзео, мада сам вас дубоко поштовао.

ХАГЕН: Знам.

ГАБРИЈЕЛ: Вуци.

Габријел јуца.

ГАБРИЈЕЛ: Па, шта вас сад доводи код мене? Хоћете неку другу локацију? Жена је нашла љубавника који јој не одговара па жели бољег? Пазите, ја сам и даље нежења.

ХАГЕН: Не, далеко од тога.

ГАБРИЈЕЛ: Не љутите се због ових речи? Ви баш немате кичму.

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Реците хвала.

ХАГЕН: Хвала.

ГАБРИЈЕЛ: Дакле, госпођа је задовољна?

ХАГЕН: Да.

ХАГЕН: Значи, млекација добро ради свој посао.

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Шалим се. Шта хоћете? Убледели сте као да ће вас свако мало киднаповати Израелци. Не бојте се, нисте ви Ајхман. Мислим, немате његову харизму.

Габријел се смеје.

ХАГЕН: Како схватам, ви имате проблеме са Фидејлом Кастром.

ГАБРИЈЕЛ: Ми имамо Фидела Кастра и то је много више од проблема, а ви циљате превише високо.

ХАГЕН: Као и ви са вашом пушком.

ГАБРИЈЕЛ: Маните се подилажења. У Кореји нисте урадили Бог зна шта, а ни Конго није био спектакуларан.

ХАГЕН: Извините, али Конго је био велики успех. Побили смо све комунисте у руднику дијаманата.

ГАБРИЈЕЛ: Да, њих и пет Чомбеових људи.

ХАГЕН: Шта је пет мајмуна у односу на прогрес?

ГАБРИЈЕЛ: Какав прогрес? Рудник је трајно контаминиран, идиоте! Вуци!

Габријел јуца.

ГАБРИЈЕЛ: Какав нови фалични план нудите овом приликом?

ХАГЕН: Концентровани гас, хагенит, у хемијској оловци.

ГАБРИЈЕЛ: Назвали сте га по себи. Не може.

ХАГЕН: Па, како да га назовем?

ГАБРИЈЕЛ: Гертијум, по жени. Наставите, али не очекујте ништа спектакуларно. Пуштам вас да причате само зато што ме забављају ваше идеје.

ГАБРИЈЕЛ: Дакле, гертијум, нови тип саморазграђујућег гаса. Један кубни милилитар би убио Кастро.

ГАБРИЈЕЛ: Али...

ХАГЕН: Не постоји „али“ и, што је најлепше, гас се не би осећао у ваздуху након петнаест минута и тако нико не би могао да окриви Америку.

ГАБРИЈЕЛ: О, па то је баш згодно. Вуци.

Габријел йуца.

ГАБРИЈЕЛ: Промашујем читав дан. Стварно не знам шта ми је. Мора да је то зато што ми дишете за вратом.

ХАГЕН: Али, морате ме саслушати. Ово може да промени историју.

ГАБРИЈЕЛ: Доста сам вас слушао. У ствари, нема више разлога да причамо.

ХАГЕН: Послао сам вам све папире, прорачуне... Ви то сигурно нисте прочитали.

ГАБРИЈЕЛ: Напротив. Прочитао сам ваш предлог акције „Брада“ још пре два месеца.

ХАГЕН: Па, што ми онда нисте одговорили? Што сте ме пустили да га препричам?

ГАБРИЈЕЛ: Забаве ради. Слушајте, ваш план захтева да Кастро притисне дугме оловке кад буде сам, у затвореној просторији, да не примети ништа, а затим интензивно удиште гас пет минута.

ХАГЕН: У чему је проблем?

ГАБРИЈЕЛ: У „ако“. План поседује превише „ако“ за тајну службу. Али, не мислите много о томе. То више није ваш посао.

ХАГЕН: Како? ШАЛИТЕ СЕ!

ГАБРИЈЕЛ: Не, кад говорим о послу. Распоредио сам вас у нови тим. Вуци!

Габријел йуца

ХАГЕН: Како? Где?

ГАБРИЈЕЛ: То ће вам накнадно бити јављено.

ХАГЕН: Не, немојте, молим вас. Учинићу све што треба.

ГАБРИЈЕЛ: Не можете, и у томе и јесте проблем.

Габријел крене. Хађен му пресече љути.

ГАБРИЈЕЛ: Шта то покушавате?

Хађен клекне прег њим.

ХАГЕН: Преклињем вас, не чините то! Знам да сам близу. Мој пројекат је тако близу решења. Молим вас, дајте ми још годину дана и добићу Нобелову награду!

ГАБРИЈЕЛ: Нобелову награду? Ти си потпуно изгубио компас!

ХАГЕН: Молим вас, не одбацујте овако велики пројекат! Покољења ће вас проклињати због тога!

ГАБРИЈЕЛ: Помери ми се с пута и захвали Богу што те нисмо елиминисали.

Габријел сјустиши љушку на Хађенову главу. Пушка шкљоцне. Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Морам сад да идем на авион.

ХАГЕН: Чекајте, куда ћете?

ГАБРИЈЕЛ: Морамо сутра да сачекамо Џеј Еф Кеја у Даласу.

ХАГЕН: Чекајте, пропао сам! Чекајте!

Габријел одлази.

Мрак.

Пета сцена
Новембар 1969.

САД – пројекциона сала експерименталног центра на шајној локацији, негде на Средњем Зајаду. На сцене седе Белзен и Хаген. Хаген је десно, а Белзен лево. Између њих је пројектор са слайдовима. Слајдови су призорима које Белзен стомиње пројектују се на њиховим лицима и на соби. Хаген изледа старији деセти година од своје прве доби. Поред њега је висока пећельара из које вире пикавци. Смркнућ је. Покреши су му успорени, шешки. Белзен држи паспер за мењање слайдова и приписка да након сваког слайда.

ХАГЕН: Кореја, Куба и сад Вијетнам. И сваки пут све ниже у служби. Изгубио сам лабораторију, изгубио сам професију. Проклети дефолијанти! Гледам снимке ужаса који су посејали проклети дефолијанти! Чујете ли ме, Белзен?

БЕЛЗЕН: Можда нисте радили довољно добро.

ХАГЕН: Како?

Белзен приписка дуѓме и мења слайд.

БЕЛЗЕН: Сектор 25 - цунгла на граници Северног и Јужног Вијетнама - пре дејства „ејмент оринџ“.

ХАГЕН: Шта сте рекли?!

Пауза.

БЕЛЗЕН: Ја... Ништа, извините.

ХАГЕН: Наставите, наставите.

Мења се слайд.

БЕЛЗЕН: Сектор 25 - дан после.

ХАГЕН: Хаос, поново хаос! Страшно! Уместо да наша надраса ужива у овим шумама, ми их уништавамо. Боже, шта ли ће деца једног дана удисати ако разоримо шуме? Ви знате, Белзен, колико су шуме важне за производњу кисеоника.

БЕЛЗЕН: Знам, знам.

Мења се слайд.

БЕЛЗЕН: Село на граници Јужног и Северног Вијетнама. Деца су снимљена два дана након дејства „ејцент оринца“.

ХАГЕН: Погледајте их - они ће преживети!

БЕЛЗЕН: Неће. Дају им годину до две, највише.

ХАГЕН: А за то време ће научити да пуцају и побити не знам колико белих војника. Американци сами себи копају гроб кад гађају најиздржљивију расу дефорлијантима! Пазите, жути ће нам доћи главе, жути!

Белзен се наслеје. Хаген га њогледа и он пресішане са смехом. Снимак се мења.

БЕЛЗЕН: Још Вијетнамаца изложених „ејцент оринцу“.

ХАГЕН: Очигледно већа количина „оринца“. Штета по све па и по њих. Проћи ће кроз бесмислену агонију, а све може бити много другачије.

Снимак се мења.

БЕЛЗЕН: Ево га и Вијетконговац којег је убио концентровани „ејцент оринц“.

Хаген бесно удари по наслону за руке.

ХАГЕН: Ово је бесмислено! Зашто ми ово уопште гледамо? Жалићу се Габријелу!

БЕЛЗЕН: Опет?

Пауза.

ХАГЕН: Зар ја да радим на неким отровима за коров?

Шта они мисле да сам ја - неки ретардирани агроном?

Снимак се мења.

БЕЛЗЕН: Ево га и мали куриозитет - амерички војник непосредно после дејства „ејцент оринца“.

Пауза.

ХАГЕН: Сад могу да умрем.

БЕЛЗЕН: Како?

ХАГЕН: Коначно сам се и лично уверио да су Американци почели да експериментишу на људима – прво

на жутој раси, а онда и на својима. Нема више бесмисленог убијања оваца по Тексасу, сад кад су усвојили моје методе!

БЕЛЗЕН: То је била само грешка. „Пријатељска ватра“.

ХАГЕН: Каква пријатељска ватра? Тестирају они на својима увекико!

БЕЛЗЕН: Али, то је грешка.

ХАГЕН: Као што је Хитлер случајно убијао ментално ретардиране? Случајно због експеримента. И они су као ми, и они!

БЕЛЗЕН: То нема везе с вама.

ХАГЕН: Што негираш? Да није негде прислушкивач?

Хаген огњава исјог седишта.

БЕЛЗЕН: Није. Само хоћу да вам кажем да више ништа нема никакве везе с вама.

ХАГЕН: Како?

Белзен пристисне тастер пројектора. Нестане слике. Мрак. Пали се светло. Белзен стоји, ликујући, иза Хагена. Хаген покушава да устане. Белзен га прихије уз столицу.

БЕЛЗЕН: Био сам луд што сам вас волео, што сам вам се дивио! Заљубљена будала! Али, сад имам снаге и могућности да се поправим и зато вам кажем: ви сте, јесте, били сте и бићете ништа више до квазинаучник. Ви немате у себи инвентивности, немате идеју, само празна таштина баварског бонвивана. Оно што ви радите може да уради сваки интелигентнији средњошколац. Кун је добио Нобелову награду, Браунови космонаути од пре неки месец скакућу по Месецу, а шта ви радите? Ваши бојни гасови не функционишу, ваше идеје су празне, ви сте нико и ништа!

ХАГЕН: То није истина!

БЕЛЗЕН: На чemu радите? Ејцент оринц, дефолијант, не гас, бедни убица дрвећа, то је оно на чemu радите и то као помоћниковог помоћника помоћник!

ХАГЕН: Ја и даље радим озбиљно. А кад опадне лишће, видећете, Вијетконг ће се предати.

БЕЛЗЕН: Предати? Копају тунеле под земљом, господине Хаген, читаву мрежу тунела!

ХАГЕН: Бацићу ја гас на њих!

БЕЛЗЕН: Збила, а ко ће вам то допустити? Шведска академија наука?

ХАГЕН: Немојте ви мене. Ја радим озбиљно.

БЕЛЗЕН: Ма, је ли? А шта је ту озбиљно? Тад „ејцент оринц“ може да убија человека годинама, да га, из дана у дан гризе и једе као што сте ви мене. Стерилише га, ружи, канцерише, убија полако, сасвим полако. И сви то виде. А човек вришти у агонији од болова. Врштишии!

Белзен ћа сћегне око враћа. Хаген се безусећешно оштима. Белзен ћа њусиши. Хаген љада на земљу. Хаген се бори за ваздух. Белзен се смеје. Хаген узима њеђељару и зграби је. Крене на Белзена. Белзен не пресићаје га се смеје.

ХАГЕН: Шта се ког ђавола смејете?!

БЕЛЗЕН: Умро ми је отац.

ХАГЕН: И то је разлог за смех?

БЕЛЗЕН: Да, ако ми је оставио огромну империју. Питао сам Габријела. Више нисам ваш лаборант. Овакав човек може послужити много боље у оквирима ове „нове реалности“, да га цитирам.

ХАГЕН: Молим?

БЕЛЗЕН: Немачка се подигла из пепела, драги мој, баш као што сте предвидели!

Театрално ћа љуби у чело.

БЕЛЗЕН: Демократска Немачка, капиталистичка Немачка цени своје индустријалце и убраја их у стубове друштва. Ја сам угледан, Дитер!

ХАГЕН: Ви? Угледни?

БЕЛЗЕН: Јесам, за разлику од вас. Али, не брините, наћи ћу вам неко асистентско место.

ХАГЕН: Не можете тако, мој договор са Габријелом...

БЕЛЗЕН: Габријел се већ сагласио.

Хајен уз тресак исјусти ћељару на ћог.

БЕЛЗЕН: У ствари, мислим да ће Хагерти желети да ради са вама. Треба му неко искусан. Искусан у покушајима, мислим.

ХАГЕН: Не Хагерти, само не Хагерти!

БЕЛЗЕН: Да, Хагерти.

ХАГЕН: Али, моја каријера, моји планови, био сам толико близу! Асистент! Ја! Највећи научник германске расе! И то коме?!

БЕЛЗЕН: Хагерти је поуздан сарадник. То сви знају.

ХАГЕН: Хагерти, не само да је млад и зелен у послу, него је још и Црнац!

БЕЛЗЕН: То је још једна нова реалност коју треба да прихватите. И будите ми захвални. Могао сам мало-час да вас убијем без икаквих пропратних непријатности. Постао сам толико богат да могу да се провучем с једним, а можда и више убиства. Збогом!

Белзен ћодићне стиснућу ћесницу.

БЕЛЗЕН: Be black and be proud!

Белзен оглази. Хајен заустави да нешићо каже, али из-губи дах. Хајен се ухваћи за срце, заклаши, ћадне на колена, а затим се цео скљока на ћог.

Мрак.

**Сцена шеста
1975.**

САД. Трем куће генерала Габријела. На средини према је столица за љуљање у којој се клаши Габријел. Поред столице је флаша вискија. Врши се грамофонска йлоча „на празно“. Габријел уз најор узима виски. Пије.

ГАБРИЈЕЛ: Марија, Марија Гонзалес де бла бла, почисти овај трем или ћу ја да почистим твоју мексиканску гузицу!

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Марија!

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Где си, глупа кучко? Зар не знаш који је дан?

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Четвртак, а она долази петком. Будала!
Наилази замаскирана прилика. У црном је кацијашу и има црну маску која отвара само очи и усха.

ГАБРИЈЕЛ: Еј, момак, идеши на неки маскенбал? Да ти не буде мало вруће?

Замаскирана прилика води њишћоль и њуца у Габријела.

ГАБРИЈЕЛ (шишишаво): Зашто?

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Ко си ти?

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Гадно си ме ранио и сва је прилика да ћу умрети. Заслужујем бар да ти видим лице.

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Ко си ти?

Пауза.

ГАБРИЈЕЛ: Зар не желиш да ме погледаш у очи кад ме убијаш, а Хагену?

Пауза. Замаскирани скида маску. Окренут је леђима јављајући.

ГАБРИЈЕЛ: Ко си ти?

ЗАМАСКИРАНИ: Не препознајеш ме?

ГАБРИЈЕЛ: Не.

ЗАМАСКИРАНИ: Ја сам Милош Јакубек. Да ли ме се сад сећаш?

Габријел се усилено смеје.

ГАБРИЈЕЛ: Јакубек, друже стари. Прошло је тридесет година.

ЈАКУБЕК: Да, тридесет година откад си ме предао Совјетима, петнаест година откад су ме пустили из затвора и пет година откако сам пребегао у Америку као Јозеф Новотни.

ГАБРИЈЕЛ: Мислим да нема разлога да ти се сад лажно извињавам. Све што сам радио, радио сам за САД и не кајем се. Државна послла, знаш како је.

ЈАКУБЕК: Не, не знам како је. Реци ми.

ГАБРИЈЕЛ: И ти би да су ти твоји наредили учинио исто.

ЈАКУБЕК: Али нису и не, нисам урадио такву гадост.

ГАБРИЈЕЛ: Опрости.

ЈАКУБЕК: И то је све што имаш да ми кажеш након ужаса које сам доживео?

ГАБРИЈЕЛ: Логор, бекство, емиграција... Па, видим да си водио занимљив живот.

ЈАКУБЕК: И не слутиш колико.

ГАБРИЈЕЛ: А тражио си ме колико?

ЈАКУБЕК: Малу вечност.

Јакубек му њрилази, узима виски и сића на рану. Габријел вриши.

ГАБРИЈЕЛ: Не рану, само не рану!

ЈАКУБЕК: Реци ми нешто и скратићу ти муке.

ГАБРИЈЕЛ: Веруј ми - ништа не знам.

Јакубек сића још вискија на рану.

ЈАКУБЕК: Сећаш ли се сад?

ГАБРИЈЕЛ: Не, не знам стварно. Чекај да ти објасним.

ЈАКУБЕК: Немам времена за чекање. Пуцаћу ти међу ноге.

ГАБРИЈЕЛ: Немој, то је истина. Не знам ништа.

ЈАКУБЕК: Реци шта знаш, одмах!

ГАБРИЈЕЛ: Дали смо му нови идентитет, дом, све. Звао се... Дај ми мало тог вискија.

Јакубек му сића виски на рану. Габријел заурла.

ГАБРИЈЕЛ: У уста, молим те!

Јакубек га налива вискијем.

ГАБРИЈЕЛ: Његово прво лажно име је било Мајснер, а онда је 1969. године зглајзао у служби. Пропао је и преживео три срчана удара, ако те то нешто тешти.

ЈАКУБЕК: Ако је жив - ни најмање.

ГАБРИЈЕЛ: Жив је.

ЈАКУБЕК: Где је сад?

ГАБРИЈЕЛ: Не знам. Одлучили су да га помере на другу локацију. Наденули су му и ново име.

ЈАКУБЕК: Које?

ГАБРИЈЕЛ: Не знам.

ЈАКУБЕК: Лажеш!

ГАБРИЈЕЛ: Он тада није више био мој случај, а коју годину касније ни ја нисам био свој случај.

ЈАКУБЕК: Како то мислиш?

ГАБРИЈЕЛ: Чуо си за аферу Воторгејт? Ја сам био један од њих.

Јакубек га ћрећури са сттолице. Габријел ћадне уз јаук.

ГАБРИЈЕЛ: Немој, немој! Још имаш шансе да се извучеш, немој ме, молим те!

ЈАКУБЕК: Где је?! Где?!

ГАБРИЈЕЛ: Рекао сам ти. Не знам. Пензионисан сам пре времена. Он више није моје задужење.

ЈАКУБЕК: А чије је?

ГАБРИЈЕЛ: Не знам!

Јакубек чучне поред њега и прислони му пишиштол јуз бушину.

ЈАКУБЕК: Пуцаћу ти у једну, па у другу ногу. Једну, па другу руку. Па у stomак. Па у...

ГАБРИЈЕЛ: Немој, молим те, немој! Не знам, стварно не знам! Рекао бих ти да знам!

ЈАКУБЕК: А рекао би ми?

ГАБРИЈЕЛ: Наравно да бих. Он је монструм!

ЈАКУБЕК: Ако ти тако кажеш.

ГАБРИЈЕЛ: Слушај, Милоше, жао ми је због свега што сам урадио, али ја нисам имао ништа против тебе. Били су то интереси Владе, не моји! Свестан сам твојих мука, али, веруј ми, да је требало, жртвовао бих и себе.

ЈАКУБЕК: Жртвовао? Ти мене ниси жртвовао - ти си ме рашчерчио! Знаш ли како изгледа петнаест година у Сибиру? И то човеку којег су Освјенћим и гасови унаказили? Лице, бubrezi, плућа, јетра, нема дела мог тела који је здрав! Распадам се!

ГАБРИЈЕЛ: Знам, али бар имаш неку шансу. Ако си изгурао тридесет година...

ЈАКУБЕК: Доктори кажу да тридесет прву нећу изгурати и сад ме баш брига шта ћу урадити с тобом? Схваташ?

ГАБРИЈЕЛ: Смиљуј се.

Пауза.

ЈАКУБЕК: Као што си се ти смиловао на оне несрећнике у Хагеновом логору?

ГАБРИЈЕЛ: Хаген их је побио - не ја!

ЈАКУБЕК: Ти си их убио други пут кад си пустио оно чудовиште. Убијао је твоје савезнике, убијао је твоје

људе, а ти си га спасао и жртвовао мене! Зашто? Ка-
кva јe то лудачка логика?!

ГАБРИЈЕЛ: Твоје сведочење би га послало на вешала,
а ми без нацистичких научника као што је он нисмо
могли да парирамо Совјетима у трци у наоружању.

ЈАКУБЕК: Пустили сте чудовиште да пустоши свет,
то сте ви урадили. Кога сад трује? Камбоџу? Чиле?
Неку афричку земљу? Зар тако штитите „слободни
свет“?

ГАБРИЈЕЛ: Црвена куга нас сваког часа може поко-
сити и ми само радимо оно што најбоље знамо.

ЈАКУБЕК: А ја? Шта ја да радим? Борио сам се про-
тив тог Хагена, против зла које он оличава и шта?
Испоставља се да сам ја увек био на погрешној, а он
на правој страни.

ГАБРИЈЕЛ: Ниси. Била је то нова реалност и то је
све. Ти је само ниси био свестан.

ЈАКУБЕК: И зато сам страдао?

ГАБРИЈЕЛ: Мени је јако жао.

ЈАКУБЕК: Мени није жао ни због чега што сам учи-
нио, па ни због оног што ћу сада урадити.

Јакубек устаје и напећне ороуз.

ЈАКУБЕК: Замолићу вас последњи пут - реците ми
где се налази Хаген. Мени време истиче, а ако не да-
те прави одговор, вама ће истећи првом.

ГАБРИЈЕЛ: Волео бих да знам. Могу једино да вам
кажем за његовог помоћника Белзена који је сад шеф
велике корпорације Belzen Chemicals, али сам сигуран да
ни он не зна где се Хаген налази.

ЈАКУБЕК: У том случају – помолите се, генерале Га-
бријел.

Мрак.

Седма сцена Божић 1991.

САД, Шенекшади. Скромни сјто и столице њосред скромнога сјана. На сјолу је минијатурни кућлоф. Дечији хор пева: „Silent night“. Крашак айлауз, off. Заштварање врати и окретање браве, off. На сцену долазе Хаген и Герта. Хаген се наслажа на Герту која је и сама веома несигурна.

ХАГЕН: Дивно су певали. Као анђели.

ГЕРТА: Двоје од њих су били црни анђели. А онај мали у ћошку је био Порториканац.

Хаген седа на столицу.

ХАГЕН: Црни, Порториканци, па шта! Свет се мења. *Ево, ми смо јре више од двадесет година њостиали Јевреји.*

ГЕРТА: Не спомињи ми то.

ХАГЕН: Нећу, госпођо Рејчел Исааксон!

ГЕРТА: Хвала ти, Соломоне!

Грејта се саркастично смеје. Пауза.

ХАГЕН: Уф, тако бих сад запалио цигару.

ГЕРТА? Доктор ти је изричito забранио.

ХАГЕН: Али, то је моја неизлечива орална фиксација.

ГЕРТА: Знам ја све твоје оралне фиксације.

Пауза.

ХАГЕН: Герта, јеси ли гледала са мном филмове наше Лени Рифенштал?

ГЕРТА: Сећам се само „Тријумфа воље“.

ХАГЕН: А они документарни филмови о племенима у источној Африци које смо гледали седамдесетих?

ГЕРТА: Не сећам се, заиста.

ХАГЕН: Штета! Сва та витка, абоносна, сувором природом исклесана, савршена аполовинска тела. Шта би ми дали да су наши војници били тако грађени, а не гомила стомачастих пивција.

ГЕРТА: Молим те, промени тему.

ХАГЕН: Знаш ли да су црнци потпуно лишени ма-сног ткива? Код њих је испод коже чист мишић. И жене - Црниње немају целулит.

ГЕРТА: Боље би ти било да се распиташ за онај посао домара у хотелу „Нова Шкотска“. Твоја лаборантска плата није довољна за живот.

ХАГЕН: Други пут драга, други пут. Где сам оно стао? А, да, Црнци! Њих је природа обликоваја такве, са-вршене. Није ни чудо што су преузели све спортиве. Бела раса је слабија од њих, а можда и инфериофни-ја, ко зна?

ГЕРТА: Ти стварно желиш да ме изнервираш?

Хаген се хриљаво наслеје.

ХАГЕН: Наравно да не. Ти знаш да су црнци мени ру-жни. Ово је само божићна шала.

ГЕРТА: Овај куглоф је божићна шала! Немам пару за већи! Први пут од 1945. године! Немам честити бо-жићни колач у месту чије име не могу ни да изгово-рим.

ХАГЕН: Шенектади. Тако се зове место. Ше-нек-та-ди. На индијанском то значи...

Герта се зајлаче.

ХАГЕН: Де, де, драга моја! Испливали смо 1980. годи-не и испливаћемо поново и хвала Богу на Роналду Ре-гану!

ГЕРТА: Либан, Гренада, Салвадор, Ирак...

ХАГЕН: А додајем: надам се, хвала Богу и на пред-седнику Бушу!

ГЕРТА: Опет Ирак, Кувајт, Балкан...

ХАГЕН: А после ко зна, можда хвала и Шведској на Нобеловој награди!

ГЕРТА: Нада је лепа ствар.

ХАГЕН: Хладни рат је реалност, Герта. Доћи ће нови благослов као што је био рат између Ирака и Ирана. Видећеш!

ГЕРТА: Да, знам, драги, знам да ти имаш осетљиво срце, али морам те подсетити: Берлински зид је пао пре две године, а пре годину дана, Горбачов и Буш...
Пауза.

ХАГЕН: Потписали су уговор о уништавању хемијског наоружавања. Знам, драга, због тога сам добио блажи срчани удар, али не брини. Совјетски Савез је и даље сила. Медвед се повукао, али ће поново напасти. Они и даље држе једну шестину света!

ГЕРТА: То те неће вратити у службу.

ХАГЕН: Док непријатељ постоји и нада постоји.

Звоњава на вратима. Герта устаје и крене у штом правцу.

ГЕРТА: Ево, долазим, долазим.

ХАГЕН: Док непријатељ постоји и нада постоји. То звучи познато. Ко је то рекао? Бизмарк? Фон Клаузевиц? Рибентроп? Свеједно. Велики човек као ја говори велике речи!

ГЕРТА (*off*): Не, не можете ући! Не!

Улази, у зимском кайушу, Белзен. Журним кораком прилази Хаџену. Рукује се с њим. Хаџен је збуњен. За њим улази бесна Герта.

БЕЛЗЕН: О, стари пријатељу, остарило се, зар не? А, ништа што пластична хирургија не може средити.

ХАГЕН: Откуд ти овде?

БЕЛЗЕН: Нисте толико битни, а информације се данас много лакше купују. А ви, госпођо, напредује се? Исти сте као пре педесет година. Ништа се нисте променили.

ГЕРТА: Мислите, и тад сам изгледала старо?

БЕЛЗЕН: Само наставите са исповедном прозом, добро је то.

Белзен ѹокаже на куѓлоф.

БЕЛЗЕН: Шта је ово?

ГЕРТА: Куглоф.

Белзен узима куѓлоф и баца јој ѡа. Гершта ѡа хваћа.

БЕЛЗЕН: Вратите га у продавницу. Испумпао се. Има једна одлична немачка посластичарница у Петој авенији. Држи је један наш кригскамарад, схватате? Био је у СС дивизији „Принц Еуген“. Диван човек, диван!

ХАГЕН: Ви опет нешто мутите.

БЕЛЗЕН: Нисте баш много речити. А, рекли су вам да се не узнемиравате, је л' тако? У том случају – жалим случај.

Гершта враћа куѓлоф на сто.

ГЕРТА: Идите.

БЕЛЗЕН: Не занима вас зашто сам дошао?

ХАГЕН: Не.

БЕЛЗЕН: А ако вам нудим посао? Велике могућности су се сад отвориле. Ово је декада ситних ратова и терора драги мој. Балкан, Либирија, Сијера Леоне, Хамас, ИРА, ЕТА, Тамилски тигрови - ко зна кад ће им затребати опако гасно оружје.

ХАГЕН: Шалите се?

БЕЛЗЕН: Не. Ја се озбиљно бавим наоружањем - гасовима, између осталог.

ХАГЕН: А шта је остало?

БЕЛЗЕН: Бактерије, вируси, аеросоли, за сваког понешто.

ХАГЕН: Прљави рат.

БЕЛЗЕН: Али пристајете на чисте паре?

Хаген ѹодледа у Гершу. Она климне ѡлавом.

ХАГЕН: Да.

БЕЛЗЕН: Неизоставно?

ХАГЕН: Неизоставно.

БЕЛЗЕН: Нисте питали за цифру.

ГЕРТА: Нисмо у прилици да бирамо.

БЕЛЗЕН: Искрено. Бићу и ја искрен с вама.

Пауза.

БЕЛЗЕН: Нисам дошао због тога. И не нудим вам посао. Зашто бих?

Хаџен се скљока на столицу.

ХАГЕН: Герта...

ГЕРТА: Сачекај мало!

ХАГЕН: Герта, мени није добро.

ГЕРТА: Па, шта ћете онда овде?

БЕЛЗЕН: Да направим божићну смицалицу и да вам кажем једну лепу и две не тако лепе вести.

ХАГЕН: Зар од вас могу чути лепу вест?

БЕЛЗЕН: Пре шестнаест година један човек је покушао да провали на моје имање. Обезбеђење га је убило. Био је то вероватно исти човек који је убио нашег старог другара генерала Винифреда Габријела.

ХАГЕН: Ко?

БЕЛЗЕН: Значи ли вам нешто име Милош Јакубек?

ХАГЕН: Онај грозни, рошави човек који је хтео да сведочи против мене?

БЕЛЗЕН: Управо тако. А сад мање лепе вести. Прва је да сам заборавио да вам кажем, али сад кад сте у пензији те ствари нису више важне. Тело изгуби интересовање, а ум можда још жели. Реч је о страсти, противприродној за човека као што сам ја, али како одолети таквом изазову?

ГЕРТА: Немојте!

БЕЛЗЕН: Био сам, једно кратко време, у зиму 1944. и на пролеће 1945, Гертин љубавник.

ХАГЕН: Лажете!

БЕЛЗЕН: Зашто сам је онда пред вами звао по имени? Сећате се, 30. април, онда кад су нас бомбардова-

---

ли? Тих сам је дана много виђао и нисам могао, а да не кажем.

ХАГЕН: Герта?!

Пауза.

ГЕРТА: То сте рекли. Шта је следеће?

ХАГЕН: Герта, ти си заиста легла с овим?

ГЕРТА: Да. Легли смо обоје, зар не? Шта је следеће?

БЕЛЗЕН: Од данас више не постоји Совјетски Савез. Горбачов га је укинуо.

Хаџен пада на ног, држећи се за срце. Герта и Белзен се ћледају и не померају се.

Мрак.

Осма сцена

12. септембар 2001.

Хајен стоји на средини простирије. Око њега је мрак. Пада светло на њега. Хајен заузима важну позу. Свечано је обучен.

ХАГЕН: Поштовани скупе, част ми је и привилегија да од Шведске академије наука добијем ово признање које је двоструко краљевско из два разлога – први је, јер га добијам од краљевске Академије, а други, зато што ово признање, Нобелова награда за науку, представља у најбољем могућем смислу сањану круну рада сваког научника на овом свету. Прогрес, којем сам посветио цео свој научни рад, нико не може зауставити. Прогрес је, као што му име каже, напредак, а напредак је наука. Никад није наука напредовала тако брзо као у двадесетом веку и никад није однела толике жртве. Али, данас, дан након мучког терористичког напада на Куле Близнакиње, упркос претњи Оријента на коју смо упозоравали пре више од шездесет година, ми можемо рећи, с миром у срцу, да су те жртве вределе. Цивилизација се подигла до неслуђених висина, спремна за борбу против оријенталне напасти. Купање у челику у два светска и преко стотину локалних ратова било је неопходно да би данас стигли до света будућности. Човек је очврснуо, постао мудрији, окренуо леђа непоузданом уранијуму и микроорганизмима. Али, доста приче. Желим да вам се на скроман, немачки начин захвалим за ову награду, уз наду да је мој саморазредиви бојни гас, хагенит, допринео бољем, еколошки свеснијем и колико је то могуће, мање бучном свету. Хвала вам од срца! Филен dank! Нека нас Бог чува! Гот мит унс!

Айлауз, off. Хајен одмахује. Пали се светло. Хајен је у белој соби и занесено, йомало шеатрално маше ју-

---

блици. Таīшу му Белзен и њеđов штићеник, Протеус Мардер. Поред Мардера је актровка. Хаđен их не примићује. Престају са айлаузом. Хаđен и даље одмахује, шаље пољуће.

МАРДЕР: И он то овако стално?

БЕЛЗЕН: Стално, драги мој. Кажу, једном у два сата одржи говор.

МАРДЕР: Чак и ноћу?

БЕЛЗЕН: Да и то тачно на два сата. Могу сат по њему да навијају. Држи говор, маше пола сата, легне и спава. Потпуно је искључен из света. Ево, погледај само! *Белзен одлази и стане исирег Хаđена.*

БЕЛЗЕН: Ово је мој штићеник и будући наследник - Протеус Мардер. Он је јапи нове генерације, најбољи од најбољих! Дечко је прави убица!

МАРДЕР: То и јесте тачно и то не само метафорично.

БЕЛЗЕН: Језик за зубе, чуће те неко!

МАРДЕР: Али, ја заиста јесам убица!

БЕЛЗЕН: Упознајте се! Нећете? Увредили сте ме. Ја тог момка волим као сина!

Белзен Хаđену удари шамар.

МАРДЕР: Са сином се не иде у кревет.

Хаđен одмахује „ћублици“. Белзен му се исилази. Хаđен га не примићује, одмахује.

МАРДЕР: То је фасцинантно. Он је тотално спржен! Од чега је такав?

БЕЛЗЕН: Жена му је пре десет година, док се у болници опорављао од срчаног удара, рекла шта мисли о њему. Верујем да је много ствари које је том приликом изговорила било непријатно, али га ништа га није дотукло као једна истина.

МАРДЕР: Која?

БЕЛЗЕН: Он, Дитер Хаген, није највећи немачки научник.

Мардер юрсне у смех.

МАРДЕР: Као да пре није знаю?

БЕЛЗЕН: Самозаварање је јака и гадна ствар.

МАРДЕР: Није ако убедиш себе да је твој трип истина.

БЕЛЗЕН: Не разумем.

Мардер ошвара кофер и вади хендикем.

БЕЛЗЕН: Шта то радиш?

МАРДЕР: Желим да га снимим. Просто је инспиративан.

БЕЛЗЕН: Ти баш све мораши да документујеш.

МАРДЕР: Да. Тако је много занимљивије. А и времена је после мање - пола сата снимаш - пола сата гледаш. Сат времена смора мање.

БЕЛЗЕН: Каква расипност. Зар време није новац?

МАРДЕР: Ако све време зарађујеш новац - не.

БЕЛЗЕН: Ти си баш аутодеструктиван.

МАРДЕР: Одрастао сам уз компјутер и без љубави родитеља, шта више да кажем? Хајде, стани уз другара. Желим да вас усликам.

Белзен спаје њоред Хагена. Позира с њим као да му је стари пријатељ. Хаген је у свом елементу.

МАРДЕР: А шта му је са женом?

БЕЛЗЕН: Умрла је пре три године као бескућница.

МАРДЕР: Па, онда он и није тако лоше прошао.

Белзен обесно Хагену разбараши косу.

БЕЛЗЕН: Како то мислиш?

МАРДЕР: Његова жена се патила седам година, нервирала, гладовала, а он? Ем је надживео, ем је на врхунском трипу - десет година прима јебену Нобелову! Кome се то дододило до сада?

БЕЛЗЕН: То је само ретко лудило, ништа више.

МАРДЕР: Ретко добро лудило. Нико никад није био сретан као овај лудак овде. Ни ја, ни ти.

Белзен јусти Хагена.

БЕЛЗЕН: Мислиш?

МАРДЕР: Размисли само - ти си наследио очево богатство кад си имао, колико?

БЕЛЗЕН: Преко педесет.

МАРДЕР: И није ти било до зезања у то време. А да си наследио империју на време, у двадесет и некој? Замисли само - провео си више од пола живота чекајући да матори рикне. После си прнчио тридесет година да одржиш фирму.

БЕЛЗЕН: Отимај, прети, поткупљуј, продај, купи, продај, купи.

МАРДЕР: А сад си старац.

БЕЛЗЕН: А сад сам старац којег ускоро неће бити. И коме остављам новац? Три пута млађем љубавнику, убици.

МАРДЕР: Реци онако како је: Протеусе, ти си убици свог оца и своје мајке. И немој да се стидиш - и ти си рекао да су били досадни и просечни.

Пауза.

БЕЛЗЕН: Бездушан си.

МАРДЕР: Зашто? Зато што сам остварио оно о чему си маштао?

БЕЛЗЕН: Не, нисам.

МАРДЕР: Никад ниси убио, само си гледао, је л' тако? Ниси чак ни повукао ручку која је пуштала гас у сиву собу.

БЕЛЗЕН: Не, нисам. Какве то везе има?

МАРДЕР: Оскаре, зар не видиш да си страдао.

БЕЛЗЕН: А он?

МАРДЕР: Хаген се извукао.

БЕЛЗЕН: Зашто се он извукао? Па убио је толике људе, хладно, немилосрдно!

МАРДЕР: А ти си му помагао у свим тим гадостима? Онда си се и ти извукао.

БЕЛЗЕН: Да, али... Дај ми ту камеру!

МАРДЕР: Не брини, избрисаћу.

БЕЛЗЕН: Дај ми ту камеру!

Мардер му удари шамар.

МАРДЕР: Шта је, кучко?

Белзен седне и рига.

БЕЛЗЕН: Ја ћу, ја ћу! Отераћу те!

МАРДЕР: И шта ћеш онда? Онда ћеш остати сам. Ко ће ти правити друштво? Он?

БЕЛЗЕН: Не.

МАРДЕР: Хајде, уради то.

БЕЛЗЕН: Шта то?

МАРДЕР: Како си оно рекао - довољно сам богат...

АБЕЛЗЕН: Не, не могу то.

МАРДЕР: Хајде, можеш. Ти мени верујеш, зар не?

Размисли рационално - ако те предам полицији, не добијам ни цента.

Пауза.

МАРДЕР: Сад је прилика. Је л' видиш негде камере? Не? Погледај се, у агонији си, а он се смеје! Не дај му да ужива, уништи га! Знаш да је стар и немоћан и можда би то некој пороти гануло срце, али не и теби. Ти си глава корпорације, ти не верујеш у милост! Слабији је и старији од тебе и не треба много - само га нешто јаче помилуј по врату и - крц! Хајде, Оскаре, цео живот те понижавао, Оскаре! Прво тата, а онда Дитер! Увек те неко јаше! Шта је? Срамота. Отишао си пре више од тридесет година, а и даље си његов потрчко!

Белзен шмркне. Усћаје. Прилази Хаџену с леђа. Да-ви ћа. Хаџену осћаје исћи израз на лицу док издише.

Приближава им се Мардер са камером. Снима их, а заштим им прилази с леђа. Граби мишицом око вратца Белзена. С्टеже ћа. Белзен се койрца. Мардеру ис-ћадне камера. Мардер се сагиње док ћа дави, узима

камеру и наставља да снима егзекуцију. Белзен престане са койрцањем. Мардер ошићава њулс Белзену, па Хаџену. Мардер пријатиска дугмиће на камери. Дисторзирано премоштавање траке, off. Белзеново кркљање, off.

МАРДЕР: Знао сам да сам устројио снимак, тачно сам знао!

Мардер искључује камеру и клекне поред Белзена. Одвлачи Белзена на Хаџена. Ставља руке на Хаџенов врат, а затим Хаџенове на Белзенов врат. Снима то камером. Гаси камеру. Ставља је у торбу. Дубоко уздахне. Подигне торбу, а затим је врати назад.

МАРДЕР: Сестро, сестро, потукли су се! Они су потпуно полуудели!!!

Мардер отрчи са сцене

МАРДЕР (off): Сестро! Сестрооо! Упомоћ! Они се даве! Сестрооооо!

Крај.

ЛЕД

ЛИЦА:

ИВАН, 35 година, водитељ и продуцент Horror reality show-а

КАТАРИНА, 30 година, његова жена

ДРЕЗГИЋ, 45 година, индустријалац играчака

ВИКТОР, 35 година, Иванов бивши колега и пријатељ

УТВАРА, неодређених година и пола

Време и место: данас и овде

НАПОМЕНЕ: Ово је драма са минималним бројем реплика и стога свака реч има посебно значење и треба се посебно наглашавати, као да од ње зависи живот. Драма је упућена на покрет и мимику, а они се одвијају нешто успореније него у обичном животу, као да, рецимо, у комаду гравитација одговара оној на Месецу. Дужина представе би тако, у реалном трајању, била око 45 минута.

Прва сцена

Сцена је ћола, у ћолумраку на средини сцене је видеобим. На видеобиму крајко ћоидрава, ћиштраво, ручном камером снимљена ћросторија са огледалима у којој је на средини столица. Тијана, (личи на Саскију Ривс, бришанску глумицу), у црвеној хаљини седа на столицу. Слика задрхти, Тијана нешићо заусти и слике нестане. Иван, средње висине, ћословно обучен, са актовком у руци, ступа на сцену с лева, сигурно, круїним корацима. У Ивановом држању има нечег кицишким арогантног. Важним ћокрејтом затеже кравату на врату. Окрене се лежерно, вади ћивезак из џепа. Пишићање аутоматског затварања кола, off. Привезак риштално ставља назад у џеп. На ћоловини сцене ћућ му ћресече Јшвара, особа у црном кабућу, са црном маском на лицу. Иван се спреме и одстапи уназад. Јшвара замахне ћесницом, а Иван ћодигђе актовку и заустави ударац. Јшвара удара још једном и још једном, а Иван блокира ударце. Јшвара замахне четврти ћућ, налећи на Иванов блок и шико јекне. Јшвара се ћревија од бола. Иван одскочи у страну и крене да Јшвару удари кофером ћо глави, а онда стане. Јшвара се исправи. Пауза исирекидана њиховим дисањем. Ивану исирадне кофтер из руке. Иван крене ка десној страни сцене. Јшвара му ћресече ћућ. Иван ћокушава да је заобиђе, али ћа она увек ћрешекне што се ћрећвара у ћлес са комилкованом, слаломашком кореографијом. Јшвара замахне руком, а Иван одскочи у страну. Пада на леђа. Јшвара му ћрилази. Иван ћокуша да узме шашну, али је Јшвара шутње у мрак. Јшвара ћрилази Ивану и ногом ћа шутње у груди. Иван се бори за ваздух. Јшвара ћрелази шаком ћреко љећовој

лица, ћоштово нежно, а заштим ћа удара прво само шаком, а заштим смишнујшим њесницима по лицу. Иванове руке се подију према врату Јевваре, а заштим се сијусће немоћно на земљу. Ришам Јеввариних удараца јењава. Јеввара ошхукне, уснаје и ошреса прашину са себе, пронеже руке као после најорне вежбе. Иван бауљаво уснаје. Намешта фризуру, кравату и шећура до акитовке. Јеввара тали цигарету, жудно удише дим. Јеввара прилази Ивану који стоји, слеђен од спраха. Јеввара му зајеже кравату, појравља наборе на сакоу, прилази му с леђа, лађано ћа иољуби у образ, дурне снажно коленом у леђа и оглази са сцене.

Друга сцена

Иванов стан. На зиду у средини стана је видео-бим. На видео-биму се врши црвено-бела хијиноштичка симулација. У левом углу лежи Иван. У десном углу је Иванова жена Каћарина, вишака, у једнослојном белом комилешу, са VR кацидом на глави. Каћарина се смеје, исипујућа звуке ѡуђућања, кркљања, звиждуће као птица, мијауче. Иван покушава да подигне главу. Клоне му глава. Каћарина прави покреће као да нешто крхко држи у рукама, прелази шакама преко тог имагинарног предмета. Иван исипује глас који је слаб, шиштећи. Каћарина се смеје, њен смех је раздан, јак, креће се од искреног и искричавог времена хистериичном, необузданом. Иван јој прилази, споро се вукући, пегаљ по пегаљ. Каћарина пресипаје са смехом. Ставља прст на усна, али не изговара ништа, као да неког ућујуће. Каћарина, држећи имагинарни предмет у рукама, почиње да плеше, да се врши по стану. Пролази стик поред Иванове шаке. Иван покушава да је ухваши за ногу, али му се Каћарина измакне, не обраћајући пажњу на њега. Каћарина стапа, задихана. Каћарина седа у турски сед. Иван јој прилази, хваши је за ивицу сукње. Каћарина обара брећелу са десног рамена и отвара дојку. Иван се подиже у полусед, јечећи. Скида Каћарини кациду са главе. Каћарина врисне и покрије дојку шаком. Иван баца кациду у страну. Каћарина га ошамари, а затим хијро навуче брећелу.

И: Опет, Каћа?

Каћарина забринући прелази шаком преко његовој лица. Иван се омакне уназад, као ошарен. Каћарина устаје, узима кациду и огласи. Иван се извали на пошхукнувши. Долази Каћарина са алкохолом и ва-

---

тром. Чисти му ране. Иван се оштима као мало деше, а Каћарина се бледо осмехује и труди се да га умири. Каћарина га ухваши шакама за лице. Иван заурла од бола. Каћарина му снажним пољућцем зачети усна. Иван је зајрли и снажно привуче себи, а затим се одмакне од ње.

К: Зашто, Иване?

Иван љесне рукама. На видео-биму је шициа HORROR REALITY SHOW-a, IVAN PRODUCTION, у split-screenу у четири поља, а на сваком од тих поља је Иван који, изнад настника шоуа важно показује прстом у правцу публике.

И(на плашну): Не плашите се? Плашићете се! Сто дана у хорор кампу за три стотине хиљада евра, дванаест најбољих – само је један изабрани.

Иван љесне рукама. Слике нестане.

И: Завист. Свуда сам, богат, леп, имам тебе. Пријавићу полицији.

К: Кад?

И: Сутра?

Каћарина ухваши Ивана између ногу.

К: Зашто, Иване?

Иван са најгором скине Каћаринину шаку са својих пољона. Каћарина му разлабављује кошуљу, љуби га у врат, журно је ошкочава, сијушта се све ниже и ниже. Иван је зграби за косу и цимне навише. Каћарина најрави покроћ наниже главом, али је Иван још јаче стегне.

И: Имам посла.

Иван уснаје, пукне прстима. На видео-биму је Секретарица. Каћарина олази, бесно, надесно.

С: Шефе, имате у десет са Перовићем, у два са Филиповићем. А, да, Новаковић је отказао.

Иван пукне прстима. На видео-биму је Дрезгић.

Д: Ја сам ваш нови комшија Дрезгић. Ако имате времена навратите са вашом лепом супругом, рецимо сутра у шест. Имам за вас егзотичне коктеле и занимљиве пословне понуде. Пријатно.

Иван одмахне рукама и нестане слике на екрану. Појледа ка месецу где је стајала Каћарина, зауставио. Застане. Крене у правцу у којем је Каћарина отишла. Враћа се са непомичном Каћарином у рукама. На Каћарининој глави је VR кацигу. Иван јој скида кацигу. Крв поштече из Каћарининих ушију. Иван положе Каћарину да лежи, а затим заштитише два пушта одсечно и на Каћарину пада бљештав квадрат свејлости. Зујање, off. Квадрат свејлости се покрема горе-доле дуж Каћарининог тела, као да је скенира. Иван узима VR кацигу, вади из ње један део, налик на картицу, ставља га у цеј. Игра се нервозно с кацигом, не зна шта ће с њом, а затим кацигу баца на ног, шутира је, наскоче на њу. Иван је избезумљен. Окреће се око себе тражећи на чему ће следећем искалиши бес. Пауза, само зујање апарати изнад Каћарининог тела. Иван вади картицу из цеја и призе је, а затим баца далеко од себе. Каћарина се тргне ћар пушта, кратко. Још увек није при свести. Иван махне главом изнад своје главе. Шљаштећи зрак нестане. Каћарина уздахне, устане најло ћа тек онда отвори очи. Она је дезоријентисана, гледа га са чуђењем. Иван је узима за руку и повлачи надоле. Каћарина леже на његово крило. Иван вашом чисти њене уши. Иван се садне и шаћне јој нешто на уво. Каћарина се благо наслеши. Иван ослони своје чело на њено. Польуби је, благо.

И: „Като, лепа Като...

К: ...најлепша Като у свету хришћанскоме“.

И: Моја музази ивише од тога.

Каћарина се њодићне у њолосег и стави шаке на ћлаву. Панично њића њо ћлави, а зајим ћледа око себе и њокаже њрема разлућаној кациђи. Иван је узме за руку којом њоказује кациђу, а зајим шаку стиснти на своје срце. Каћарина се зајлаче, а Иван је ћрвије уз себе. Каћарина се оштима. Иван је ћрвија уз себе, чини се да се рве с њом и милује истоворемено. Обара је на њог. Седа на њене ћруди. Каћарина њокрива лице шакама. Иван њодиже шаку стиснућу у ћесницу. Стане. Устаје. Поправља сако, кошуљу, косу. Намешта кравашу карактеристичним њокрећом. Каћарина се праћаво пруди да устане. Иван се садне и њомогне јој да устане. Лагано је њольуби у раме. Каћарина се несигурно насмеши. Иван је ћрвије себи, прећвори своје тело у гигантски њольубац.

К: Ускоро? Обећаваш?

И: Не обећавам. Ускоро, то је све.

Иван узима акитовку и заузима њомејезну њозу као из прве сцене. Каћарина стаје њоред њега и заузимају њозу као да њозирају за њар ћодине. Флеш фоћоайара-ћа. Мрак.

Сцена трећа

Ућаљен је видео-бим. Соба са огледалима, субјекти-ван кадар. Тијана се нахиње према њублици. Намешта косу, овлашним, лењим покрећима. Објекти-в камере је њено огледало. Покрећи ћосају одсечнији, бржи. Разбаруши косу. Хиштим покрећом је враћи уназад. Пали цигарету. Избацује меланхолично дућ облак из себе.

Т: Камера је лоше огледало. То сам схватила. Знам да желиш да чујеш кога мрзим, кога волим, да сервирам најновији трач. Занима те да ли се тресем сваке ноћи кад легнем? Да ли чекам са нечим оштрим испод јастука? Хоћеш да ушушкаш малу Тијаницу? Разочараћу те. Разочараћу вас. Нема ничега. Овде се ништа не догађа. Кад сам радила као касирка, веровала сам у оно што добијем за плату. У бар-кодове на роби. И то је то. Сад не верујем ни у то.

Тијана уснаје, залећи усне за камеру. Зајтим прибије груди уз камеру. Смеје се.

Т: То чекаш да видиш? Није нешто? Рекла сам ти да је камера лоше огледало.

Клик, off. Неснаје слике на видео-биму, само снег.

Четврта сцена

Дрезгићев сашан, ћог је ћрекривен ћласничним, ћуменим лојштама, шлауфовима разних величина. На средини сашана, уза зид, налази се шрамбулина. У десном углу, ћотово сасвим пошонуто у шлауф, седи Дрезгић. На ногама су му велике, ћуфнасте ћапуче бранон боје. Каћарина и Иван стоје као да позирају за пар ћогине, као на крају треће сцене. Држе се за руке. Недалеко од њих су два мала шлауфа са леве и десне стране. Бљесак. Каћарина и Иван се тргну. Дрезгић искаче из свој шалуфа и прилази им. Иван креће да се рукује с њим, а Дрезгић сашане не исјруживши при том руку. Дрезгић им покаже на мале шлауфове. Распалићу руке. Они седају, покушавајући спретомично да успоставе баланс на шлауфовима. Иван заустави да нешто каже. Дрезгић га заустави руком. Пуцне ћрс蒂ма и створи се пријатан, пригушен штиимунд свејла. Дрезгић развоји руке, као да ошвара враћа на лифшу и на сцену похрли лађана, ошијајућа мелодија са ритмом танца. Дрезгић огласи до свој шлауфа. Каћарина се нађе са свој шлауфом, вуче Ивана за рукав и показује у правцу Дрезгића. Иван је пошаши у „све је у реду“ маниру ћо шаци. Каћарина га ошеш ћовуче за рукав и нађе са душека. Дрезгић се окрене, пријарчи необично ћитко, нађнуш прећеће, то изձледа тако заспрашујуће да се Иван измакне у страну. Дрезгић сашане шик до Каћарине, пошићне је, намести на њен шлауф, а онда окрене ћрема Ивану и пошаши га ћо образу и заштим оде до свој шлауфа. Дрезгић из свој шлауфа извлачи две велике кокшел-чаше са ћовећим сунцобранима и доноси их Ивану и Каћарини. Они крену да ћију, али их Дрезгић заустави ћокрештом. Дрезгић из свој шла-

---

уфа извлачи кокшел-чашу са највећим сунцобраном, а за њом и велике браон рукавице и огромну главу йлишаног меде. Рукавице-шайе ставља на шаке, а главу меде на своју.

Д: Овако ми је удобније.

Меда јије кокшел. Каћарина врисне и покрије лице рукама. Иван почува да, не устапајући, зајрли Каћарину, али склизне са шлауфа. Прилази им Дрезгић-Меда, милује Каћарину по глави. Она се ћуши у сузами. Иван устапа, али га Дрезгић, сијустишивши шайу на раме, враћа назад на шлауф. Дрезгић води за руку Каћарину до шрамбулине, поокретима је охрабрује да се поћне. Каћарина оклевана. Дрезгић скине медвеђу маску и покаже јој поокретом главе да се поћне на шрамбулину. Она се ћење и почиње слабашно да скаче. Дрезгић јој шакама даје ришам. Иван крене према њима, онда се окрене и враћа по акшовку коју је оставио поред шлауфа. Усјућ журно појравља кошу, намешта наборе на оделу, затеже кравату. Каћарина скаче на шрамбулини. На лицу јој је блажен израз лица, на ивици са сузама. Шаке су јој на стомаку, прелазе преко њега, кружно га масирају. Каћарина тихо мрмља, дештиње.

И: Ви сте у бизнису?

Дрезгић му стави руку на усташу.

Д: Опусти се.

Скида своју маску, ставља је на Иванову главу, а зашим му даје шайе, пайуче. Иван посматраје Меда.

И: Ви сте у бизнису?

Д: Правим лопте, шлауфове. Безопасне ствари.

Каћарина мрмља јаче, дештиње.

И: А акциони војници, авиони, пиштоли, бомбе? То се сад тражи. Видите, наш последњи спонзор је била фабрика луткица акционих хероја Destroyer.

Иван клекне преј Дрезгићем, савија се до торбе. Дрезгић га ухваћи за мишицу. Одмахне главом. Иван пружа тајире Дрезгићу, а овај их баџи у страну. Иван узима тајире и нуди му их.

И: Можете поново да их правите.

Дрезгић скида Ивану маску, шаје. Облачи их. Каћарина се њовија, скачући, према својим коленима, сијушта шаке на њих. Скаче у том положају. Дрезгић одлази до свој шлауфа, вади из њега мишраљез и јуца у Ивана. Падају Иван и Каћарина која вришти. Дрезгић баџа мишраљез у страну. Прилази Ивану. Иван исрежжи шаку према коферу. Дрезгић шутне актловку у страну. Дрезгић га чврсто шчепа и ћодићне на ноге.

Д: Зато сам престао.

Дрезгић јуџне прстима. Дечија ћесма „Славајмо, сањајмо“, off. Дрезгић прилази Каћарини, пружа јој руку и она је прихваћа. Плешу лађано.

И: А посао?

Дрезгић се плешући са Каћарином приближи Ивану и привуче га њима.

Д: Мамац. Хоћу само да вас упознам.

Иван, Каћарина и Меда плешу као у некој кабареашкој завршници, у врсћи, са рукама око ћојаса.

Пета сцена

Сцена је ћола, светло прићушене. Каћарина стоји у најеашом ишчекивању. Иванова лева рука је забачена уназад. Иван се окреће, ослушкује. У десној руци држи кофер. Тело му је апсолутно мирно, само се ћлава ђомера. Каћарина се искашиље. Иван се брзо окрене ка њој.

И: Шшшшшш!

Иван се враћа у првобитни положај. Тргне му се десна рука, као да има своју волју. Њено трзање, у свим ђравцима, представља својеврсни лудачки ђлес. Покушава да је обузда левом, али се она манично ођире. Стегне је ћар ћута. Каћарина крене ка Ивану, али он замахне као да ће је удариши и она одстуји. Пауза. Иванова десна шака ђочне да се тресе, а кажи-ђрси нервозно лујка џо акшовци. Иван се окреће око себе, ђокреши враћа су му све бржи. Из мрака исјуричи Јшвара, Ивану с леђа. Обара га. Каћарина ошвори усна за врисак, али из њих не изађе ништа. Јшвара седа на Иванова леђа, зграби га за косу, крене да удари љеѓовом ћлавом о џод, а онда се окрене према Каћарини. Каћарина клима ћлавом, а затим одмахује. Јшвара хишро скочи и сручи серију краћких удараца шицијом цићеле у Иванова ребра. Први џуши Иван јекне, а следећи ударци су ћрођрађени Ивановим мумлањем. Каћарина седа на ћле и ћосматра Јшвару која требија Ивана. Јшвара окрене Ивана на леђа, сијуши стопало на љеѓово лице, прелази стопалом низ љеѓове ћруди и стомак, а затим га снажно шутине међу ноге. Каћарина јекне. Иван је без ћласа. Љеѓова ћлава се окрене, уморно, према Каћарини. Јшвара прилази Каћарини, џодиже је, пријуче себи, обори наниже, у ћанђо сћаву, џољуби, блађо одјурне и оде. Каћарина се окрене за Јшваром са исјуруженом руком, као да га дозива.

Шеста сцена

Ућаљен је видео-бим. Тијана је у соби са огледалима. Подиже високо своју ногу и ступом ћрелази преко објектива камере.

Т: Волиш стопала? Ти си footsucker?!

Намести лажно мазан израз лица. Устаје са столице. Подиже хаљину изнад кукова. Почне да увија куковима, окреће леђа камери, помиче задњицу брзо, као да је у штању снимак стријашиз играчице на убрзаном премештавању. Тијана онда сијуји своју хаљину, најло, окрене столицу са наслоном према камери и седне на њу, каубојски.

Т: Управо сам те изгубила. Сад сам то схватила. А рекли су ми да ћу те овако најлакше добити. Тебе, правог. Само глупе касирке могу да верују у тако нешто. Сад смо квит. Ја знам да сам изгубила неког дивног, а ти си управо видео шта си све изгубио. Јака ствар, а?!
Тијана ћали цигарету.

Т: Мислила сам на тебе и пре него што си почeo да ме гледаш. Осјела сам те ту, доле, овде, свуда. Чекај, само мало. Хоћу нешто да проверим.

Тијана устаје, окреће се око себе, додирује зидове, сагледава своје лице. Сијушта шаке на свој одраз.

Т: Не могу да се додирнем.

Окреће се према камери. Наслања се леђима на стакло.

Т: Провали, тишина. Нико не долази да ме заустави. Није их брига, само да је неко овде и да сере оно што му прво падне на памет. То је ваљда поента живота - док чујеш и гледаш туђе глупости ти знаш да те још има. Волела бих да слушам твоје глупости. Да ме смотриш твојим глупостима, да могу да живим тамо, напољу. Да се одвеземо негде за викенд. Дуго нисам изашла из града. Дуго нисам изашла одавде. Али од тога и онако нема ништа, је л' да?

Несстане слике. На видео-биму су црвена слова PAUSE.

Седма сцена

Иванов стан. Иван седи на јоду. На видео-биму је документарни снимак арктичке пустоши. Иван је окренут леђима публици, а лицем према видео-биму. Звоне на вратима, јечи као судбина, off. Звони неколико јуша. Долази Каћарина, с десне стране, журним кораком, са кокшел-чашом налик Дрезгићевој, а онда се досећи, одјури назад, врати се без ње и стаје испред видео-бима. Каћарина показује на видео-бим. Иван јој даје прстом знак да се удаљи. Каћарина му окрене леђа и заштапише. На видео-биму, у ходнику, субјективни кадар, као „шпијунка“ види се Виктор, необријан, у поцетаној јакни, масне косе. На лицу му је сморени израз, ставља шаку близу усна, дуне и омирише дах са гађењем. Иван руком покаже на Викторов лик и покаже шаком да га треба избацити.

К: Али, то је Виктор! Твој најбољи друг!

Иван резолутивно одмахне руком. Каћарина заштапише. Иван, болно уздишући, трајаво усипаје. Гаси се видео-бим, а у стан улази Виктор. Пришрчава Ивану, покуша да га зајрли, али Иван претходно зајрли ваздух и покаже му покретом да је његово грљење ваздуха добро колико и прави зајрлај. Виктор поћне главу, кратко климне и пољуби Каћарину у образ. Каћарина кратко и брзо, доштово кријући, сажаливо помилује Виктора по врату. Виктор се окрене према Ивану. Найправи покрећ као да ће намесити кравату на Иванов начин. Иван се насмеје и намесити своју кравату. Иван се бладо нађне према Виктору и овлаш му намесити наборе на одећи. Каћарина се кисело смешка.

И: Дуго се нисмо видели.

В: Откад си ме отпустио.

Иван најправи најли њокрећ како да ће ошамарити Виктора. Катарина га ухваћи за мишицу.

И: Мене ниси тако штитила.

Катарина пусти Иванову мишицу. Иван јој њокаже њокрећом да иде назад у собу да тије. Катарина збуњено одмахне главом Виктору и отрчи. Иван њокаже Виктору на ћод. Виктор седа и окреће се према Ивану. Иван му окреће само ухо, а леђа њублици. Иван заштите и на видео-биму се створи арктичка њустош. Виктор заустави нешто па заспава. Иван му њоказује шаком да наспави. Виктор се накашље, извади ћаклицу цигарећа. Вади једну, зубима, пријадљује је.

В: Препорука. За нови посао. То ми треба.

Гласно Иваново љушкање. Иван јекнувши уснаје, вади Виктору цигарећу из уста. Оњуши је. Пљуне у страну. Гази је. Затим се садне и вади целу ћаклицу из његовог цеја. Виктор њокуша да му узме ћаклицу из шака, али је Иван бржи. Иван ступиша ћаклицу у цеј, заштите, нестаже слике на видео-биму, а затим седа преко ње Виктора, вади цигареће, једну па једну и пажљиво их ломи, сваку на ћо више делова. Виктор, здрожен, скреће ћојлед у страну. Иван му прилази и изломљене цигареће му баци у лице. Иван извлачи једину преосталу из ћаклице, али је, дуне ћар димова Виктору у лице, а затим је баци на ћод и здази. Виктор га ухваћи за стопало. Иван га с ћађењем одгурне. Виктор ћмижући прилази Ивану. Иван му пријарчи и шутне га у ребра, а затим стави стопало на његову главу.

В: Нееееее!

Катарина дојрчава, одгуреје Ивана који јој се оште, затим њокушава да удари још једном Виктора и пада на земљу. Виктор уснаје, љује у правцу Ивана.

К: Опрости му. Тукли су га. Двапут. Мисли да си то ти!
В: Сам је крив. Рекао сам му да је пусти, а он је отпустио мене.

Виктор ошрчи. Каћарина устане да га заустави и њусти Ивана. Иван устане најло, зграби је за раме, обори на шле. Каћарина ћокуша да устане, али је он њоново обори. Леже Јреко ње. Каћарина се слабо оипре. Задиже јој сукњу. Јекне и љадне Јорег ње. Тело му се сипресе ћар њуша, а зајим клоне. Каћарина му ћрилази, щаћше да ћо образима, Јроверава ћулс.

Осма сцена

Иванов стан. Иван лежи са инфузијом у вени. Без свести је. На видео-биму је призор ширичан за Landscape channel - краве, пашића, мирна равничарска река, канали. Canon, Pachelbell, off. Каћарина је поред њега, мирује га. Каћарина поштавише лагано његов образ, а затим га ошамари пар јуша. Иван се не помера. Каћарина му забије ћесницу у стомак. На видео-биму се појави Дрезгић. Каћарина заштавише. Дрезгић долази са три љакета у рукама. Каћарина климне главом у знак захвалности и покаже му да остави поклоне. Дрезгић јој горне све поклоне у наручје. Каћарина уздахне. Ставља поклоне поред Ивана.

Каћарина отвара први љакет. Лојша, бела са црвеним штакама, или обрнута. Заћечена је. Дрезгић се осмеђује, узима лојшу из њених руку и ставља је Ивану поред главе. Каћарина отвара други поклон. То је луšка Барта Симонса. Каћарина је држи, разгледа, помилује по коси, загрли, а затим враћи у љакет.

Д: Извините. Навикао сам. Нисам знао.

Каћарина одмахне главом. Прелази врховима прстију преко тела. Држши. Стресе се. Узима трећи љакет. Вади црвену хаљину. Устаје. Одмотава је. Источије је Тијанина. Клаши се на ногама. Уперује прс ја у Дрезгића. Дрезгић устаје, ухваћи је за шаку и привлачи себи. Каћарина се отме и баца хаљину у страну.

К: Шта хоћеш?

Дрезгић јој прилази, лаганим кораком, више илешући него ходajuћи. Привуче је себи и почну да играју, тело уз тело. Каћарина заустави да нешто каже, али јој Дрезгић стави прс ја у уста. Кристина узме његов прс ја у своја уста, а онда га најло угризе. Дрезгић јекне.

К: Шта хоћеш?!

Д: Да све буде као пре.

Иван се, урлајући, подиђе у Ђолусег. Џерека се.

И(лажно сабласно): Хорор! Night of the living dead!

Иван узима лоћу и гађа њоме Дрезгића, а зашиљ усвајаје, држећи се за сталак за инфузију. Окреће се према Каћарини. Вади инфузију из вене, а зашиљ је гађа кесом инфузије. Узима сталак инфузије и њиме изгђује Дрезгића са сцене и онда се окрене према Каћарини.

И: Зови доктора. Одмах!!!

Девета сцена

Видео-бим, соба са огледалима. Тијанино разрођачено око у круйном јлану. Прсћи који држе кайке не дођушићају му да преће.

Т: Ево, сад ме потпуно видиш. Сагледао си ме. Оно унутра је лудило. Живим два месеца са наказама, са насиљем, због тебе. Спавам три-четири сата највише. Смршала сам десет килограма. Имам затвор. Боле ме десни свакога дана. Касни ми. Само да ме ти приметиш. Обећао си ми ово, обећао си да ћеш ме гледати. Ништа друго ниси обећао. Све што си обећао - испунио си. Ниси ме такао, био си фин. Чекао си да се ово заврши. Сад више немаш шта да чекаш. Немаш кога да гледаш. Само ово око. Жедно те је. Покажи се!!!

На сцену у јословном оделу преко којег је Тијанина црвена хаљина, излази Иван.

Т: Далеко си, не видим те. Не осећам те. Ти си као Бог - не боли те и не умиреши. И више не верујем у тебе.

Иван нокаутира себе, удари се у стомак, удари се у прејоне.

Т: И даље те не осећам. Знаш ко си. Нећу да причам другима, не брини се. Гледам те, желим да не трепнем, да те видим што боље, али тебе нема. Превише си висок. Не могу да те сагледам.

Иван пада на колена. Удара челом о стле.

Т: Сад си пренизак. Нећу те више видети, све сам покушала.

Иван забија прсће у лице. Клаши се најред-назад. Јечи. Тијанини прсћи јушићају кайке. Тијана одсушуја назад тако да се види до појаса.

Т: Чувао си ме, за онај дан кад будемо спремни. Кад будеш спреман. Али ја више не желим да ме чекаш напољу. Плашим се оних напољу и ових унутра, схва-

---

таш? Молила сам те да ме пустиш. Ниси хтео. Мислио си да ми чиниш услугу, да би било лепо да успешан момак као ти има успешну девојку као ја, некога ко се не предаје и побеђује. Прихватила сам то. И сад сам сагорела. Губи се! Губи се!!!!

Тијана удари њо објективу. Иван пада на тлe, јекнувши. Иван усхаје и бежи са сцене, плачући.

Т: Бежи, дечко. Нађи нову играчку. Ова је покварена.
Тијана узима сечиво и ставља га на своју југуларну вену.

Десета сцена

Иванов стан. Иван сиава, склујчан у фејус. Стресе се, с времена на време. Прикрада му се Ушвара. На видео-биму је „снег“. Ушвара има труднички стомак. Иван се преврће у кошмарном сну. Ушвара стапаје изнад његове главе и завлачи руке испод мантила. Извлачи јасрук. Ушвара се нахиње према њему, као да ће га угушити јасруком, а онда да лагано пољуби, подигне му главу и под главу подмети јасрук. Ушвара излази из собе. Иван се пробуди, зграби јасрук, баца га у страну и склујча се ћошку. Тешко диште. Заштапише рукама. На видео-биму је порнић.

Једанаеста сцена

Видео-бим зашрејери. На видео-биму је Иван, миран, обријан, наизглед добро расположен.

И: Желим да се свима које сам увредио извиним и позвовем Вас да сутра, у 20 часова, дођете код мене на чашницу помирења.

Дванаеста сцена

Иванов стан. Седе Катарина, Виктор, Дрезгић и Иван, формирали су круг. Поред Дрезгића и Катарине је су кокшели са сунцобранима, поред Виктора ће-ћељара, пре Иваном је шољица естареса на коферу. Пију своја ћића, свако у својим мислима. Ово би требало да траје изван границе толеранције наше ћу-блике, дакле, минућ и то.

И: Ко жели да ме убије?

Пију своја ћића, сви у својим мислима, минућ.

И: Ко жели да ме убије?

Пију своја ћића, сви у својим мислима, тридесет се-кунди.

И: Ко жели да ме убије?!

Иван почије своје ћиће. Одлаже га у страну, мирно отвара кофер, вади пиштолј и ућери га у њих.

И: Ко жели да ме убије?!?

Нико се не помера. У својим су мислима, али не ћију ћиће.

И: Зашто?! Због отказа, Викторе? Зато што нећу децу, Катарину?

К: Са Тијаном си хтео, стерилни, депилирани, парфи-мисани, уштиркани, вазектомирани скоте!

И: Хтео сам њу, не децу. А ти Дрезгићу?! Због Ката-рине?

Иван снажно удари кундаком Дрезгића по лицу.

Д: Због мог сина. Гледао је емисију у којој се убила. Имао је десет. Узео је мој пиштолј. Зато не правим играчке-пиштолje.

Иван прислони пиштолј уз Дрезгићеву слеђоочницу.

Д: Нисам ја. Желео сам, али нисам те ниједном ударио.

Иван се тргне, подигне пиштолј према Виктору, па према Катарини. Лутила му је овог једног до другог. Ог-махују главом.

И: Ко?

В: Ко зна? Многи те мрзе, тебе и твоје гадости. Људи нису заморци, знаш!

И: Моралан си, антиглобалиста, смрдиш и молиш ме за посао, то си ти! Ко ме прогања?

К: Тијанин дух те прогања, ето ко!

Иван се заклаши, њадне на юод.

И: Чекај, ти си била кући први пут, други пут са мном. Били смо код тебе Дрезгићу, оно други пут, ни-си могао тако брзо, а он...Ти си!

Иван скочи, јуери јишишољ у Виктора. Каћарина скочи између њих. Иван јуцуја Каћарину, а затим и Виктора.

И: Като, лепа Като...

Окреће се према Дрезгићу који лежи на юоду, са рукама на ћлави.

И: Сад морам и тебе!

Иван ћа јуцујава. Баџа јишишољ у сјеверну, а онда затапаше рукама и на видео-биму се појави призор ледене јустиње. Иван се клапши најред-назад. Затим устаје, ослања се леђима на видео-бим и као да ћлеши, раширених руку. Дубоко ћиши, државо, као да жели да јуције сву хладноћу. Као један устају Виктор, Каћарина, Дрезгић, ћрабе ћа и баџају на ћле. Иван њада као кријена луњка. Устаје, скида се прегњима док не остане само у црвеној хаљини, а затим леже на ћле, раширених руку и ногу. Виктор, Каћарина и Дрезгић му прилазе, распиргну и поцећају хаљину, а затим ђочну да ћа, уз његово оштимање, облаче у сјевару, јаји-одећу. Дрезгић ћа сћеже јаче око врати и он престаје да се оштима. Подижу ћа на ноге, на-мешашају наборе на оделу, стављају му акшовку у руке, а затим јако затегну кравашу. Иван ћуби дах, ћрза се, њада. Долази Јивара. Тајше рукама. Не-

---

сѣаје ледене ѹусћаре на видео биму. Грли Каћарину, Дрезгића, Виктора и они, једно за другим олазе. На крају Ушвара прилази Ивану и ћокушава да му отрѓе кофер из руке. Не уснева. Олази налево. Застане. Окрене се. Заћаће. Иван осаје у мраку.

Крај.

О АУТОРУ

Рођен 1975. године у Београду. Пише драме, афоризме, песме и кратке приче. Дипломирани историчар и драматург. Магистар наука о драмским уметностима из области студија позоришта. Члан Савеза драмских уметника Србије.

Драме - *Сисћем* (Народно позориште Ужице, 2001), *Зуби* (Српско народно позориште, Нови Сад, 2004) *Аладинова чаробна лампа* (2007, Пинокио) и *Наш човјек* (омнибус, коаутор) Херцегновско позориште (2008).

Објавио следећа дела: Збирка драма: *Близкосит* (Светозар Марковић, Зајечар 2006). Романи: *Глечер* (Дерета, 2007) и *Келтска прича* (Мали Немо, 2008). Књиге афоризама: *Пиј Сокраће, држава часни* (Матица српска, 1998) и *Неће моћи* (Алма, 2006). Историјска студија: *Како је Тићо разбијао „Тикве“* (Народна књига, 2005). Редитељ и сценариста краткометражног филма: *Get up you lazy bastard!*

Сарађивао и сарађује са РТС-ом на више пројекта, дугогодишњи хонорарни сарадник Радио-Београда. Аутор десетак различитих драмских и документарних форми емитованих на Другом и Трећем програму Радио-Београда. Добитник *Наћраде Јосиј Кулунцић* за изузетан успех на пољу драматургије (2004), *Друге наћраде Радио-Београда* за радио-драму (2003), *Вибове наћраде* (2001) и *Златне кациџе* (1997), афоризми, те награде *Мали Немо* за роман (2008). Добитник је театролошке стипендије John McGrath, Edinburgh, UK (2007).

Објављивао је и објављује текстове у часописима и листовима: НИН, Данас, Кораци, Трећи трг, Књижевни лист, УРБ, Реч, Стане ствари, Браничево, Квартал, Знак, Польа, Градина....

САДРЖАЈ:

- 5 Предраг Штрбац: „Свет нове реалности”
- 9 *Нови Илијум*
- 67 *Сива соба или Нова реалност*
- 131 *Лег*
- 159 О аутору

Александар Новаковић ПОСЛЕ УТОПИЈЕ

Издавач:

Културни центар „Рибница“ Краљево
Излетничка 2, Краљево, тел. 036/37-57-57
e-mail: kckraljevo@nadlanu.com

За издавача:

Миша Милосављевић

Дизајн корица и прелом:

Димитрије Милић

Штампа:

„Кварк“
Краљево

Тираж:

400 примерака

ISBN 978-86-7804-

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821 .

НОВАКОВИЋ, Александар

После Утопије / Александар Новаковић.
- Краљево : Културни центар „Рибница“,
2009 (Краљево : Кварк). - 164 стр. ; 21 цм -
(Библиотека „Позорја“ ; Позорје треће)

Тираж 400. - Стр. 5-7: Свет Нове реалности
/ Предраг Штрабац. - О аутору: стр. 159.

ISBN 978-86-7804-146-4

COBISS.SR-ID 150063884